ärtsil 1940

Arstid

eks saanud!
an jälle oma
praktikat.
kella ½12—1 ja
6—7.
Telef. 436-67.

. Oldekop,
haigused ja sünni-
tusabi.
S.-Karja 2

nüüd Lai tän. 11
II korral.

Alma Ast.
naha- ja sugu-
haigused.
12—½2 ja 5—½7.
Telef. 439-85.

M. Golomb.
mbaarstimise
kabinet.
unsthambad.
elliskivi 36—3.
.-v. kl. 9—1.
Telef. 450-52.

Hambaarst
nna Amitan
ärnu mnt. 8—5
na Tekstiili peal)
Telef. 447-89.
kl 10—2 ja 4—7.
Kunsthambad.

Hambatehnik
. Koppel
vahe 7—6, konser-
ooriumi vastas

üüakse

a või Tallinnas aset-
maja vastu vahetada
nas asetsev
suur äri,
a umbes Kr. 60.000.
teat. kirjal. slt. „28/

a 9,5-h.-j.
to „Adler“,
a. mudel. Lähem.
kl. 2—4 Lai 43—3

a riidekapp,
ust, kolme ukse-
leeritud. Bekkeri
. 1—3, töötoas.

üa 2 haruld.
õlimaali:
. P. Cabas —
suplemas“ ja C.
r — „Orjatar pal-
as“. Originaalid.
kella 9—10 ja 17
Harju tän. 17 ad-
üroos.

mepuust
agamistoa-
mööbel
töötoas Pühavai-
5.

a moodsas kesk-
a kivimajas
korter
tuba, köök, vann,
Põrandapinda 47 m²,
aks 5000 kr. Tea-
inult tõsistel ostja-
rj. slt. „23/5843“.

elumuutusel müüa
eldamistööstus
mo, poleermasin, 2
lvanni, ekshauster
Kirj. slt. „38/5778“

a moodne 7,5-h.-
töldauto,
a. mudel, õlipidu-
sõitnud 9000 km.
saab V.-Ameerika

t materjalist
diivaneid,
le, kušette, mad-
jne. ostate ja tel-
lasete parandada
mööbleid Toom-
e 17-a töökojas.

mugavas majas
korterid
ba, köök. Suurem.
m. arvul ostasoovi-
al. kirj. slt. „1/

Talu müüa:
suur, ühes krundis,
ikkas kohas, läbi-
jõega; põllud ja
aad head. Lähem.
nnad Kant'i kauba-
Toompuiestee 7.

Keilas
läheduses juhusl.
davasti müüa 2
maatükki (krunti):
r.-s. vilja-ilupuu-
e all, teine ilma
a 600 r.-s. Teateid
lefonil Keila 67
nikult Keilt, Vaik-

ituskrunt
Raplas. Teateid:
Telliskivi 22—3.

ra-
hobune
Israeli 4—9.

ust
öblit müüa
i 23—3 (teine
maja).

Päewaleht

Tänast lehte 10 lehekülge

HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA
KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud äirip. kl. 9—18 ja pühap kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19). Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11 Aadress: „Päevaleht“ Tallinn postkast 433.

Kodukeskjaam nr. 428-83.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number
Ilmub 7 korda nä
TELLIMISHINNAD:

1 kuu postiga 1 kroon 80 senti.
2 kuud „ 3 „ 60 „
3 kuud „ 5 „ — „
Üle kolme kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.
Välismaale 4—5 kr. kuus.

1 kuu postita
2 kuud „
3 kuud „
Üle kolme ku
järgneva kuu
Aadressi

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 senti, ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Koha kuni Kr. 3.— poole hinnaga. Kuulutuste koha va Kuulutusi võetakse vastu äripäevadel kl. 9—1 kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19).

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need sa vastav postmark on lisandatud

Nr. 70 Kesknädalal, 13. märtsil 1940 XXX

Soome-N.-Liidu rahuleping sõlmit

Kannas ja Wiiburi loowutatakse

Sõjaline tegevus lõpetatakse kohe

Soome võimaldab N. Liidule sõjalise toetuspunkti Hangös

MOSKVA, 12. 3. (ETA) (DNB) Soome-N.-Liidu läbirääkimised, mis toimusid möödunud reedest saadik Moskvas, jõudsid teisipäeva õhtul lõpule **rahulepingu sõlmimisega N. Liidu ja Soome vahel.** Selles rahulepingus sisalduvad tähtsamad tingimused on: 1) sõjaliste operatsioonide kohene lõpetamine mõlemal pool, 2) **Karjala maakitsuse loovutamine N. Liidule,** kaasa arvatud **Viiburi,** 3) Soome võimaldab N. Liidule sõjalise **toetuspunkti Hangö** poolsaarel.

MOSKVA, 13. 3. (ETA) (Reuter) Moskva raadio kinnitab, et Soome-N.-Liidu rahuleping on sõlmitud.

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) Viimaste teadete järele Soomest toimusid täna õhtul **Viiburi äärmistes eeslinnades ägedad võitlused.**

London, 12. 3. (ETA) (Reuter) Kommenteerides kuuldusi Soome-N.-Liidu kokkuleppele jõudmisest Moskvas N. Liidu suursaatkonna esindaja kinnitas täna õhtul Reuteri esindajale, et läbirääkimised jatkuvad, ja et õhtuni ei olnud otsustatud midagi lõplikku.

Eduskund oli koos

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) „Nya Dagligt Allenanda“ teatel oli Soome **eduskunnal juba salajane istung** N. Liidu rahuettepanekute arutamiseks. Lehe teatel toimus istung möödunud ööl salajases ja õhurünnakute eest hästi kaitstud paigas maal. Eduskunna vaidlused rahuettepanekute üle toimusid pärast seda, kui välisasjade komisjon oli neid varem päeval arutanud. Soome delegatsioon Moskvas olevat kuuldavasti töötanud täna varaste hommikutundideni ja sai ainult mõni tund puhata. Delegatsiooni oodatakse tagasi Helsingi täna öösi või homme. Samuti oodatakse otsuste avaldamist.

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) Briti saadik Stokholmis külastas esmaspäeva õhtul Rootsi välisministeeriumi.

Rootsi protest Pariisis

Pariis, 12. 3. (ETA) (Stefani) Rootsi saadik Prantsusmaal esines välisministeeriumi alamriigisekretärile protestiga Prantsuse lehtede rünnakute pärast Rootsi valitsuse vastu.

Stalin otsustas

Stokholm, 12. 3. (ETA) (DNB) Õhtulehed käsitlevad laiaulatuslikult Soome-N.-Liidu läbirääkimisi. Nagu „Aftonbladet“ arvab teadvat, on Soome seisukoht tänase päeva kestes tehtud **teatavaks N. Liidu valitsusele.** Õhtulehtede teatel toimub täna õhtul Kremlis **nõupidamine Stalini ja Molotoviga.** Sel puhul langetatavat otsus Soome-N.-Liidu läbirääkimiste kohta.

Probleem on väga lai

Asi on seotud ka liitlaste, Saksa ja Soome naabrite hoiakuga

Helsingi, 12. 3. (ETA) (Havas) Esmaspäeva õhtul kell 18 teatati, et

SOOME DELEGATSIOON EI OLNUD VEEL MOSKVAST LAHKUNUD.

Autoriteetseis ringkonnis arvatakse, et välismaa ajakirjanduse poolt toodud teated N. Liidu nõudmiste kohta ei oma ühtki tõsist alust. Lisatakse, et praeguses olukorras, kus ühelt poolt N. Liit ei võtnud vastu vaherahu ja teiselt poolt konflikt on tihedalt seotud mitte üksi Soome läänepoolsete naabrite, vaid ka liitlaste ja Saksamaa hoiakuga, — on ilmne, et Soome ees seisev **probleem ületab piiriparandamise raamid.** Seepärast arvestati esmaspäeva õhtul läbirääkimiste katkemisega, et võimaldada Soome delegatsioonile saada uusi juhtnööre valitsuselt ja sõjaväelt.

Helsingi poliitilised ringkonnad kommenteerivad elavalt **Chamberlaini seletust alamkojas,** milles ta kinnitas Soomele igasuguse tarviliku abi andmist. Küsitakse, **kas see lubadus võib mõjuda läbirääkimiste käiku** Moskvas. Teiselt poolt kinnitatakse, et pärast igakülgset välismaa võimaliku abi uurimist ei ole lääneriikidele esitatud toetuspalvet.

Washington, 12. 3. (ETA) (Havas) Välisminister Cordell Hull seletas pressikonverentsil, et Ühendriikide Moskva suursaadik Steinhardt ei võtnud osa läbirääkimistest Soome ja N. Liidu vahel. Tema kõnelused N. Liidu ja Soome tegelastega toimusid vaid informatsiooni saamiseks, et teatada sündmuste käigust Washingtoni. Hull lisas, et USA Moskva suursaatkond ei olnud kohaks, kus toimusid läbirääkimised, vastupidi mõnede Ameerika lehtede arvamisele.

Brüssel, 12. 3. (ETA) (DNB) Nagu „Vingtieme Siecle“ teatab, saabus esmaspäeva keskpäeval Soome **riigipresidendi adjutant Paasonen** Brüsseli, kus teda tervitasid Soome saatkonna esindajad. Pärast lühikest peatust Paasoner jatkas lendu Pariisi.

Güntheri intervjuu

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) Pikas jutuajamises Reuteri erikorrespondendiga esmaspäeva õhtul, Rootsi välisminister Günther ütles: Meie püsivaks eesmärgiks on olnud teha seda, mis on parim ühekorraga nii Soomele kui ka Rootsile. Asjaolud näitasid selgesti, et

> parim viis Soome abistamiseks oli meie jäämine erapooletuks, kuid seejuures kõige võimaliku tegemine Soome varustamiseks vajalise materjaliga ja vabatahtlikega.

Ma võin ütelda, et meie oleme tõesti palju teinud. Meie oleme kogu aeg seisnud tihedaimas ja sõbralikemas ühenduses Soome valitsusega ja oleme seda ka veel edasi. Praeguste Soome-N.-Liidu läbirääkimiste kohta Günther ütles: **Meil pole olnud pisimatki kontakti Saksamaaga** nende läbirääkimiste algusest kuni lõpuni. Meie ei ole teinud midagi nõu andmiseks Soome valitsusele ühel või teisel viisil. Meie andsime edasi N. Liidu ettepanekud ja Soome vastuse.

MARSSAL VOROŠILOV,
kes võttis osa Soome-N.-Liidu rahuläbirääkimistest Kremlis.

Edasi Reuteri erikorrsepondent küsis: Kas on kerkinud

> küsimus Rootsi garantiist Soomele, kui rahu on sõlmitud?

Günther vastas: Seda küsimust ei ole veel üles tõstetud.

Reuteri esindaja: Kas on võimalik, et Rootsi võiks kaaluda oma rauamulla ekspordi vähendamist sõdivaile riikidele, et kindlustada oma erapooletust. Rootsi välisminister vastas: Mulle paistab, et sellel oleks vastupidine mõju. Meie parimaks julgeoleku kindlustamise viisiks on normaalse kaubanduse jatkamine kõigi pooltega.

Reuteri korrespondent esitas lõpuks küsimuse **Inglise-Rootsi suhete** kohta, millele Günther vastas: Ma loodan, et need jäävad sõbralikeks, nagu nad traditsiooniliselt on olnud — ja nagu nad veel on.

(Järg 5. lk.)

STALINI SÕBRALIK TÄHENDUS P

Läbirääkimistest Kremlis võtab osa marss

Lääneriige tõhus abi võimalik alles 6

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) Täna Stokholmi saabunud teadete järele võtab läbirääkimistest Moskvas osa ka punaarmee juht **marssal Vorošilov,** sest Soome poolt esindab sõjaväge **kindral Waldèn.**

Stokholmi välisdiplomaatide ringkonnis tuntakse, et viimase nädala jooksul on **suhted Rootsi ja liitlaste vahel muutunud pinevamaks.**

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) Chamberlaini teadaanne ilmus Stokholmi lehtedes täna hommikul esiküljel, kuid seda ei kommenteerita pikemalt. „Stockholms Tidningeni“ Kaunase korrespondent teatab, et Moskva läbirääkimised kestsid kuni täna varaste hommikutundideni ja et N. Liidu juhid formuleerisid oma **lõplikud tingimused.** Sama lehe teatel **Stalin on Paasikivi poole pöördunud mõne sõbraliku tähendusega** ja kinnitanud, et sõda oleks välditud, kui Paasikivi oleks juhtinud Soome delegatsiooni kuni läbirääkimiste lõpuni möödunud sügisel, selle asemel, et ta asendati **Tanneriga.**

Stokholm, 12. 3. (ETA) "Stefani" erikorrespondent avaldab järgmisi üksikasju Soome-N.-Liidu läbirääkimiste kohta: Helsingi valitsus ja marssal Mannerheim tunnevad juba N. Liidu rahutingimusi, kuna Soome esindaja
misega, niipea kui

marssal Voroši
tingi

Ainsad diplomaadid,
Moksvas Soome d
Rootsi ja USA sa
likud läbirääkimiste t
meeritud allikast kuul
heim olevat suhtunu
kimisile N. Liiduga,
nudomaks Helsing
Inglise ametliku infor
tati, et mõlemad lään

ei ole võimeli
tõhusalt

kinnitades, et vahele
tuleb pidada sõjaväe
järjel tuleks Soomet
kaudu.

Prints Mann

Amsterdam, 1
päeval sõitis Amste
prints René, kes tul
Marssal Mannerheim
Lääne-Euroopa peal
mööda Roomas, Lon
avaldamast oma mis
lehele, kes teda inter
mist lennukil Helsin
prints Waldemarist,
hiljuti Marokos.

Kooperatiivühing
„Eesti Kalastaja“
Vana Postl. 8.
Tel. 437-81 417-57.

Ostame ajakohase hinnaga
värskeid kalu ja tursafileed.
Soovikorral vastuvõtt rannas. Ladu: Vana-Sadama 11—10. Telegr. „Kalastaja“ Tallinn.

KOHVIK-RESTORAN
„KUNING“
Viru tän. 1, tel. 484-07.
Täna
huvitav Ungari
MUUSIKA ÕHTU
Suurendatud orkestri ettekanded.
Ungari rahvalaulu-viise.
Mitmekesine kabaree-eeskava.
Ungari toidud
Algus kell 9 õhtul.

EVA JÄLLE MÜ
Pehme, mõnusa maitsega
25 tk. — 37 s.
ETK T

KINO HELIOS
2. NÄDAL
SPONTAANSE KIITUSE OSALISEKS S
LÄTI SUURFILM „Kaluri

Rutake, täna viimast päeva!
Michele Morgan ja Jean Gabin
sisukas filmis
„Korallisaar“

KINO MODERN

Homsesi esietendusel ANNY ONDRA
uusimas spordi-suurfilmis
„Narrid lumes“
Jälgige reklaami!

„LAST
o
PARI

Lühikese raske haiguse järele lahkus meilt meie kallis hea ema ja vanaema

Antonie Palandi

(end. Pommer, sünd. Lundman)

26. IX 1881 — 11. III 1940.

Sügavas leinas

lapsed, lastelapsed ja omaksed.

Kirstupanek 14. III kell 19.30 Keskhaigla kabelis. Matmine 17. III kell 15 Kaarli kirikus ja sealt Kaarli vanale kalmistule.

Waikſelt igawikku wariſenud

Johan Kotli't

ſünd. 9. 8. 1853, ſurn. 12. 3. 1940

mälestawad leinas

abikaaſa, lapſed ja lapſelapſed.

Matmine Wäike-Maarjas 17. ſkp. Äraſaatmine leinamajaſt kell 15.

Varalahkunud kaasõppur

Henn Haik (Helmut Heiberg)

Tall. Tehnikumi Masinaehituse osakonna I lend

Therese Jürgenson'i

sünd. 1. sept. 1873. a., surn. 11. märts. 1940. a.

leinab **õetütar.**

Kirstupanek 13. III kell 21 leinamajas Virmalise 12—13, matmine 14. III kell 14 Pühavaimu kogud. uuel kalmistul.

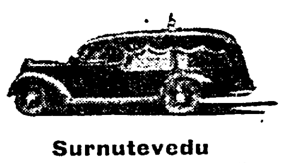

Surnutevedu
on kõige odavam, nägusam ja kiirem moodsa surnuveoautoga. Tellimised: Telef. 306-98 või Tobiase tän. 19.

Raske haiguse järele lahkus siit maailmast meie unustamata armas emake

Juulie Kaarits,

sünd. Jakobus

Sünd. 1. IV 1870, surn. 12. III 1940.

Leinavad sügavas kurbuses

LAPSED OMA PEREKONDADEGA.

Kirstupanek linna Keskhaigla kabelis 13. III kell 20. Muldasängitamine Hageri kalmistul 17. III.

Surma läbi lahkus

Julianne Preisman

(SÜND. TREIFELT)

Sünd. 26. oktoobril 1890. a., surn. 10. märtsil 1940. a.

Sügavas leinas

ABIKAASA, LAPSED, LAPSELAPS, VÄIMEES JA OMAKSED.

Matmine pühapäeval, 17. märtsil, Jüri kirikus.

Armaſt abikaaſat ja iſa

Jüri Reiman'i

mälestawad tema 15. ſurma-aastapäewal

abikaaſa, lapſed ja lapſelapſed.

Surma läbi lahkunud Paldiski jaamaülemat

Kaarel Poom'i

mälestab

Eesti Raudtee Jaamaametnike Ühing.

Juhan Mäeſalu

* 08. 10. 1880. † 11. 03. 1940.

Leinawad omakſed.

„Päevalehe" tellimisi

võtab vastu iga postiasutus

Surma läbi lahkunud liiget

Elisabeth Kivi

mälestab leinas

T.P.M.S. „EDU"

Pidud

ESTONIA TEATER

Kesknädalal, 13. märtsil kell ½8 õhtul 23. korda alandatud hindadega **„Ungari pruudid"** N Dostali operett eelmäng. ja 3 vaatuses. Päästmed kr. 2.25 — 20 s.

Neljapäeval, 14. märtsil, kell ½8 õhtul noorte ooperisolistide **Enna Maripuu, Ralf Kolmpere ja Georg Taleš'i** kaastegevusel **„Karmen"** Bizet ooper 4 vaatuses. Harilikud hinnad. Pääsmed kr 3 kuni 40 s.

Reedel, 15. märtsil, kell ½8 õhtul 13. korda harilike hindadega **„Kompromiss"** Hugo Raudsepa näidend 4 vaatuses. Pääsmed kr 2 kuni 20 s.

Laupäeval, 16. märtsil, kell ½8 õhtul 3. korda harilike hindadega **„Trubaduur"** G. Verdi ooper 4 vaatuses, 8 pildis. Pääsmed Kr. 3 kuni 40 s.

Teatrikassad avatud kl. 12—4 p. l. ja õht. kella 6-st kuni ½9-ni.

EESTI DRAAMA TEATER

Neljapäeval, 14. märtsil, kell ½8 õhtul 38. korda **„Igavesti mehelik"** E. Zalite komöödia 3 vaat. (6 pildis). Lavastus — R. Tarmo Lavapildid — P. Raudvee.

Laupäeval, 16. märtsil, kell ½8 õhtul viimset korda **„Tubakatee"** Jack Kirklandi näidend 3 vaatuses. Lavastus — L. Kalmet. Lavapilt — P. Raudvee

Pühapäeval, 17. märtsil, kell ½8 õhtul 33. korda **„Jäämere-rahvas"** I. Hanseni ja K. Holteni näidend 3 vaatuses. Lavastus — E. Türk. Lavapildid — P. Lintzbach Kassa avatud kella 12—4 p. l. ja 6—8 õhtul.

EESTI DRAAMA TEATER

Tapal: Noorsoo Kasvatuse Seltsis Kolmapäeval, 13. märtsil kell 8 õhtul **„Noor mets"** Jan Adolf Hertzi näidend 4 vaatuses. Lavastus — Aug. Sunne Lavapildid — P. Raudvee.

TÖÖLISTEATER

Kolmapäeval, 13. märtsil, kell ½8 õhtul 57. korda üldhindadega **„Rätsepad Sillamatsil"** R. Blaumani rahvatükk lauludega 3 vaatuses 6 pildis. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Neljapäeval, 14. märtsil, kell ½8 õhtul viimset korda harilike hindadega **„Windsori lõbusad naised"** W. Shakespeare'i komöödia 3 vaat. 11 pildis. Pääsmed 20—125 senti.

Reedel, 15. märtsil, kell ½8 õhtul 32. korda üldhindadega **„Ehast koiduni"** H. Ohlsoni rahvatükk lauludega 3 vaat. prolooğiga Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laupäeval, 16. märtsil, kell ½8 õhtul 3. korda harilike hindadega **„Xanthippe kaitseks"** L. H. Morstini komöödia 3 vaatuses. Pääsmed 20—125 sendini

Pühapäeval, 17. märtsil, kell ½3 p. l. üldhindadega 27. korda **„Sügis"** Andres Särevi dramatiseering Oskar Lutsu jutustuse järgi 4 vaatuses 5 pildis. Pääsmed 25 ja 50 senti. Kassa avatud iga päev kl. 12—4 p. ja 6—½9 õ.

ESTONIA KONTSERTSAALIS

Täna, keskn., 13. märtsil, kell 8 õhtul

Prof. I. VITOLS'i nim. TRIO-KONTSERT

J. KEPITIS (klaver)
V. RUŠEVICS (viiul)
A. TEICHMANIS (tšello)

Kavas: Janis Medinš, Janis Kepitis ja P. Tšaikosvski ● Pääsmed kr. 2.50—50 s. eelmüügil kassas.

Muusikaüliõpilaste Selts.

TALLINNA NAISHARIDUSSELTS

korraldab neljapäeval, 14. III, kell 8 õhtul Pärnu mnt. 41, „Rahvamaja" saalis, loengu. Kõneleb pr. A. Ostra-Oinas teemal

Tänapäeva naise ülesanded

Sissepääs 10 senti.

Teadaanne.

Tallinna Ü. Aianduse-Mesinduse Selts korraldab Tallinnas, Harju maavalitsuse koosolekutesaalis, Roosikrantsi t. 12, linna koolivalitsuses registreeritud

mesinduse-kursused.

Kursuste kavas: mesinduse tähtsus; mesilaste anatoomia ja elu; mesila asutamine; tegelikud tööd mesilas; mesilaste haigused jne. Loengud on 2 korda nädalas, algavad 14. märtsil ja kestavad kaks kuud. Kursuste tasu 3 kr. Osavõtjaid regist. enne kursuste algust, 14. märtsil, kella 18.30—19.00 õhtul kursuste ruumes, Roosikrantsi 12, Tallinnas.

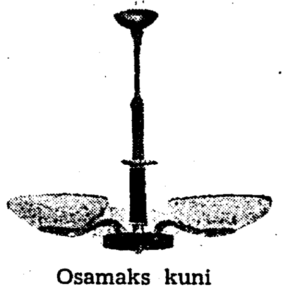

Moodsad elektri-armatuurid,

laua- ja seinalambid

suures valikus endiste hindadega.

Osamaks kuni 3 kuud.

EV. SIILMANN JA KO
Pärnu m. 28.

Naiskodukaitse Tallinna Ringkonna Ida jaoskonna poolt 11. märtsil 1940. a. korraldatud asjade-loterii võitude

nimekiri.

Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.
11	37	12	17	23	27	48	51	78	12	151	22
199	54	226	16	249	29	305	13	345	58	363	48
368	40	394	3	425	31	440	30	446	36	500	53
517	41	579	1	592	8	635	5	659	55	683	10
685	21	629	45	693	60	921	28	930	43	970	47
1008	34	1012	20	1031	15	1068	23	1143	33	1192	25
1196	50	1242	38	1252	44	1257	56	1273	52	1276	46
1366	39	1403	14	1410	24	1420	42	1422	9	1429	19
1440	2	1498	7	1590	6	1650	57	1699	11	1739	26
1789	32	1876	18	1890	35	1910	59	1949	49	1975	4

Võidud antakse välja igal esmaspäeval kl. 19.00—21.00 NKK Tall. Ringk. ruumes, Kaarli 8. Võidud, mis ühe kuu jooksul on välja võtmata, jäävad Ida jaosk. kasuks. Kaotatud ja rikutud piletid pole maksvad.

Juhatus.

Kauaaegse praktikaga elektrik,

dipl. meister

töötanud tugev- ja nõrkvoolu alal, soovib kohta vahetada. Kirj. slt. „30/6690".

Müüa heas ringkonnas täiesti korras

villatööstus.

Soovikorral võib sisseseade müüa äraviimiseks. Teat. Tartu, Rüütli 11, „Pressa", „Hea ringkond".

Ostame jaamades ja sadamates piiramata arvul

okaspuupakke.

Võivad olla metsakuivikud ja praak

U/Ü. „Tallinna Kast", Tallinn, Vene-Balti 20.
Tel. kella 7—10 300-49 ja kella 10—14 418-49/117.

Teedeministeeriumi Õhusõiduosakond

annab 29. märtsil 1940 kell 10.00 osakonna ruumes Tallinnas, Rahukohtu t. 1, toas nr. 29,

kirjalikel vähempakkumistel

välja hanked Tallinna lennujaama ehitustöödele murrukillustiku ja paekivide muretsemiseks alljärgnevalt:

1) murrukillustikku — 1. maiks 1940 — 1400 m³
1. juun. 1940 — 1730 m³
1. juuliks 1940 — 1500 m³
20. aug. 1940 — 1000 m³
Kokku — 5630 m³

2) õhukest (6—10 sm) paasi 15. sept. 1940 — 740 m³

3) paasi — 1 maiks 1940 — 1000 m³
1. juuniks 1940 — 1000 m³
Kokku — 2000 m³

Pakkumised tuleb esitada Õhusõiduosakonnale ülaltähendatud pakkumiste toimetamise ajaks kinnises ümbrikus, mis on varustatud pealkirjaga „Murrukillustiku ja paekivide vähempakkumisteks 29. märtsil 1940."

Pakkumise tagatisraha kindlustused 10% suuruses pakkumise summast tuleb esitada Õhusõiduosakonnale enne pakkumiste algust.

Vähempakkumiste tingimusi ja hankelepinkute kavu võib saada või nendega tutvuda Õhusõiduosakonna kantseleis igal tööpäeval kella 9—13.

Vana Testament

Tartu Ev. Piibli Seltsi lühendatud väljaanne koolile ja kodule on ilmunud.

Tellida õp. J. Treumannilt Tartus, Narva tän. 149, tel. 27-12.

Soovin osta

maja

paremasse linnajakku Kr. 3000—7000.— väärtuses. Teat. kirjal. kuni 15. III slt. „A./1748".

Vajatakse suuremasse tallu põllutöös ja karjapidamises hästi vilunud ja kõigiti korralikku

tööjuhatajat

Pakkumised: Tallinn, hotell „Kuld Lõvi", tuba 354.

Juhuslikult müüa mootorijõul käivitatav suur

taignasegamise-masin

Küsida nöörilaost V.-Viru 5, tel. 475-75, kella 10—1 e. l.

Vajan kiiresti

majateenijakoht

Palgatingimus — priisöök. Teat. kuni 16. skp. Tall. linna peapostk. nõudmiseni, krep. nr. 2830 ettenäitajale.

EMES

Kaubamärk.

Kõige paremini
värvitakse,
tumendatakse,
pargitakse,
puhastatakse

karusnahku

Harju 32, tel. 443-15.
Om. dipl. ins.-keemik
M. SCHATS.
Töö vastuvõtt ainult asjatundjate poolt. Nõuanded tasuta.

Arstid

Prof. A. Paldrok
võtab haigeid vastu
Tallinnas, S. Karja 5,
telef. 436-28,
dr. H. Rütmanni korteris
pühap., 17. märtsil,
kella 10—12 e. l.

Dr. S. Riim.
Hambaravikabinet.
Kunsthambad.
Elan nüüd
Toompuiestee 13—4.
Tel. 414-54.
V.-v. kl. 10—12 ja ½5—½7

Dr. J. Kulli.
Naistehaiguste eriarst.
Sünnitusabi.
Pärnu mnt. 28, krt. 1.
Telef. 432-97,
kõnet. 1—2 ja 4—6.

Dr. R. Müürsepp.
Kõrva-, nina- ja kurguhaiguste eriarst.
Kõnetunnid ½4—5.
S.-Karja 18, telef. 446-12
Kodune telefon 482-13.
Magasini 22—1.

Dr. E. Krooni
Naiste- ja sisehaigused.
Sünnitusabi.
Roosikrantsi 4—3.
Telef. 436-66.

Hambaarst
D. Pikarevitš.
Kunsthambad.
Narva m. 30—16.
(sissekäik Reimani tän.)
V.-v. 10—1 ja 4—7.
Telef. 310-15.

„Päevalehe" tellimisi
võtab vastu iga
postiasutus

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Korter kodaniku koduna

Eeſtlaſele ei meeldi põrmugi rändelu. See makſab ka linnakodaniku kohta. Kuigi linnades kolitakſe tihti üheſt majaſt teiſe, leidub aga ſiiski küllaltki kodanikke, kes on elanud kogu oma eluaja ühes ja ſamas korteris.

Üteldakſe, et kuhu ſa ikka lähed: igas majas on omad head ja wead. Pealegi oſutub kolimine üpris tülikaks toiminguks. Ja kui ſiis töökoht ei ole üsna kaugel ja majaomanikuga ning korterinaabritega läbiſaamine talutaw, ſiis elatakſe waikſelt oma toanurgas edaſi, kuigi tuntakſe pidewalt ruumipuuduſt wõi teiſi ebamugawuſi.

Selliſte paigalpüſiwate üürnike kaader oleks igatahes tunduwalt ſuurem, kui meie linnakorterid wastakſid rohkem moodſa elu nõuetele. Siis kaswaks korteripidajasſe aegapidi kodutunne ja ta ei raatſiks kergesti lahkuda majaſt, kus ta nii palju ſiſſe ja wälja on käinud, ehkki üürnikuna. Praegustes oludes on aga paljud majad nagu läbikäiguhoowid wõi ajutiſed peatuspaigad, kus kolikoormate järg alati wärawa taga. Üürnikud otſiwad paremaid kortereid ja majaomanikud paremaid üürnikke. Wahekorrad kujunewad pahatihti üürnike ja üürileandjate wahel terawaks, pahanduſi ja protſesſe on palju.

Tallinn ſai ebaterwislike karpkorterite nuhtluſe ajastul, kui algas ſuurtööstuſe areng. Tehaſed wajaſid tuhandeid töökäſi ja maalt woolas rahwaſt linna. Kõik wajaſid korterit. Ja paljukeſt ſee inimene, kes teenis 80 kopikat wõi rubla päewas, wõis korteri eeſt makſa! Korterid ehitati ſiis üürnike makſuwõimete kohaſelt: kas üks toake wõi paremal juhul tuba köögiga. Koplis löödi weel enne maailmaſõda üles terwe aſundus barakke ühetoaliste korteritega. Neiſt on oſa nüüd juba lammutatud, teiſtes elawad aga inimeſed edaſi. Ka linnas ümbritſeb tehaſeid ja töökohti puumajakeste rägastik, kus elatakſe peamiſelt ühetoalistes korterites.

Niiſuguſes karpkorteris ei kodune inimene iialgi, ſeſt elamine kujuneb ſeal ſelgeks ristiks, eriti perekonnaga inimestel. Katſume kujutella waid noorte ja wanade wahekorda piſikorteris. Wanad ehk weel kuidagi lepiwad olukorraga kui paratamatuſega, noored on aga ſaanud uuema aja kooli ja kaswatuſe. Awaraſt koolihooneſt wõi ſeltſimajaſt tulles peab kaswaw noor leppima äärmiſelt kokkuſurutud elamiſega kodus. Pole tal ſiin õiget töötamis- ega magamiskohta, üks perekonnaliige on tülinaks teiſele.

Ei ole wiſt palju üteldud, kui konstateerime, et mõiſa moonamees wanasti oli korteri ſuhtes tunduwalt paremas ſeiſukorras kui on praegu wäikekorteri üürnik linnas. Moonamaja ees oli wähimalt roheline õu, kus lapſed wõiſid ſuwiſel ajal mängida ja kus wanadki wõiſid wärsket õhku hingata. Ka olid moonakal kaſutada pööning ja ulualuſed kolude ja kraami paigutamiſeks. Linna wäikekorteri omanikul ei ole aga muud kui üks toake ja kiwine hoow. Ja ſinna toakesſe peab mahtuma kõik, mis elamiſeks waja. Moodne aeg õhukaitſe korraldustega nõuab, et pööningud olgu puhtad. Töömees hoidku nii toas kõik oma töökuued, kaſukad ja wiltſaapad, olgu ſiis ſuwel wõi talwel. Kuidas töölisnaiſed ſelliſes olukorras ſuudawad oma karpkorteris ſäilitada weel puhtuſt, ſee on lauſa ime.

Wabariigi kestes, tõſi küll, on juure ehitatud palju uuſi maju. Ja neis on juba moodſad korterid. Tähendatud majades leidub 2- ja 3-toaliſi kortereid ja tubadearwult ſuuremaidki. Põrandapinnalt on aga moodſad korterid üsna wäikeſed. Ega ſiin ruumiga pole hullata midagi. See paremus on moodſail wäikekorteril ſiiski, et köök on eraldatud ja magamisaſemed ſaab ka kuidagi kombiinida erituppa. Ka on käepäraſt weſi ja kloſetid. Puuduſi on aga küllalt ka moodſal wäikekorteril. Waheſeinad on pahatihti liig õhukeſed, mistõttu korterirahu oleneb naabrite heatahtlikkuſeſt ja ühishüwede aruſaamiſeſt. Ka puuduwad paljudes majades külmkapid ja panipaigad, mille tähtſuſt hindawad peamiſelt perenaiſed. Edaſi leidub uuſi maju, mis ei pea talwel ſooja, ahjud ei wasta nõuetele jne.

Seda juhtub iſegi paljudes ſuuremais ja keſkküttega majades. Aſjaſe pakaſe puhul wõis kuulda tihti kurtmiſt, et „elaſime kõik kobaras köögis koos, tubades tahtis külm tappa". Selleſt nähtub, et üürihindade reguleerimiſe kõrwal on tähtſaks küſimuſeks ka ſee, kuidas wäikekorter wastab elamisnõuetele.

Nagu statistika näitab, on Tallinnas kõige ſuurem nõudmine 2- ja 3-toaliste korterite järele. Neis elawad tööliſed ja madalamapalgaliſed ametnikud, kuigi ka ſelliste korterite üürimaksmine nõuab praeguste palgaolude juures korteripidajailt pingutuſi. Tuleks nii hoolitſeda ſelle eeſt, et 2- ja 3-toaliste korterite arw kaswaks ja et need korterid olekſid kõigiti elamiskõlwuliſed. Seda on ka paljud majaomanikud ſilmas pidanud uute majade ehitamiſel. Nad on laſknud üürnike jaoks ehitada peale keldris aſetſewa puukuuri weel wäikeſe ſahwri toiduainete jaoks, eſikus on kloſeti kõrwal wäike pimeruum wanemate riiete, peſu jne. hoidmiſeks. Ka on korteris kaſutatud ſobiwaid nurki ſeinakappide ehitamiſeks jne. Samuti on hoolitſetud otstarbekohaste ahjude ja ſoeſeinte eeſt, et korteripidaja ſaaks läbi wähema küttekuluga.

Kui üürnik, kes muidu on korralik inimene, juhtub pääſema ſelliſesſe wäikekorterisſe, ſiis ta naljalt ſealt ei lahku. Elamine kujuneb koduſeks ja üürnik ei mõtlegi ſagedaſele korteriwahetuſele. Paigalpüſiw üürnikkond peaks aga olema ka majaomaniku huwides.

Kahjuks leidub aga ehitajaid ja majaomanikke, kes ei taha aru ſaada neiſt piſinõueteſt, mis kuuluwad moodſa wäikekorteri mugawuste juure. Kui korteriotſija juhib tähelepanu keldri ja panipaikade puuduſele, ſiis küſitakſe, et milleks neid waja. Toiduainetekauplus on ju lähedal ja ſealt ſaab kõik.

Ja tõepooleſt ongi olemas ſelliſeid üürnikke kes toowad kartuleidki poeſt liitriwiiſi ja laſewad paarſada grammi wõid panna paberisſe Seda tehakſe ſageli rahapuuduſel, aga paljudel juhtumitel ka ſellepäraſt, et korteris puudub toidutagawarade hoiukoht.

Harilikel aegadel ſaadakſe ju ehk niiwiiſi kuidagi läbi, aga erakordſeil aegadel, nagu need nüüd ähwardawad tulla, ei ſaa inimene elada niiütelda peoſt ſuhu. Kodanikele ju ſoowitatakſegi koguda paari kuu jaoks tagawaraſid. Kuhu need panna, kui korteril puuduwad kõrwalruumid ja panipaigad?

Kuna nüüd, nagu eelpool tähendatud, nõutakſe pööningute puhastamiſt, ſiis kerkib wäikekorterite kõrwalruumide wajadus eriti terawalt päewakorrale. Töötaw inimene ei ſaa häwitada kõiki kantud riideid ega jalanõuſid. Ta ei wõi teada kunagi ette, misſuguſed elumuudatuſed teda wõiwad tabada. Töökojas töötajal wõib tulla äkki wajadus aſuda wälistööle, ſelliſel puhul wajab ta mõndki wana kuube wõi kaſukat, mida tubaſe töö juures ei olnud waja. Ega uut riiet igakord ſuudeta kohe osta.

Ja üldiſelt wõib märgata, et kõige nobedamad üheſt majaſt teiſe kolijad on juſt need inimeſed, kelle kraami ja koli äraweoks ei ole rohkem waja kui kärumeeſt. Üürnik, kel midagi on kogutud ja korjatud, ei lõhu oma mööbleid ega tarbeaſju kolimiſega, kui korter wastab elamisnõuetele.

Kokkuwõttes ütlekſime ſiis nii, et tulewikus, kui uute majade plaane kinnitatakſe ja uuſi maju ehitatakſe, peetagu ſilmas ka kõiki neid piſinõudeid, mis aitawad üürikorterit kodanikele koduſemaks muuta. Teiſeks tuleb juhtida ehituspoliitikat nii, et wäikekorterite arw aast-aastalt ſuureneks. Siinjuures arwestatagu õiglaſelt majaomanike ja üürnike huwe. Tallinnas peaks jõutama kord nii kaugele, et ühetoaliſed korterid wõikſid olla wanade inimeste ja ükſikute eluaſemeks, igal perekonnal peab aga olema wähimalt 2—3-toaline korter.

Praegu awaldatakſe majaomanike ringides kartuſt, et üürihindade normeerimine panewat wäikekorterite ehitamiſe toppama. Tõſi ſee ju on, et madala eluſtandardi ja tagaſihoidlike üüride juures ei ſaa nõuda mugawaid kortereid Keegi ei hakka ju ehitama ſiis maja, kui ehitusſe paigutatud kapital end ei taſu. Aga kruntide ja ehitusmaterjalide hindu ſaab ehk ni reguleerida, et ehitustingimuſed ei muutu normi üüride juures raskemaks. Ehitustegewuſe wähenemine tooks igatahes ſuuri raskuſi linnaelanike ſotſiaalellu.

T. B.

AUKOHTU PEATÜKK TAGASI KOMISJONI

Riigikogu üldkoosolekul nõuti alatise kodukorra maksmapanemist. Aukohtu korras leiti rida puudusi. Normidel ei tohi olla tagasiulatuvat mõju

Riigikogu kaheksas üldkoosolek

Riigikogu üldkoosolekul, järjekorras kaheksandal, tuli eile hommikupoolel arutusele riigikogu üldkoosoleku kodukorra komisjoni ettepanek riigikogu ajutise kodukorra täiendamise asjus XIX peatükiga — aukohus.

Ühenduses sellega juhiti mõne kõneleja poolt tähelepanu sellele, et oleks juba pidanud kehtima panema alatine kodukord, milles, põhiseaduse vastava paragrahvi kohaselt, oleks pidanud leiduma ka peatükk aukohtu kohta.

Mis aga puutub ajutise kodukorra täiendamisse aukohtu peatükiga, siis selle vastu ei vaieldud, küll aga leiti, et riigikogu üldjuhatuse poolt väljatöötatud ja riigikogu üldkoosoleku kodukorra komisjoni poolt parandatud kujul esitatud projekt sisaldab palju puudusi, mis nõuavad parandamist. Selleks tehti ka rida ettepanekuid, nii et aruandja palus kogu uue peatüki tagasiandmist komisjoni.

Kunas komisjon esitab uue ettepaneku, ei ole teada, sest tähtaega ei määratud.

Koosolek algab kell 10,15 hommikul. Juhatavad vaheldamisi riigivolikogu esimees O. Pukk ja riiginõuk. esimees M. Pung. Sekretäri kohal on riigivolikogu peasekretär E. Maddisoo.

Pärast seda, kui riigikogu üldkoosoleku kodukorra komisjoni valitakse sealt lahkunud O. Kösteri asemele E. Peedosk. asutakse

riigikogu ajutise kodukorra täiendamisele

aukohtu korraga.

Aruandja rnl. J. Holberg annab seletusi aukohtu kodukorra kohta, mille järele esimesena saab sõna O. Gustavson (Pärnum.). Ta peab käesolevat rahvaesinduse koosolekut mõningal määral ajalooliseks, kuna on jõutud riigikogu kodukorrani. Kuid rõõm sellest sündmusest muutub pisikeseks, sest ligi kaheaastase töö järele on jõutud ainult ühe peatüki vastuvõtmiseni.

Riigikogu, käies põhiseaduse § 62 järele, oleks pidanud ruttama alatise kodukorra vastuvõtmisega. Aukohtuga tahetakse lahendada isiklikku ausse puutuvaid küsimusi. Kuid rahvaesinduse au on laiema ulatusega ja ta prestiiži alused laiemad. kui et neid saaks tagada aukohtu eeskirjadega.

Käsitades rahvaesinduse praegust konstruktsiooni ja tööd ajutise kodukorra valgusel, toob O. Gustavson kuuldavale neidsamu mõtteid, mis ta avaldas hiljuti ühes meie lehes ilmunud kirjutuses. Olukord, mis siin on kujunenud, nõuab alatise kodukorra maksmapanemist. Ei saa leppida tendentsiga, et ajal, kus taotletakse riigiasutuste tugevdamist ja distsiplineerimist, püütakse parlamenti desorganiseerida.

Meie ideaaliks peaks olema hästi distsiplineeritud parlament, kindlalt väljendatud seisukohtadega. Seepärast on tarvis nii kiiresti kui vähegi võimalik,

panna kehtima alatine kodukord, kus on ette nähtud rühmad ja vanematekogu ka de jure.

Tulnud sellise sissejuhatuse järele arutusel oleva ettepaneku juure, leiab kõneleja, et aukohtukorra norm, mille järele rahvaesinduse liiget võidakse kõrvaldada kuni 20-lt koosolekult, tundub liig drakoonilisena. See võib tähendada eemaldamist parlamendi tööst kuni 3 kuuni. Oleks küllalt, kui võtta ainult 10 koosolekut.

Ka p. 13 on karistusnormi tõstetud 3-lt koosolekult 10-le koosolekule; tõus enam kui 300%. Puuduvad motiivid, miks seda on tehtud. Piisaks 3-lt koosolekult eemaldamisest.

Aga kodukorrakomisjonil on veel üks parandus, mis paiskab teataval määral segamini aktsioomid, mida seni on aktsepteeritud meie seadusandlikus töös.

P. 16 annab auasjade lahendamisele aukohtu kaudu tagasiulatuva jõu.

Nähakse ette, et võidakse algatada vanu asju. Kuidas seda tehniliselt teha saab, see jääb kõnelejale tumedaks. Ka ei tea, millega seda võimatut asja on põhjendatud.

Kõneleja on olnud uudishimulik ja katsunud asja kohta muretseda andmeid ettepaneku tegijailt kui ka kodukorra komisjonist. Viimasest leidnud küll ettepaneku, kuid anonüümse. Kuidas saadi seda hääletada?!

On jäänud tumedaks konkreetsed põhjused, mis on tinginud selle omapärase punkti võtmise kodukorra ettepanekusse. Pealegi

ei saa seadusenorme teha Konkreetsete juhtumite pärast.

Kui lubame rakendada aukohtu protseduuri ja karistusi auasjus, mis on leidnud aset ligemale paar aastat tagasi, missugune tagatis on siis, et ei järgne seadusi, mis samuti lubavad karistada süütegude eest, mis on toimunud ammu enne seaduse kehtimahakkamist.

Teeb ettepaneku p. 16 lükata tagasi.

Aruandja J. Holberg õiendab, et mingit anonüümset ettepanekut ei olnud. See oli aruandja ettepanek.

O. Lõvi (Tall.) toob ette, et Prantsuse saadikutekoja esimees ei saa kõnelejalt sõna võtta ilma koja kinnitamiseta. Meie aukohtul oleks aga õigus saadikut eemaldada ta tööst paariks kuuks.

Arvab, et eelnõu järele see

aukohus võib kujuneda poliitiliseks,

sest p. 3 järele valitakse aukohtunike kandidaatideks ¼ kodade koosseisust. Kui ei peeta kinni proportsionaalsusest, siis võib enamusrühmitus kõik kandidaadid valida oma ridadest. Sellega oleks sellele aukohtule otsekohe antud poliitiline ilme. Aukohtunike kandidaatideks võiksid olla kõik parlamendi liikmed.

Ei saa kõneleja nõus olla ka sellega, et teatud korral aukohtunikud määratakse kodade esimeeste poolt.

Tuues võrdlusi Lääne-Europast, leiab kõneleja puudusi ka teistes ettepaneku punktides. Muuseas, leiab ta, et meie oludes on karistused, mida võidakse määrata, liig kõrged.

Teeb ettepaneku, anda küsimus tagasi kodukorrakomisjoni.

O. Gustavson õiendab, et ettepanekul, millest eespool oli jutt, puudus allkiri. Käekirjast aga paistnud, et see polnud kirjutatud aruandja käekirjaga.

J. Vain (Tartu) arvab, et kui kahe istungjärgu ajal on esitatud üks peatükk, siis võivat eeldada, et 20 a. pärast on kodukord koostatud.

Isiklikult möönab, et aukohus puht sel kujul, nagu ta mujal on olemas, kõlbaks ka meile. Seepärast on ülearune hakata valima aukohtunikke.

Riigikogu teeks paremini, kui ta punkt 16. täies ulatuses välja jätaks, sest ei ole mõtet uuesti esile manada vanu asju.

Kõneleja peab soovitavaks vahekohut mõlema koja juhatuse ja koja liikmete vahel.

L. Johanson (Tall.) ei pea õigeks, kui aukohtu liikmete valimist piiratakse neljaga. Tuleb anda õigus valida tervest riigikogu koosseisust. Teeb vastava ettepaneku.

Edasi teeb ettepaneku, jätta välja riigivolikogu ja riiginõukogu koosolekust osavõtu keeld. Aitab juba noomitusestki. Kui aga tahetakse jätta see karistus sisse, siis peaks karistuse kohta tegema lõppotsuse riigivolikogu või riiginõukogu ise, sest parlament ei saa oma õigusi edasi delegee-

rida väikesele komisjonile.

Analoogiliselt tuleks redigeerida ka p. 14, mis kõneleb aukohtu otsust mitte täitnud liikme karistamisest.

Aukohtu suhtes ei tohiks panna maksma ülekohtuseid eeskirju.

J. Tõnisson (Tartu) kriipsutab alla parlamendi prestiiži kaitsmise vajadust ning säärase õhkkonna loomist, kus auhaavamised ära peaksid jääma. Just auasjus peab inimestel olema täielik usaldus, et keegi ei saa ega taha liiga teha. Aga

kui avaneb võimalus ka auasjus teha poliitikat, siis ei saa olla juttu normaalsete vahekordade kujunemisest ja vastastikuse au hindamisest.

Säärase poliitika tegemise võimalust näeb kõneleja p. 16-das ja ka selles, et määratakse kindlaks aukohtunike kandidaatide arv (25% koosseisust).

— Kas siis meie parlament tahab ennast kvalifitseerida nõnda, et 75% ei ole kvalifitseeritud aukohtunikud? — küsib kõneleja.

— Seal tahetakse ütelda, et enamus otsustab, keda ma tohin usaldada. See on õieti suur arusaamatus aukohtust ja aukaitsest, et me ei tohiks uskuda, et riigikogu oma terves koosseisus tahab tõesti sarnase uskumatu seisukoha võtta ja sarnase seisukorra maksma panna! — jatkab kõneleja ning arvab, et esitatud peatükk antagu tagasi komisjoni.

Edasi peab õigeks L. Johansoni väiteid, et kui tahame parlamendi liikmelt võtta ta rahvaesindaja kohuste täitmise, siis ei tohi seda teha komisjon, vaid seda peab otsustama parlament ise.

Toetab veel kord komisjoni tagasiandmise ettepanekut.

L. Vahter (Narva) selgitab veidi õigusteadlikke teooriaid ja leiab, et aukohus riigivolikogu liikmete vahel ei ole mitte puhtisiklik küsimus, vaid see on suurel määral

ka riiklik küsimus.

Sellega on seotud suurel määral parlamendi sisemise olukorra ja autoriteedi küsimus. Seepärast arvab, et p. 16-dal võib tagasiulatuv mõju olla just kannatanu seisukohalt. Peaks võimaldama ka niisuguseid küsimusi üles võtta, mis ei ole isiklikust seisukohast tähtsad, vaid riiklikust seisukohast. Pealegi tuleb p. 16 tõlgendada kooskõlas p. 8-ga, milles on üteldud, et ainult 6 kuu kestes sündinud asju võib üles võtta.

Edasi arvab, et see, kes ei täida aukohtu otsust, sellel ei tohi lubada parlamendi koosolekust osavõtmist. Esitatud ettepaneku puudused ei ole nii suured, et sunniksid seda tagasi lükkama või komisjoni andma.

Aruandja J. Holberg on aga teisel arvamisel. Ta palub, et kodukorra komisjoni ettepanek antaks tagasi komisjoni. Aruandja soov ei kuulu hääletamisele ning aukohtu kord läheb tagasi komisjoni.

Koosolek lõpetatakse kell 12,27 päeval.

Matieseni
ÕUNA MAHL
LUSCHER & MATIESEN

Leedust tuleb 375 töölisperekonda

Valgas toimus Valgamaa konventide liikmete ja konsulentide ühiskoosolek, kus esines pikema kõnega põllumajanduse praegusest seisukorrast ja tulevikuväljavaateist põllutöökoja dir. T. Kint.

Oma kõnes dir. Kint rõhutas tarvidust meie põllumajanduse tootmisvõime tõstmiseks ja tsentraliseerimise läbiviimiseks, mis aitaks korraldada hindade reguleerimist. Järgnevalt dir. Kint selgitas võimalusi välistööliste saamiseks saabuval kevadel. Praegu on käsil lepingu sõlmimine Leedust perekonnaga põllutööliste Eestisse toomiseks. Enamvähem kindel on 375 töölisperekonna saamine. Töötasude osas on lepitud kokku, et meestöölised saavad kuus 32 ja naistöölised 27 kr.

Teisena kõneles põllutöökoja nõuandetalituse juhataja agr. F. Sööt, kes käsitas üksikasjaliselt maakondliku põllumajanduse väljaarendamise kava.

ÖÖD
Poola metsades

R. ALLENIUS

„Päevalehe"
romaanivõistlusel
auhinnatud romaan

16

„Kas tuleb ka makſa jootraha?" küſiſin irooniliſelt.

Oli pime, kui wäljuſime. Paar ähmaſt laternatuld walgustas wäikeſt jaamaeſiſt. Mind wiidi jaamaülema kontorisſe, kus oli ſuur laud telegraafiaparaadiga. Seinal rippuſid telefonid.

„Istuge ſiia," ütles mind ſaatew ametnik. „Ärge tehke katſet põgenemiſeks. Kui tuleb järgmine rong, ſõidame Petrogradi."

Üks ametnikeſt istus mu wastu, teine mu kõrwale. Kummalgi oli külje peal rewolwer. Tundſin end tagaaetud mõrwarina.

Istuſime tunni. Üks ametnikeſt pidas wahepeal paar telefonikõnet — ühe Petrogradi, teiſe Nowoſobolskisſe. Ootamine muutus tüütawaks.

„Soowin kaſutada telefoni," ütleſin ma järsku. Ma ikka weel ei ſuutnud leppida mõttega, et mind tagaſi wiiakſe Petrogradi. Ametnikud mõtleſid wiiwu.

„Kellega ſoowite rääkida?"

„Sõjaministeeriumiga," ütleſin.

Nad rääkiſid omawahel midagi ſoſistades.

„Meie ei wõi lubada," ütles ſiis üks. „Ei ole niiſuguſt korralduſt, peate ootama."

„Mis tähendab, ei ole korralduſt," ütleſin kõrgilt. „Soowin rääkida ſõjaministeeriumiga, ja teie peate lubama. Muidu läheb teil halwasti."

Jälle ſoſistaſid nad wiiwu omawahel.

„Ma küſin järele, kas wõite helistada," ütles ſiis üks. Ta kõneles wiiwu aega Petrogradi politſeiga.

„Kellega ſoowite rääkida ſõjaministeeriumis?" küſis ta ſiis.

„Kindral Kusnetſowiga," wastaſin. Ta ütles mu ſõnad edaſi telefoni.

„Ei ſaa," ütles ta ſiis. „Petrogradiſt ei lubata."

Istuſime weel tunni waikides. Uni hakkas peale kippuma. Wäſimus halwas liikmeid.

„Kui kaua peame ootama rongi?"

„Kell kolm hommikul tuleb rong."

„Kas magada lubate?"

Nad pidaſid jälle ſoſistades nõu omawahel.

„Ei ole korralduſt," ütles ſiis üks kahtlewalt.

„Kas magamiſeks on ka korralduſt tarwis?" küſiſin ma pilkawalt.

Jälle nad ſoſistaſid. Nähtawasti ka neil endil kippus uni peale, ja mu ſoow magamiſeks näis ka neile teretulnud, ſeſt ſee wõimaldas neilgi ükſteiſe wahetuſes uinakut teha.

„Ei ole korralduſt," ütles üks neiſt jälle. „Aga kui jääte magama, ſiis meil ei ole korralduſt teid üles äratada enne rongi."

Sain wastuſeſt aru ja ſirutaſin end nii mugawasti kui ſelles wiletſas ruumis üldſe wõis, pingile pikali ja katſuſin uinuda. Muigaſin ſeesmiſelt ſelle üle, et wangina mul oli olla palju mugawam kui mu wahistajail.

Kell 12 ööſi äratas mind wali jutuwadin. Nägin, et wahepeal midagi oli juhtunud. Oli ſaabunud telegramm.

„Meid kästakſe ſiia jääda," ütles üks ametnikeſt, „Petrogradiſt ſõidetakſe kohale." Hea — mõtleſin, ſee pole halb. Järelikult lahendatakſe aſi ſiin ja mul pole tarwis ette wõtta tülikat tagaſiſõitu. Wiskaſin end tagaſi pingile ja uinuſin uuesti. Mind ei äratanud iſegi kell kolm mööduwa rongi mürin ja askelduſed jaamahoones. Imestaſin unes ainult ſeda, et mind polnud kästud ſõidutada Nowoſobolskisſe ja peeti kinni ſelles wäikeſes wahejaamas.

Kui hommikul ärkaſin, teataſin, et ſoowin ſaada ſüüa.

„Ei ole korralduſt," ütles ametnik, kes parajasti oli walwekorras, kuna teine norskas nurgas, „ja ſiin ei ole ka kuſagilt midagi wõtta."

„Wangidele antakſe ikka riigi poolt toitu," ironiſeeriſin, „aga kuna olete nii waeſed, ſöön iſe."

Awaſin oma kohwri ja wõtſin wälja wõileiwad. Hakkaſin ſööma neid ſuurima ſüdamerahuga ſellal, kui mu wangistajad waataſid pealt ſuid matſutades. Kui olin kõhu täis ſöönud, otſustaſin oma wangistajate meeleolu teha natuke ſõbralikumaks.

„Kas ſoowite?" küſiſin, ulatades kummalegi tüki wõileiba. Nad waataſid kahtlewalt wõileibu ja küſiſid nähtawasti nõu niihästi oma kõhult kui ka mõistuſelt. Arwatawasti eſimene wõitis, ja kuigi ei olnud korralduſt, et wangi käeſt wõib wastu wõtta wõileiba, wõtſid nad wõileiwad ſiiski wastu. Märkaſin, et nad ſõid ſuure iſuga ja heameelel. Aga ſee muutis neid ka tublisti wiiſakamaks.

„Kas ſoowite mängida kaarte?" küſis üks neiſt, kui olime lõpetanud einetamiſe. „Aeg läheb igawaks — ja Petrogradiſt ei jõua rong enne õhtut."

Mängiſime. Wahete-wahel wõttis mänguſt oſa ka jaamaülem. Wäljas ſadas.

Kella üheteiſtkümne paigu lõunaajal peatus jaamahoone ees auto. Selleſt ronis wälja tſiwillrõiwastes iſand kahe politſeiniku ſaatel. Nad tulid jaamaruumi.

Silmapilk kargaſid kaarte mängiwad ametnikud püsti. Kaardid kukkuſid neil maha kohmetanud ſõrmede wahelt.

„Mis, teie mängite kaarte!" põrutas ſiſſeastuja. „See on keeldud. Saate karistada."

„Meelitaſin nad mängima," ſegaſin end wahele nende kaitſeks. „Need on minu kaardid. Oli igaw."

„Noh, hea küll, hea küll," ütles ſiſſeastuja, järsku heatahtlikuks muutudes. Minu wangistajad waataſid mulle imestades ja üllatunult otſa — nähtawasti oli ſelline kaitsmine neile uudiſeks. Tulija oli wäike kõhn mehike, tumedate wurrudega ja wilkalt waatlewate ſilmadega.

„Kõrgeauſus pidi ſõitma rongiga," kuulſin ametnikku ütlewat.

„Aga ſõitſin autoga," ütles tulija. „Nüüd kaſige minema. Wõtan wangi iſe üle." Ametnikud lõid kannad kokku ja rõõmustudes wastutuſeſt pääsmiſe üle, kaduſid kiiresti.

„Teie aga," ütles ta minu poole pöördudes, „tulete meiega autosſe kaaſa."

Läkſime autosſe. Politſeinikud wõtſid mu pakid.

„Nüüd ütelge," ſõnaſin kõrgilt, „mis põhjuſel on antud korraldus mu wangistamiſeks ja kes olete teie iſe?"

„Mina olen wastuluure ülema abi Shurawlew," ütles ta. „Olete wangistatud minu korralduſel, ſeſt teid ſüüdistatakſe ſalakuulamiſes.

Teie käes on riikliku tähtſuſega dokumendid," jätkas ta ſiis. „Kui annate nad kohe ſiia, laſeme teid wabaks. Wastaſel korral wiime teid Petrogradi."

Shurawlewi nimi meenutas mulle midagi. Sonja oli nimetanud ta nime ſeoſes teatawa pakikeſega. Aga miks oli Sonja ütelnud, et pakikeſt wõib üle anda Shurawlewila ja mitte kellelegi muule? Mis oſa mängis Shurawlew? Kui Sonja oli kahtlane iſik poliitiliſes mõttes, ſiis pidi ſeda olema ka Shurawlew. Otſustaſin talitada ettewaatlikult. Kui Shurawlew eſindab riigiwõimu, pidin pakikeſe maha ſalgama, ſeſt pakk oleks mulle tähendanud pea wõlla aſetamiſt. Eſindas ta aga riigile waenlikke huwe, ſiis wõis paki mahaſalgamine mulle kahjuks tulla, ſeſt arwatawasti Sonja kaudu ta teadis paki olemasoluſt, ja ma olin hästi teadlik neiſt meetodeiſt, mis ſiis minu wastu wõidi ette wõtta. Otſustaſin ſiiski talitada julgelt.

„Soowin kõigepealt rääkida kindral Kusnetſowiga ſõjaministeeriumiſt," ütleſin kindlalt.

„Kindral Kusnetſow ei ole Petrogradis," wastas Shurawlew lühidalt. „Teil on tegemiſt minuga, mitte temaga."

Teadſin, et eſimene oſa ta jutuſt oli wale. Kindral oli mulle iſiklikult ütelnud, et ta jääb kindlasti Petrogradi, kuna ta kohustuſed peawad teda ſeal kinni.

„Hea," ütleſin. „Mis puutub teie poolt ſoowitud dokumentidesſe, ſiis ei tea ma neiſt midagi. Kui teie ei eſita mulle ſüüdistusakti, nõuan eneſe koheſt wabastamiſt. Wastaſel korral eſitan kaebuſe teie tegewuſe peale."

Wastuluure ülema abi naeris. See ei olnud meeldiwat liiki naer.

„Sõjaajal on wastuluurel piiramatud wolituſed," ütles ta. „Mul on andmeid, et teatud pakk, mis ſiſaldab riiklikult tähtſaid dokumente, on teie käes. Kui annate ſelle ſiinſamas wälja, wabastan teid, ſeſt ma tean, et need paberid on teie käes ekſikombel. Kui keeldute, ſüüdistan teid ſalaluures, ja ſiis tuleb teil wastuſt anda kohtu ees. Walige."

Sõitſime jaamaeſiſelt minema.

„Teie," pöördus ta tagaistuwate politſeinike poole, „otſige läbi asjad." Nägin, kuis haarati mu kohwrid ja puistati autos kõik ſegamini. Istuſin Shurawlewi kõrwal ees — ta iſe juhtis autot. Metſa weerel peatas ta ſõiduki ja ronis wälja.

„Wasjka, teie otſige läbi ta riided."

Mind kisti autoſt wälja ja rebiti ſõna tõſiſes mõttes alasti. Kõik taskud ja woodrid otſiti läbi, kuid loomulikult ei leitud midagi kahtlaſt.

„Kuhu panite paki?" küſis Shurawlew terawalt.

„Pakki ei ole minu käes," ütleſin.

„Wõtke kruwi," ütles abi, ſeekord wihaſelt ja terawalt.

Üks meesteſt ſurus mulle kruwi pöidla otſa. Wirutaſin talle ruſikaga näkku. Nüüd tormas ka teine mees mulle kallale. Kolme mehe wastu olin ma loomulikult wõimetu ja warsti leidſin end kinniſeotuna autoiſtmel.

„Waheſt räägite nüüd," ütles Shurawlew pilkawalt.

„Hea," ütleſin. „Paki, milleſt te rääkiſite, andſin ühele tundmatule iſikule, kes tuli talle järele. Mulle öeldi, et teie olewat ſaatnud."

„Wale," ütles Shurawlew. „Wõtke kruwi."

„Ei, pakk on mu korteris," oigaſin, kui ſuruti kruwi mu pöidla otſa.

„Kus kohal?"

„Kaminas," waletaſin. Lootſin, et nad ſõidutawad mind Petrogradi ja ſeal awaneb mul wõimalus end kaitsta.

„Kus kohal kaminas?"

„Suitſulõõris," jätkaſin waletamiſt.

„Wale. Otſiſime läbi teie korteri ja muuſeas ka ſuitſulõõri."

„Hea," ütleſin. „Arwatawasti panin ta ſiis kuhugi mujale."

„Keerake kruwi," ütles mees lühidalt.

„Ei, ei, ärge tehke," oigaſin waluſt. „Ütlen, kus pakk aſetſeb, aga wõtke ſee neetud kruwi mu pöidla küljeſt."

„Kus aſetſeb pakk?"

Sakslaste waranduste likwidatsioon

Püütakse saavutada mõõdukaid hindu. — 3 miljonit krooni võlgade tasumiseks. — Likvideerimisel peetakse silmas Eesti majanduse huvisid. — Vabad summad investeeritakse Eestis

Saksa usaldusvalitsuse presidendi dr. H. Wollerti seletusi

Saksa usaldusvalitsuse president dr. H. **Wollert** andis eile keskpäeval ajakirjanduse esindajaile usaldusvalitsuse ruumes Toompuiestee 3 lähemaid seletusi usaldusvalitsuse ülesannetest ja tööst. Seletuse andmise juures viibisid ka usaldusvalitsuse direktooriumi liikmed major F. E. **Bendler** ja adv. A. **Nottbeck** ning usaldusvalitsuse osakondade juhatajad-prokuristid.

Kuue kuu eest siia saabudes, algas dr. Wollert, oli mul esimene võimalus luua kontakt Eesti ajakirjandusega. Vahepeal on teostunud usaldusvalitsuse organiseerimine ja ellurakendamine. Kahjuks ei ole ma veel jõudnud niikaugele, et ajakirjanduse esindajaid võiksin enda juures tervitada eesti keeles.

Kuna Saksa usaldusvalitsus, mis asutati 1. märtsist s. a. „seadusega Saksa usaldusvalitsuse õigusliku seisundi kohta", tegelikult aga juba mitmeid kuid on töötanud, võib praegu juba saada ülevaate ta tekkimisest ja tööst.

Saksa usaldusvalitsus kasutab juriidilise isiku õigusi ja allub 15 paragrahvist koosneva usaldusstatuudi alusel Eesti seadustele. Ta on Saksa riigi asjaajamispunktina asutus *sui generis*, mille ülesehitus ja ülesanded on määratud ümberasunduse ainukordse tõsiasjaga.

Kuigi Saksa usaldusvalitsuse esindus väljaspool on esimehe käes, tegi töö mitmekülgsus ja vastutusrikkus tarviliseks

direktooriumi moodustamise,

millesse praegu kuuluvad ühes esimehega kolm isikut. Direktooriumil on abiks osakondade juhatajad, kes Saksa usaldusvalitsuse esimehe volituse põhjal täidavad prokuristide kohustusi. Kokku on Saksa usaldusvalitsuse teenistuses praegu 102 ametnikku.

Väljaspool Tallinna on Saksa usaldusvalitsusel 10 eribürood 31 ametnikuga.

Kogu töö aluseks on ümberasujate poolt esitatud deklaratsioonid.

Tähtsaimaks ülesandeks on deklareeritud varandustompude kindlakstegemine ja ülevõtmine, iseendast väga ulatusrikas töö, kui võtta arvesse nende varandusosade mitmekesidust, sellega on vastav osakond veel praegugi tegevuses. On varandusosad üksikute osakondade valitsemisele üle võetud, siis kontrollitakse juriidilisi aluseid ja seatakse üksikud objektid juriidiliselt ning majanduslikult müügivalmis. Siinjuures on otsustava tähtsusega varanduste hindamine, mis toimub vastavalt mitmesugustele varandusobjektidele sellekohaste majanduslike meetodite põhjal.

Ülevõtmise ja hindamise lõppeesmärgiks on varanduse müümine ja transfereerimine. Seejuures tuleb silmas pidada

tunduvat mõju, mida need tehingud võivad avaldada siseturul, ja Eesti rahvamajanduse ekspordivõimet.

Endastmõistetavalt on Saksa usaldusvalitsuse eesmärgiks neid oma ülesandeid siinseile oludele kohandades läbi viia.

Müügiletulevate varandusobjektide raskuspunkt langeb linna- ja põllumajanduslikule maaomandusele. Põllumajandusliku maaomanduse küsimusis on meil praegu valitsusega käimas väljavaaderikkad läbirääkimised

osatalundite müügiks riigile.

Seeläbi pidavat tulema lahendusele valitsuse teatavad asundusülesanded. Me loodame, et need läbirääkimised veel neil päevil positiivsele lõpule viiakse. Selle kõrval jatkub talundite vabamüük.

Ka linna maaomandite vastu on viimastel kuudel ilmutatud tunduvat huvi. Suure osa asjast huvitatute jaoks pandi vastavad objektid juba kinni, ning vorminõuete täitmise järele võib varanduse üleminek järgneda.

Mis üldiselt puutub müügisse, siis lähevad Saksa usaldusvalitsuse huvid asjasthuvitatutega Eesti majanduses nii kaugelt täiesti ühes suunas, et mõlemalt poolelt

müüdavate objektide jaoks püütakse saavutada mõõdukaid hindu.

Liig madalad hinnad purustaksid Eesti majanduse hindadetaseme ja tooksid seega üksikute väheste usaldusvalitsuse objektide ostjate kasuks kõigile teistele varandusomanikele tunduvaid kahjusid nende objektide väärtuses. Sel põhjusel Saksa usaldusvalitsus püüab mõõdukate hindadega ikka ainult niipalju objekte välja pakkuda, kui on oodata ostuvõimelisi ostjaid. Et pakkumisega ka mitte maa krediidivõimalusi üle pingutada, peetakse silmas, et jääb püsima terve vahekord sularahas ostude ja krediidivõimaldamise vahel.

Mõõdukate hindade vastu esitatakse tihti väide, et Eesti sisemise majanduse huvides olevat küll vältida liig madalaid hindu, kuid mõõdukategi hindadega kujunevat usaldusvalitsuse transfereeritav kapitalisumma kõrgemaks kui Eesti majanduse transferdivõimalused. Ka siin on tasakaal seeläbi võimalik ja Saksa usaldusvalitsuse poolt juba vaatlusele võetud, et

summad, mis käivad Eesti majandusele transfereerimiseks üle jõu, kasutatakse investeeringuteks sisemaal.

See tooks kaasa oma majanduse tugevnemise, millele omakorda peab järgnema toodangu kasv ja millega ka majanduse transfereerimisvõime tõuseb. On selle enamtoodanguga kord investeeritud summade tasumine lõpetatud, langeb võlavabade tootmispaikade täis kasu Eesti majandusele. Nõnda leidub ka siin täiesti praktilisi võimalusi müüki ja transfereerimist Eesti majanduse võimalustega kooskõlla viia.

Peale varandusobjektide müügi ja neist saadavate summade transfereerimise langeb Saksa usaldusvalitsusele

väga tähtis võlgade korraldamise ülesanne.

15. oktoobril l. a. koostatud protokolli sõnateksti järele kannab usaldusvalitsus tema poolt valitsetavate varandustega üldvastutust kõigi ümberasunute avalike ja eravõlgade ning kohustuste eest. Siinjuures on endastmõistetavalt eelduseks, et ümberasunu võlausaldaja oma võlgniku lahkumise tõigast mingit kahju ega ka mitte kasu ei saaks. Oli niisiis kindel, et võlausaldaja juba enne ümberasumist ei võinud sellega arvestada, et võlgnik oma kohustused õiendab, siis ei või võlausaldaja ka nüüd sellega arvestada, et Saksa usaldusvalitsus need kohustused üle võtab. Protokollis on selle kohta märgitud, et säärased nõudmised, mis juba enne ümberasumist kohtulikul kaebusel tulemusi ei annud või milliste sissenõudmine võlgniku maksujõuetuse tõttu oli lootusetu, ei lange Saksa usaldusvalitsuse üldvastutuse alla. Loomulikult ei puuduta see võlgniku isiklikku vastutust sääraste nõudmiste vastu.

On otstarbekohane, et võlausaldajad üldvastutuse põhialuste kohta täiele selgusele jõuavad enne kui nad oma nõudmisi usaldusvalitsusele maksmiseks esitavad. Seega võivad nad teatud tingimusis vältida tunduvaid kulusid ja vaeva. Usaldusvalitsus kontrollib igatahes põhjalikult, kas esitatud nõudmised on õigustatud ja tõstetakse võlgniku vastu, kes enne ümberasumist oli maksuvõimeline. Et Saksa usaldusvalitsus oma kohustusist täiel määral on teadlik, selgub juba sellest, et ta

oma käsutuses seisvad summad esijoones on reserveerinud võlgade tasumiseks.

Peale selle on 1,7 miljonit krooni juba efektiivselt väljamaksmiseks kasutatud, edasi on 1,4 miljonit krooni pankadesse paigutatud ja tulevad pärast vastavate nõudmiste kontrolli väljamaksmisele. Saksa usaldusvalitsus avaldab lähemail päevil oma põhikirjas ette nähtud 4-kuise tähtajaga üleskutse, et seega saada lõplikku ülevaadet ümberasujate võlgade seisukorrast. Arvestades objektide suurust ja tarvidust paljudel juhtumitel andmete selgusetuse tõttu üksikute ümberasujate juures järelepärimisi sooritada, võtab nõudmiste õiendamine pikemat aega. Võlausaldajail on seetõttu soovitav pärast nõudmise esitamist Saksa usaldusvalitsust mitte asjatute järelepärimistega üle kuhjata, kuna neile vastamine ainult koormab asjaajamist ja pidurdab võlgade lõplikku õiendamist.

Saksa usaldusvalitsuse loomisega avaldati ka protokoll usaldusmehe kohta, kes Eesti valitsuse poolt usaldusvalitsuse juure nimetati. Oleme veendunud, et see

koostöö areneb hõõrumisteta,

nii et samuti selles protokollis ette nähtud Saksa-Eesti lepituskomisjoni ainult kõige haruldasemail juhtumeil põhimõtteliste küsimuste selgitamiseks appi tarvitseb võtta.

Saksa usaldusvalitsus on teadlik oma ülesannete suurusest. Ta loodab neid ülesandeid puhtmajanduslike vaatekohtade järele väljaspool igasugust poliitilist õhkkondt rahus teostada. Oma eesmärgina taotleb ta mitte ainult talle usaldatud varanduste likvideerimist, vaid ka seeläbi võimalikku

Eesti majanduse soodustamist ja tema suhete arendamist Saksa majandusega,

lõpetas dr. H. Wollert oma seletuse.

Seejärele ajalehtede esindajad esitasid mõningaid küsimusi täiendavate seletuste saamiseks, millele dr. Wollert ka vastas. Neist vastustest selgus, et Eesti majandusele transfereerimiseks ülejõukäivate summade taasinvesteerimine on mõeldud peamiselt põlevkivitööstuse laiendamiseks ja fosforiidivabriku ülesehitamiseks. Kas tekib veel teis vajadusi, on praegu veel selgumata. Samuti ei ole veel teada, kui suures ulatuses teostub summade investeerimine sisemaale. Igal juhtumil need summad ei või kujuneda väikesteks. See investeerimine võiks teostuda kahesuguselt: materjalides ja kroonides. Tunti huvi ka selle vastu, kui suureks osutub ümberasunud sakslaste varanduste väärtus. Selle kohta puuduvad aga esialgu veel lähemad kokkuvõtted. Umbkaudsete arvudega opereerimine võiks tekitada valeettekujutuse. Samuti on raske ütelda midagi kindlamat usaldusvalitsuse tegevuse kestvuse kohta. See oleneb suurel määral sellest, kuidas Eesti majandus võimaldab korraldada varanduste realiseerimist.

Jutuajamise lõppedes tutvustati ajakirjanikke usaldusvalitsuse ruumidega, mis võtavad enda alla kolm majakorda, kuhu üks kud osakonnad on mahutatud sääraselt, et asjaajamine toimuks kiiresti ja lihtsalt. Ametkonnale on korraldatud kasiino, kus kolmeroaline lõuna läheb maksma 35 senti. Siin ilmneb sakslastele omane praktilisus.

Saksa usaldusvalitsuse ametnikud on rõhuvas enamikus kohalikud baltlased, kes aga nüüd on saanud Saksa riikkodakondsuse. See sündis piduliku aktusega möödunud laupäeval.

Riigiteenijate märtsikuu

maksetakse välja kaks päeva varem

Vabariigi valitsuse otsusega 11. märtsist k. a. lubatakse maksa riigiteenijaile märtsikuu palk, lasteabiraha, korteriraha ja muud igakuulised väljamaksetavad tasud, alates 18. märtsist k. a.

Riigiteenijaile tasude maksmise korra määruse § 2 kohaselt võib maksa palka riigiteenijaile ülestõusmispühade eel enne 20. kuupäeva ainult siis, kui suur-reede langeb 15.—20. kuupäevale, kusjuures palgamaksmine ei või toimuda varem kui reedet.

Kuna suur-reede lan 22. märtsile, siis tulel riigiteenijaile palka maks sel juhul jääks riigiteen korraldamiseks liiga väh vabariigi valitsus lubaski maksa alates 18. märtsis

A.-S. „Keskkasa" põhika 4 milj. krooni

Põhikapitali suurendamine 3 milj. krooni võrra osu suuremate finantsülesannete teostamiseks. — Riik ta vate aktsiate eest Pikalaenu Panga võlakirjad

Vabariigi valitsus otsustas 11. märtsil s. a. esitada riigikogule aktsiaseltsi „Keskkassa" aktsiate riigile omandamise seaduse eelnõu, mis on järgmine:

„Vabariigi valitsusel on õigus omandada riigile aktsiaseltsi „Keskkassa" poolt väljaantavaid aktsiaid kogusummas kuni 4.000.000 kr. eest tingimusel, et riigile kuuluvad aktsiad moodustaksid vähemalt 60% sama aktsiaseltsi poolt tegelikult väljaantud aktsiate üldarvust nimesväärtuses.

Majandusministeerium võib vabariigi valitsuse loal tasuda riigile aktsiaseltsilt „Keskkassa" omandatavate aktsiate eest riigi omanduses olevate Pikalaenu Panga „E"-seeria võlakirjadega, mis on välja antud sama panga põhikirja § 61 p. 1. alusel.

Ülalnimetatud seaduse teostamiseks on vabariigi valitsusel õigus anda [illegible]määrusi."

Aktsiaselts „Keskkassa" asutamisega ning tegevusse astumisega loodi eraõiguslikul alusel töötav keskasutus, mille ümber koondati riiklikud tööstused ning muud ettevõtted, et loodud keskuse kaudu korraldada nende ettevõtete finantseerimist. „Keskkassa" lühiaj nud, et need põhimõtted j misel tema peale pandi, or otstarbekohaseks, kuid sell mine ja riikliku sektori tööstuslikus tootmistegevus „Keskkassa" kui rahandus tõstmise.

Kuna aktsiaseltsile „Kes red ülesanded nii asutatav ehitamise, finantseermise, like ettevõtete krediidinõu seepärast praeguse väikese reservide juures osutub tal ülesannete täitmine üleula likust kandevõimest, miss nudki vajalikuks põhikapit

Ühenduses sellega tõus kassa" aktsiakapitali senis 4 miljoni krooni peale.

Aktsiaselts „Keskkassa aktsiate omandamine toim riigi omanduses olevate Pi ria võlakirjadega, kuni 4 väärtuses kursiga 100, mi omandamine ei koorma r minekutega ega pane riig tusi.

MEHED, MAAD JA MERED • II S
6 KÖIDET, KOKKU U. 2000 LK. HAKKAB ILMUMA KÄESOLEVAL KE

AUGUST MAASIK
JUTUSTUSED POLAARÖÖS
Eestlasest kullakaevuri, karusnahkadeküti, laevniku, kaupmehe ja Alaska pioneeri seiklusrikas elu avaneb selles teoses, mis koosneb 25-st põnevast vestluspeatükist, jutustatud Maasika enda poolt Isobel W. Hutchinsonile.

ROSITA FORBES
KÕRVE SALADUS — KUFRA
See raamat käsitleb hädaohtlikku matka läbi Liibüa kõrve hästi kaitstud Kufra oaasi. Autor annab esimese eurooplasena täpse kirjelduse sellest seni ligipääsmatust paigast ja lahendab sellega Sahara kõrve viimase suure saladuse.

G. M. HAARDT
ROOMIKAUTODEL LÄBI SAHARA
See on põnev jutustus tundmatu Sahara esimesest läbimisest erilistel roomikautodel. Teekonna tohutu pikkus, maastiku raske iseloom ja kõikjal valitsev veepuudus märgivad parimini selle retke teostajate saavutusi.

H. KAARSBERG/W. VOLZ
ELU JA SURM SUMATRA ÜRGMETSADES
See pole geograafia, mida õpitakse, ega reisikirjeldus, mida loetakse ja mis käest pannakse, vaid tõeline elamus troopilise ürgmetsa hõngus, suurejooneline ning võimas.

ERIC NORDENSKIÖLD
BOLIIVIA INDIAANLASTE KESKEL
Eurooplaste ilmumine ürgseile looduslikele maile on alati kaasa toonud teravaid mõjutusi pärismaalastele. Nordenskiöldi teos kõneleb kadumisele määratud indiaanlastest — valgete inimeste kautšukiväljade ohvreist.

GALAPAGOS
Ainult uurija
jutada selle r
sist ookeanisa
peene loodust
lise kaasakis
sealset elu —
tikku ja taim

TOIMETUS: prof. E. KANT, H. KAURI, A. OHU
II sari ilmub 6 köites, kokku umbes 2000 lk. Pealeselle 100 eritahvlit kriitpaberil. Esimesed köited ilmuvad hiljemalt 1940. a. maikuus. Terve sari viiakse lõpule hiljemalt 1940. a. jõuluks.

Nõudke prospekte ja lähemaid andmeid:
Tartu, Ülikooli 18. Tallinn, Kinga 6.
Posti jooksev arve nr. 2055.

SOODUSTATUD EELTELLIMINE 25,
Kohemaksetavas rahas Kr. 18.—, järelmaksuga Kr. 21.— (tellimise andmisel ja
à Kr. 3.—). Kalingurköites maksab sari Kr. 5.40 ja raamatukoguköites Kr. 3.— e

K.-Ü. „LOODUS"

Austati kindral-mjr. J. Sootsi

Eile õhtul oli ohvitseride keskkogu kasiinos pidulik koosviibimine kindral-major Jaan **Sootsi** 60. sünnipäeva puhul, millest võttis osa ligemale 200 inimest. Koosviibimisest võtsid osa sõjavägede ülemjuhataja kindral J. **Laidoner**, peaminister J. **Uluots**, välisminister A. **Piip**, sõjaminister kindral-ltn. N. **Reek**, generaliteet peagu terves koosseisus, rida juhtivaid majandus- ja ühistegelasi, vanemaid ohvitsere, reservohvitsere jne.

Kindral Laidoner ja peaminister J. Uluots pidasid lühikesed kõned, milledes hindasid kõrgelt juubilari ja tema teeneid Eestile. Ülemlinnapea kindral-major A. **Tõnisson** luges ette pikema auaadressi Tallinna linnavalitsuselt. Ühine pikk auaadress-läkitus oli kõikidelt Tallinna kultuurilistelt ja majanduslikelt organisatsioonidelt.

Juubilar võttis ka ise pikemalt sõna, kus ta temale omase otsekohesusega tuletas meele oma tööaastaid ja analüüsis nii mõndki temale osaks saanud ebameeldivust. Ta tänas ja avaldas headmeelt temale osaks saanud tunnustuste eest.

Kindral Laidoner ja minister Piip kõnelesid hiljem mõnegi huvitava vahepala ja anektoodi, mis on ühenduses juubilariga.

Eilse päeva jooksul voolas juubilarile kokku rikkalikult mitmesuguseid väärtuslikke kingitusi. Kindral Laidoner andis õhtusöögil kindral-major J. Sootsile kingina üle ühe vana mündi, mille vanus on 1100 aastat. J. Sootsi eriharrastuseks on teatavasti müntide kogumine.

Riik ostab 150 sakslaste talu

Nende kogupindala ulatub 12000 hektaarile

Nagu täiendavalt kuuleme, on põllutööministeerium huvitatud 150-ne maaomandi ostust, mis kuulusid ümberasunud sakslastele. Nende talundite kogupindala ulatub 12.000 hektaarile. Ostu-müügi eellepingu allakirjutamist on oodata täna või homme, sest kõikide küsimuste kohta on juba kokku lepitud.

Usaldusvalitsuse käsutusse läinud sakslaste maaomandite üldpindala ulatub ligi 30.000 hektaarile.

Seega ei lähe kaugeltki kõik sakslastele kuulunud maaomandid riigile, kes need hiljem välja jagaks sobivaile maatahtjaile või kasutaks eriotstarbeks põllumajanduse üldise arengu huvides. Umbes 18.000 hektaari läheb usaldusvalitsuselt otseteed erakätesse.

Nagu kuu'da, on nõudmine sakslaste taludele väga suur. Usaldusvalitsusel olevat iga talu kohta mitu kandidaati. Seetõttu pakutavat ka võrdlemisi kõrget hinda, mis Tartumaa talude kohta ulatuvat juba 400—500 kroonile hektaarist, kuna turuhind ulatub vaid 200 kr-le. See on seletatav osalt sellega, et sakslastele kuulvad enamikus head talud, mõisasüdamed jne.

Eesti tegelasi Riias

Riia, 12. 3. (ETA) Täna saabus Riiga Eesti delegatsioon, kuhu kuuluvad sotsiaalministeeriumi ja põllutöökoja esindajad. Eesti külalised tutvuvad siin töökaitse näitusega ja mitme kindlustusasutusega.

Tõnis Kalbus usaldusmehe asemikuks

Eesti usaldusmees Saksa usaldusvalitsuse juures J. **Teemant** on esmaspäevast alates asunud oma ametiruumidesse, mis usaldusvalitsuse poolt selleks on antud Toompuiesteel nr. 3.

Vastava statuudi alusel, mis pandi maksma nootide vahetuse teel, usaldusmees seisab pidevas kontaktis usaldusvalitsuse töökäiguga.

Vabariigi valitsuse otsusega 11. märtsist on usaldusmehe asemikuks Saksa usaldusvalitsuses nimetatud vandeadvokaat Tõnis **Kalbus**.

Rakveres müüdi talusid

Esmaspäeval toimus Rakvere ringkonnakohtus talude sundmüük, mida toimetas Eesti Maapank. Panga poolt oli müügile määratud 38 kinnisvara, kuid enne oksjoni algust õiendasid suuremas enamuses kinnisvarade omanikest oma võlavahekorrad, mille tõttu tuli tegelikult müügile ainult 8 kinnisvara, millised ka müüdi. Pakkujaid oli rohkesti, kuid hindu ei aetud siiski liig kalliks.

PÜHADE-PAKKIDE
SAATMIST
SAKSAMAALE
TOIMETAB
K-K.
„ESTOTURG"
TEL. 438-14 V. KARJA 3—5

EESTI MAANAISED VALISID

E. Maanaiste suvipäevad Helmes

Vasemalt: pr. Liis Käbin, pr. Linda Eenpalu, pr. Uukareda ja pr. Ilv

Teisipäeval kell 11 e. l. valisid eesti maanaised oma üle kogu maa esitatud 102 kandidaadist 34 kodumajanduskoja liiget, kelleks osutusid:

Amalie Arro, Marie Ilves, Elbe Kasterpalu, Aino Käsper, Mari Martinsone, Hilda Soorm, Alice Tuvike (väljaspool ringkondi, Eesti Maanaiste Keskseltsi juhatuse poolt ülesseatud kandidaadest), Linda Eenpalu, Hilda Kadarik ja Sophie Vanajuur Harjumaalt, Liidia Kaisla, Olga Vann, Linda Näks, Pauline Onton Virumaalt, Pauline Uukareda, Selma Rannu Järvamaalt, Miralda Viikmaa ja Maria Uluots Läänemaalt, Linda Kask ja Lydia Kingissepp Saaremaalt, Kata Särgava, Emma Leesment Pärnumaalt, Julie Laksberg ja Otilie Kallit Viljandimaalt, Mari Maaser, Emma Mikkelsaar, Marta Rives ja Linda Ränkel Tartumaalt, Erika Amos, Veronika Hussar, Hilda Hõrak, Agate Plakk, Eha Säga ja Leida Vares Võ ringkonnast.

Pühapäeval, 10. märts litud 16 liikmega kokku kodumajanduskoja uus ko

Eesti maanaiste esin Mustapeade klubi ruume Koosoleku avas E. Maa pr. Liis Käbin, tervitades juhatus moodustus: pr. pr. Samarüütel ja prl.

Läbirääkimiste osas naiste suvipäev 9. juuni seekord pidamisele Helme

6 tundi kestnud koos Linda Eenpalu ning se kogunenud 176 seltsi esi

Postpakke välismaadesse

võib postile anda edasisaatmiseks lennuteel Riiast Stokholmi. Lennukid väljuvad Riiast teisipäeviti ja neljapäeviti. Postpakkide eest Belgiasse, Hollandisse, Iirisse, Inglismaale, Prantsusmaale, Rootsisse ja Soome võib maksa lennuveomaksu Riiast kuni sihtmaale, Prantsusmaale minevate pakkide eest kuni Brüsselini, ja need postpakid toimetatakse siis Riiast peale edasi peagu vahetpidamata lennuteel.

Pealeselle võib seda teed kaudu saada postpakke Ameerika Ühendriigese, Argentiinasse, Austraaliasse, Brasiiliasse, Briti-Indiasse, Egiptusesse, Hispaaniasse, Islandi, Kanadasse, Mehhikosse, Norrasse, Palestiinasse, Daanisse ja Tšiilisse.

Lähemaid teateid saab postkontoreist.

Kaks kaljukotka

Virumaal, Püssi met konnas elutseb kaks su linnud on oma pesitsemi saare vahtkonna, mis ase ning suvel pole üldse v asukohale, kuna seal ko ja soo, mis inimest ei k

Tänavune pakaserikas kotkapaarile. Kardeti ise siit ära lendavad, kuid n tagasi Koht, kus kotk looduskaitse alla ja on kus harva viibivad iseg seid linde on vaatamas uurijad, kes siit mõned isegi kotka poja.

Tänane intervjuu

Kuidas areneb vabaharidustöö?

— Kevade lähenedes väga intensiivselt, vastas haridusministeeriumi nõunik A. Leinjärv.

— Kas uus rahvamajadeseadus viiakse varsti ellu?

— Rahvamajadeseadus oli kord juba esitatud valitsusele. Majandus- ja põllutööministrid esitasid mõningaid täiendusi. Nüüd esitasime seaduse valitsusele uuesti ja see peaks varsti riigikogusse tulema.

— Kas seadus toob suuremaid muudatusi rahvamajade ehitamise alal?.

— Tähtsamaks muudatuseks oleks see, et rahvamajade ehitusfond tuleb haridusministeeriumi juure. Kuni 1938. aastani rahvamajade ehituslaenu anti maakapitalist. Laenu anti sealtkaudu üldse 170.000 krooni ümber. Nüüd on laene antud riigi eelarvekorras kuni 50.000 krooni aastas. Ehitusfondi moodustamise puhul on kavatsus alandada ka laenuprotsente 2 protsendilt kuni poole protsendini.

— Missugused need uued rahvamajad siis tulevikus oleksid?

— Seadus ei sea siin kindlaid piire. Neid ehitatakse ikkagi nii, kuidas kuski jõudu ja võimalusi on. Juttu on küll sellest olnud, et rahvamajad peaksid jagunema kahte liiki. Ühed oleksid suuremad n.-n. kihelkondlikud rahvamajad pidusaaliga ja näitelavaga. teised aga väiksemad, missuguseid saaks kasutada kas seltside kodudena või külaklubidena.

— Ega nüüd vist palju uusi rahvamaju ei ehitata?

— Siiski Meil on siin praegugi kaks rahvamaja projekti laual üks Saaremaalt, teine Meeksist. Ei või ütelda, et rasked ajad pidurdaksid rahvamajade ehitamist. Olen käinud maal ja võin konstateerida just praegu erilist tõusu hariduselus.

— Mõnikord räägitakse juhtivate tegelaste puudusest?

— Sellest saadakse üle. Muidugi on mõnel tegelasel rassimist mitmes seltsis ja organisatsioonis, aga noorte organisatsioonidest võrsub uusi tegelasi üha juure Maal leidub juba rohkesti keskkooli haridusega noori kes tõmbavad seltskondlikus töös kaasa. Ka õpiringid, missuguseid on 700—800, teevad innukalt tööd ja arendavad noori hariduslikuks tööks.

— Kuidas karskustöö areneb?

— Karsklased on oma tööga nihkunud senisest praktilisemale alusele. Ja nad töötavad koos teiste organisatsioonidega.

— Ja maapidud?

— Nende ilme on muutunud tunduvalt kultuursemaks. Selleks aitab kaasa näidendite-komisjon, kes hoolitseb väärtuslikuma repertuaari eest. Ka publiku käitumine on nüüd parem.

LAULUPEO EELTÖÖD

Tartumaa 4. laulupeo ettevalmistus on langenud väga tõsisele ja raskele ajale, mispärast võib esile kerkida mõningaid kahtlusi ja tagasitõmbumisi. Aga laulupidu on ju rahva jõuavaldus-eneseväljendus mõjuvaima vahendi kaudu. Ja säärast meelekindluse avaldust vajame kõige rohkem eriti just rasketel aegadel.

Kujunegu eelseisev Tartumaa 1940. a. laulupidu jõuliseks ja ülendavaks rahvuspeoks, mis viigu edasi meie laulukultuuri ja ühtlasi andku meile muusikalise naudingu kaudu julgust, jõudu ja usku enesesse.

Seepärast jatkatagu agaralt laulupeo muusikalist ettevalmistustööd ja kasutatagu lühikest aega eriti tihedalt ja hoogsalt.

Laulude oskamise kontrollimiseks ja ühtlustamiseks korraldatakse kooridele ringkondade kaupa kaks eelproovi, esimene aprilli-, teine maikuul.

E. L. L. Tartumaa osakonna juhatuse koosolekul otsustati alustada laulupeost osavõtvate kooride eelproovidega otsekohe peale pühi. Esimesel proovil tulevad kontrollimisele laulud järjekorras 1.—10. ja teisel proovil kõik viimased.

Eelproovid korraldatakse järgmistes kohtades: 1) Tartu linn; 2) Pala; 3) Elva; 4) Avinurme; 5) Võnnu; 6) Torma; 7) Saare; 8) Palamuse; 9) Tallinn; 10) Narva; 11) Küttejõu; 12) Räpina; 13) Põlva; 14) Võru; 15) Tõrva; 16) Põltsamaa; 17) Viljandi; 18) Kilingi-Nõmme; 19) Pärnu.

Järvamaa koorid asuvad väga laiali ja neile on raske leida keskust eelprooviks. Esialgu määrati ühele osale **Tamsalu** ja teisele **Lehtse**, kui leidub vastavaid ruume.

Kuna Otepäält on laulupeole registreeritud vähe koore, siis tuleb neil ilmuda proovile Elva.

Kooride esindajaid palutakse võimalikult kohe teatada oma soove eelproovi-punktide ja ruumide kohta. Proovide tähtpäevad teatatakse hiljemalt.

Puhkpillikooridele määrati kohad eelproovideks: Tartu, Mustvee ja Küttejõu.

„See on mu kaksikvend Neljapäev“

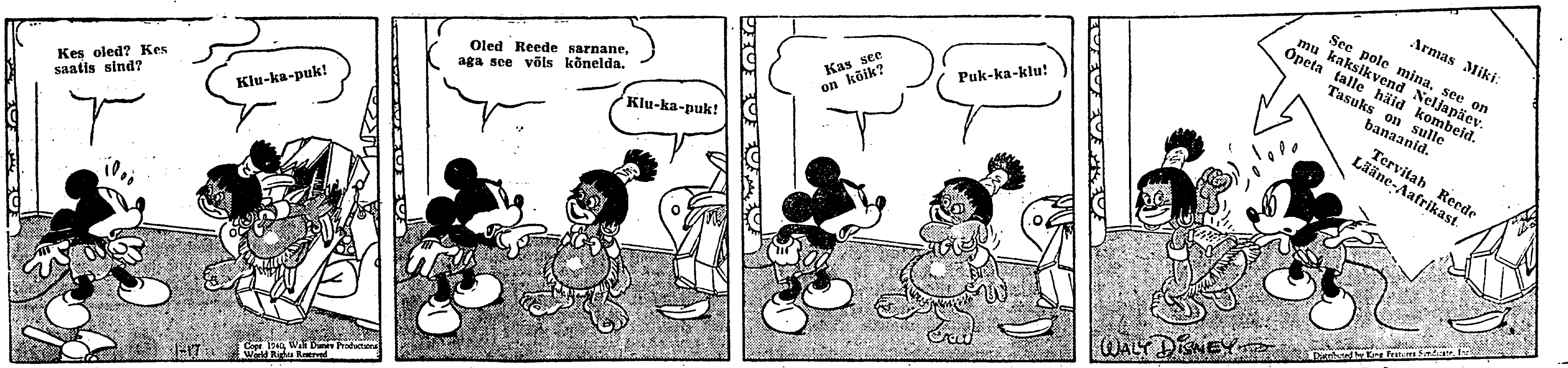
Kes oled? Kes saatis sind?
Klu-ka-puk!
Copr. 1940, Walt Disney Productions World Rights Reserved
1-17
Oled Reede sarnane, aga see võis kõnelda.
Klu-ka-puk!
Kas see on kõik?
Puk-ka-klu!
Armas Miki: See pole mina, see on mu kaksikvend Neljapäev. Õpeta talle häid kombeid. Tasuks on sulle banaanid. Tervitab Reede Lääne-Aafrikast.
WALT DISNEY
Distributed by King Features Syndicate, Inc.

Erifond rahvamajade ehitamiseks

Odavaprotsendilist ja pikaajalisi laene ning toetusi riigieelarve korras

Käitiste rahvamajad rahvamajade võrku

Vabariigi valitsus oma koosolekul 11. märtsil vaatas läbi ja otsustas esitada riigikogule rahvamajade seaduse muutmise ja täiendamise seaduse eelnõu, et luua rahvamajade võrgu väljaarendamiseks kindlamaid majanduslikke aluseid haridusministeeriumi juure rahvamajade ehituslaenu fondi loomisega koolimajade ehituslaenu fondi eeskujul.

Kehtiva rahvamajade seaduse alusel rahvamajade ehitamiseks ja parandamiseks kuni 1. jaan. 1938. a. asundus- ja maakapitalist antud ja praegu sellekohastest erisummadest riigi-eelarve korras antavate laenude kustutussummad ja intressid laekuvad vastavalt maakapitali või riigi tuludesse. Rahvamajade soetamiseks laenude andmise võimalused olenevad seega ainult riigi-eelarve summadest ja on sellekohaste reservide puudumise tõttu võrdlemisi piiratud (1938./39. a. Kr. 50.000.— ja 1939./40. a. Kr. 70.000.—, kuna laenusoove oli samal ajal ca Kr. 200.000.— aastas).

Vastavalt sellele vajadusele

asutatakse haridusministeeriumi juure rahvamajade ehituslaenu fond,

mis moodustatakse rahvamajade seaduse alusel Eesti Maapanga poolt asunduskapitalist ja maakapitalist ning muudest vastavaist summadest antud ja senini tasumata laenude summadest, rahvamajade seaduse alusel haridusministeeriumi poolt sellekohastest erisummadest rahvamajade ehitamiseks ja parandamiseks antud seni tasumata laenude summadest, seisuga 31. märtsil 1940; eelpoolnimetatud laenudest laekuvaist kustutus-, intressi- ja viivitustrahvi-summadest arvates 1. aprillist 1940; fondist antavate laenude kustutus-, intressi- ja viivitustrahvi-summadest ning riigieelarve korras või mõnest muust allikast rahvamajade ehituslaenu fondi täiendamiseks laekuvaist summadest.

Peale laenude antakse rahvamajade ülalpidajaile haridusministri määramisel rahvamajade ehitamiseks, omandamiseks, ümberehitamiseks ja parandamiseks, samuti varustamiseks ka toetust riigieelarve korras selleks iga aasta määratavaist summadest.

Rahvamajade ehituslaenu fondi kuuluksid tasumata laenud, mis on antud järgmistest summadest: **asunduskapitalist** — 1933. a. Kr. 10.000.—, 1934. a. Kr. 30.000.—, 1935. a. Kr 30.000.—, 1936. a. Kr. 50.000.— ja 1937. a. Kr. 50.000.—, seega asunduskapitalist kokku Kr. 170.000.—; 1938./39. a. rahvamajade elustamise fondist Kr. 50.000.— ning riigi 1939./40. a. eelarve korras (operatsioonifondid) Kr. 70.000.—, kogusummas Kr. 290.000.—.

Laene rahvamajade ehituslaenu fondist ja toetusi riigi- ning omavalitsuste summadest antakse ainult rahvamajade võrku kuuluvaile rahvamajadele, kusjuures eeskätt antakse laene maalasetsevaile rahvamajadele, samuti linnas-asetsevaile säärastele rahvamajadele, mis täidavad ka lähema ümbruskonna maaelanike rahvamaja ülesandeid.

Rahvamajade ehituslaenu-fondist laenude andmised otsustab haridusminister. Fondi valitseb Pikalaenu Pank, kellele selle eest makstakse tasu vabariigi valitsuse määramisel.

Laenu antakse kuni 38 aastaks, kusjuures laenusumma ei või ületada 50% kinnitatud ehituseelarvest, maja ostuhinnast või rahvamaja ümberehitamise või parandamise kuludest.

Vabariigi valitsusel on õigus erakorralistel juhtudel **pikendada 38-aastase kestusega laenu tähtaega kuni 20 aasta** võrra, liites pikendatava laenuga tasumata intressid ja viivitustrahvid.

Laenude intressid on alandatud seniselt 2%-lt 0,5%-ni aastas, kuna administratsiooni-kuludeks võetav 0,5% on ära jäetud.

Et kindlustada riikliku laenu ja toetuse osaliste rahvamajade püsimist võrgus ja neile antud toetuste tagasisaamist nende väljalangemisel võrgust, on linna- ja maavalitsustele antud õigus takistada vastavate keelumärkmetega kinnistusregistris laenudega ja toetustega soetatud rahvamajade võõrandamist. Seejuures on pikendatud võrgust lahkumise kordadel tagasimakstavate toetuste ajalist normi 3 aastalt 5 aastani.

Üheaegselt nende majanduslikku laadi muudatustega on **avardatud rahvamaju asutada ja ülal-pidada võivate asutuste ja organisatsioonide loetelu seega, et on võetud juure sihtasutused, kui sobivamaid korraldusi rahvamajade ülalpidamiseks ja kaubanduslikud ning tööstuslikud ettevõtted,** et sellega võimaldada võtta võrku ka käitiste rahvamaju.

Ülalnimetatud seaduseelnõust on välja jäetud asutuste ja organisatsioonide kodud, mida kasutatakse ainult kinnisteks või ainult oma liikmete kooskäimisteks.

„Taeva palge all“ saksa keeles

Sõda intensiivistab raamatute levikut Saksamaal. — H. Männiku kirjastus Leipzigis

Esmaspäeval jõudis tagasi „Looduse“ kirjastuse direktor Hans Männik, kes oli mõnd aega viibinud Saksamaal, et tutvuda sealse kirjandusturuga.

Jutuajamisel meie lehe esindajaga rõhutas H. Männik eelkõige seda huvitavat tõsiasja, et raamatute levik on Saksamaal sõja oludes muutunud märgatavalt intensiivsemaks kui ta oli enne sõda. On tekkinud terve rida uusi kirjastusi ja kapital näib olevat huvitatud kirjanduses töötamisest. Uued kirjastused töötavad isiklike ettevõtetena või usaldusühingutena. Anonüümne aktsiakapital ei saa luba kirjastamise alal.

Kuna võiks arvata, et sõda loob piduriks kirjastusele, siis siin vastupidise nähtuse puhul tekib küsimus, millega seda seletada. Seletub see aga seega, et sakslasel jääb tšekisüsteemi tõttu raha üle. Ta ei saa seda kulutada. Ühest küljest raha ülejääk ja teisest küljest vaba aeg, mida on ohtrasti. Tänavad on nii pimedad, et hoia tuttava kuuehõlmast kinni või pea temaga kontakti hõikamise teel, et mitte üksteisest kaduda. Tänavate pimeduse tõttu istutakse kodus, kus siis raamat on parimaks ajaviiteks.

Sõja vajadusteks töötavate tööstuste kõrval parimaks äriks olevat praegu Saksamaal kino, kirjastus, restoran ja õllevabrik.

Selgub, et H. Männik on kirjastajaks ka Saksamaal. Nimelt on Leipzigis Boreas kirjastus Hans Männik ja Ko., mis tegutseb usaldusühinguna ja on asutatud läinud aasta aprillis. Boreas kirjastuse eesmärgiks on kirjastada Põhjamaade vaimset toodangut. Nõnda on sellel kirjastusel valmis ja ilmub selle kuu lõpul saksa keeles A. Mälg „Taeva palge all“ („Im Angesicht des Himmels“ Raamat maksab kalingurköites 6.50 riigimarka Käsikirjas on valmis ka Ed. Laamani „Eesti is seisvuse sünd“ tõlge. Saksa keeles on ilmunud „Looduse“ poolt välja antud lasteraamat „Kuld Kodu“ seeria, mis muuseas on ilmunud ka soo keeles.

H. Männik on optimistlik ja loodab suutv Saksamaal eesti kirjanduse heaks ära teha paljug

Võlur Oz

kütkestab teid fantaasialt ja lavastuselt enam kui „Lumivalgeke ja 7 pöialpoissi“, sest selles suurfilmis esinevad **elavad inimesed.**

Talude oksjonite-periood jõuab lõpule

Saklaste talud jäid müümata kõrge alghinna tõtt

Eesti Maapanga poolt väljakuulutatud Kev dine talude oksjonite-periood jõuab homme l pule. Täna on veel laenutasumise tähtajad mööd lasknud talude oksjon Paides, kus müügile on mä ratud kümmekond talu.

Homme on enampakkumise teel müügil Harj ja Läänemaa talud, arvult 25. Seekord kuuluta sundmüügile üldse 521 talu, neist 189 kuulus ü berasustunud sakslastele. Seni on aga oksit ainult 16 talu.

Sakslaste talud päästis oksjonilt teatavas Saksa usaldusvalitsus. Usaldusvalitsus jättis tas mata ainult kahe kinnisvara võla Maapangale.

Need kinnisvarad olid eile müügil, kuid ostja puudusel jäid müümata. Nähtavasti peeti oksjo alghindu nende talude kohta liig kõrgeteks. Üh talul lasus ostuvõlga 8000 krooni, teisel 5000 kroo

Hiislari tütar

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

III

Õnnistus ja needus

Saabus neljapäeva õhtu.

Pikkade sõjanädalate järele liikus jälle mehi ja naisi Hiiemäele. Kõrgete puude all leegitses urituli.

Rahvas seisis poolringis ümber tule ja jälgis hiislar Lemmiku teenimist. Hallipäist hiislarit abistas jälle Aasa.

Aovalge ja Ihameel seisid kaugemal tamme all.

Ihameel nägi vaid Aasat, oma noort abikaasat. Kui kustub Lemmiku elukünal, astub Aasa kõrvale asemele tema.

Aovalge tundis end rahulikuna ning kodusena esivanemate hiies. Ta sulges silmad ja jälgis kinnisilmi hiislari kõnet, kuulas ta prohvetlikke ennustusi.

„Inimelud tärkavad kui kevadine rohi mullapõuest ja igaüks meist sammub seda elurada, mille keegi enesele on valinud ja mida ta väärib. Kes elab esivanemate tõekspidamistel, käib kaasas järjest areneva eluga, selle teod jäävad eeskujuks tulevastele põlvedele. Halbade pärandusеks on ümbruskonna põlgus ja tihti käib karistus ta kannul.“

Hiislari pilk on suunatud uritulele, tõuseb siis leegiga kõrgemale ja peatub viimaks mustendavais puuladvus. Läbi nende roheluse sirab tähti. Hiislar suleb silmad, ta vaimusilme ette kerkivad märgid kaugest tulevikust, ta näeb sündmusi läbi tuleviku liniku.

„Näen selget taevast... õitsvaid viljavälju . . . põllumehed käivad rahus adra taga, naised talitavad karjaaias... Kuid mustad pilved kogunevad, hämarus laskub maapinnale... Näen kihutavaid sõjamehi... Nende näod on kui koertel ja nende verejanu on kustumatu... Näen kodumaa poegi langemas suurtes heitlustes rõhujate vastu... Kuid inimhulkade tapjaid ülistatakse, neid kroonitakse pärgadega. sunnitakse rahvast nende ees põlvi nõtkutama...

Siis ehitatakse meie maale võõrjumalatele kivikodasid ja vägistatakse meie esivanemate usku ning tõekspidamisi... Hiied raiutakse maha, pühadused tallatakse jalge alla... Rahva hing ja vaim surutakse maha, heidetakse ahelatesse... Ja vaimuorjuse ahelad on kõige raskemad...

Üha kõrgemale upitatakse jumalad, kelle nimel on hävitatud rahvaid, vägistatud naisi ja hukatud imevaid lapsi... Nad on rakendatud suurte rahvaste ja võimuahnete juhtide teenistusse... Kõigis kivikodades palutakse võitu endile, aga hävitust teistele. Kõige suurematele inimmõrtsukatele lauldakse kiidulaulu ja püstitatakse kivisambaid nende mälestuseks...

Kuid, vaata, kaugel, väga kaugel lööb kumama koit. Ta kiirtevihud tungivad läbi pimeduse ja öövarjud kahvatavad tõusva vabaduse ees... Püha kodumaa! Sa oled jälle õnnistuseks oma rahvale. Uued sugupõlved kasvavad juure kui noor mühav mets. Tugevaks, võimsaks kasvab jälle meie sugu!..“

Hiislar vaikib, langetab pea rinnale.

Hinge värisedes kuulab rahvas hiislari prohvetlikke sõnu. Ta tunneb, kuidas uut elutungi voolab nende rõhutud südameisse, annab uut lootust paremale tulevikule. Vanul varemeil võib tärgata uus elu! Täna lahkuvad nad Hiiemäelt viies kaasa suurt lohutust. Homme algab uus elu uue hooga. Iga järgmine päev on parem eelmisest!

Hiislar hingab sügavasti. Ta on taas kogunud jõudu. Rusikas käsi kerkib kõrgele ja ta hääl kõmiseb kui kauge kõu:

„Neetud olgu kõik need, kes saagihimus sirutavad oma käed su järele, meie kallis ja püha kodumaa!“

Lisa

„Piiskopisõja“ lõppvaatus

Neli aastat kestnud „piiskopisõda“ Läänemaal lõppes Vigala lossi vallutamise ja viimaste vastuhakkajate vangistamisega. Piiskop Buxhoevden sai nüüd Läänemaa täisperemeheks.

Kodusõja puhul aga oli tekkinud segadusi, mis vajasid nüüd lahendamist. Seda enam veel, et tõrkujad veeretasid kõik süü surma läbi lahkunud Pürksi vasalli Jürgen Ungerni peale.

29. juulil 1536. a. astus kokku Wolmari maapäev, kus moodustati vahekohus 1532. a. Läänemaa piiskopiks valitud Brandenburgi markkrahvi Wilhelmi ja Saare-Lääne piiskopi Buxhoevdeni tüliasjade lõplikuks lahendamiseks. Vahekohtu istungeist võtsid osa peapiiskop Thomas ja ordumeister Herman v. Brüggeney.

Vahekohus mõistis piiskop Buxhoevdeni kasuks välja 14.000 riia marka, mille peasüüdlased pidid talle kuue aasta jooksul välja maksma. Teiste sõnadega: kinnitati Vigala lossi alistumise tingimused muutmatult. 6.000 marga kindlustuseks panditi Jürgen Ungerni pärijaile — Reinolt Ungernile ja Klaus Haštferile — kuuluv Loodna (Palli) mõis ja Sikenkose küla.

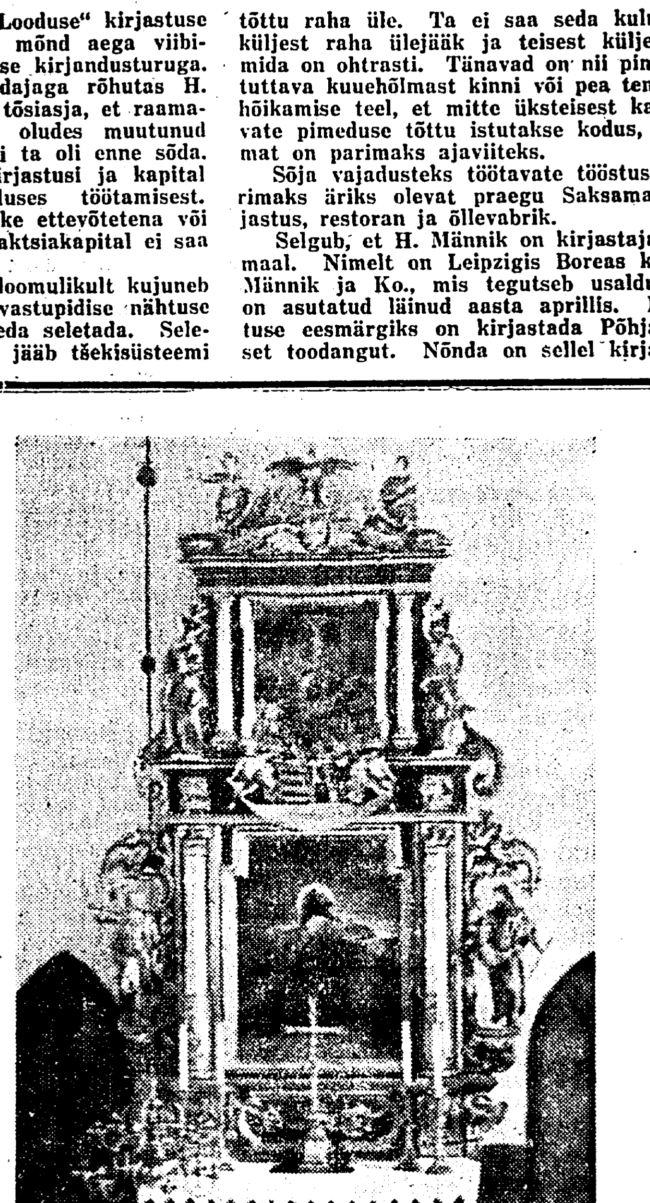

Vigala kiriku altar 1939. a.

Vasallivapid asetsevad paaditaolisel kilbil, mis on kinnitatud kahe altaripildi vahekohta. Vapid on säilinud tänaseni.

Kiriku uuestiehitamisel on uuendatud ka vappe. Yxkülli vapil on sõjakirved ristamisi ja lõvid, Maydelil — kolm kala.

16. juulil saatsid vangistatud Yxküll, Swarthof ja Varensbecke kirjaliku kaebuse Wolmari maapäevale:

Nende ja piiskop Reinholdi vahel olnud rukkimaarjapäeval 1535. a. sõlmitud kokkulepe: piiskop piiranud ilma varem teatamata Vigala lossi ümber ja hakanud siis tormi jooksma, kaevama ning laskma. Lossis olnud nad varjul ühes naiste ja lastega. Kokkuleppepäeval läinud vaenuline pool minema pärast seda, kui nad maksnud piiskopile 5.000 marka. Sellest summast maksnud Yxküll 1.000 ja teised kokku 4.000 marka...

Pealeselle teinud piiskop Vigalas suurt kahju: põletanud maha 12 talu ja lammutanud kuus; viinud ära vilja, kariloomi ja muud vallasvara, missugust kahju Yxküll hindab 80.000 marga peale.

Tüli tekkinud sellest, et Jürgen Ungerni poeg Wolmar, olles toompraost, kandideerinud Saare-Lääne piiskopi kohale, kukkunud aga hääletamisel läbi, kuna valitud Buxhoevden. Otto Yxküll soovinud oma pojale tulutoovat preestrikohta, ei saanud aga seda uue piiskopi vastuseismisel...

Wolmari vahekohus arutas seda 15. augustil 1536. a. ja jättis kaebuse tähele panemata. Vahekohtu istungeist võtsid ka osa Brandenburgi kuurvürst, Poola kuninga ja Preisi hertsogi saadikud.

Helmold Swarthofil puudus sularaha talle määratud sõjakulude tasumiseks. Ta oli sunnitud osa oma kinnisvaradest teistele müüma. 8. septembril 1536. a. müüski ta Tolli [40]) mõisa ühes talude ja adratalupoegadega ja Teenuse küla Wolmar Treidenile 12.000 marga eest. Teenuse küla jäi esialgu Swarthofile ja selle arvel kustutati ostusummast 4.000 marka maha.

Sama aasta sügisel, 18. oktoobril, makseti Haapsalus piiskopile viimne osa sõjakulusid, 4.240 marka, mis võlgnesid Yxküll, Swarthof ja Varensbecke (Farensbach).

Selle järele vabastas piiskop vangist vähem süüdi olnud Swarthofi ja vennad Peeter ning Johann Yxküllid Virtsust.

Preisi hertsoginna Dorothea palvete peale vabastati vangist ka Vigala lossiisanda poeg Dietrich. Piiskop kutsus oma väepealiku ühes sõjameestega Vigalast ära ja loss anti Dietrichile üle. Enne seda aga lasti Dietrichil vanduda piiskopile igavest truudust.

Otto Yxkülli ja Johann Varensbecke vabastamiseks astuti korduvalt samme. Markkrahv Wilhelm, Tartu piiskop Johann ja peapiiskop Wilhelm nägid selleks aga asjata vaeva.

Kuid 13. juulil 1541. a. lahkus Reinholt Buxhoevden piiskopitoolilt ja asus Koluvere lossi oma venna Micheli juure elama. Uueks piiskopiks sai Johann Mönnichhusen.

Nüüd alles Otto Yxküll ja Johann Varensbecke leppisid ära. Yxküll ja Varensbecke pääsid vanglast. 1542. a. tegutses Yxküll vabamehena ja oli parimas läbikäimises oma endise vihamehega.

Johann Varensbecke abiellus Yxkülli tütre Katzega.

Vahekohtute lõppedes saatis piiskop Buxhoevden Vigala kiriku peale katoliku preestri Benedictus Lupianuse, sest usuvahetaja Johann Ermis ei julgenud Vigalasse enam tagasi tulla.

Kui vangist vabanenud Yxküll sai ka tagasi kirikupatrooni õigused, viis ta kohe täide oma lubaduse: ta kinnitas altari külge enda ja oma naise (sünd. Maydel) vapid tunnuseks, et **tema** on Vigala maapealne jumal ja Vigala rahvas peab ta vapi ees põlvitama ikka ja igavesti!

---

[40]) Saksa keeles: Parital, Parintal, Pargenthal.

Viiburi ümber piiratud

VENELASED TEATAVAD EDASITUNGIST VIIBURI LAHE LÄÄNERANNIKUL

Soomlased tunnistavad venelaste edasitungi

Moskva, 12. 3. (ETA) (TASS) Leningradi sõjaväeringkonna staab teatab: 11. märtsil N. Liidu väed viisid lõpule

Viiburi ümberpiiramise

ja vallutasid linna ida- ja põhjapoolsed osad. Viiburi lahe läänepoolsel rannikul N. Liidu väed tungivad edasi edukalt. Loimola vaksali rajoonis, Suojärvi-Sortavala raudteel, oli jalaväeüksuste kokkupõrkeid. N. Liidu õhujõud pommitasid aktiivselt vaenlase sõjalisi eesmärke ja tulistasid alla viis vaenlase lennukit.

Helsingi, 12. 3. (ETA) (Havas) Soome tänases sõjateadaandes üteldakse, et 10. märtsil jatkus maal vaenlase surve

Viiburi lahe looderannikule.

Mõnes punktis vaenlasel õnnestus veidi edasi tungida. Viiburist ida pool löödi tagasi vaenlase rünnakud, välja arvatud Tali piirkonnas, kus võitlus on jatkumas. Pakkola piirkonnas Soome suurtükiväetuli pani seisma vaenlase rünnaku Vuoksi järve jääl. Ayräpää vaksali suunas Soome suurtükivägi ajas laiali vaenlase rünnaküksused. Mujal Karjala maakitsusel on olnud patrulltegevust ja ka vähest suurtükiväetegevust. Laadoga järvest kirde pool jatkusid vaenlase rünnakud, eriti Pitkäranta ja Kollanjoe piirkonnis. Ent need rünnakud löödi tagasi. Mujal on olnud patrulltegevust.

11. märtsil Soome lennukid sooritasid luurelende ja pommitasid vaenlase vägesid, suurtükiväekolonne ja tanke. Operatsioonidetsoonis oli vaenlase lennutegevus väga elav kogu päeva kestes. Vaenlane pommitas Riihimäge, Lahtit, Kouvolat ja Mikkelit. Kinnitatud andmete järele on alla tulistatud 15 N. Liidu lennukit. Peale nende on arvatavasti alla tulistatud veel 6 lennukit.

KINDRAL OESCH,
kes juhatab Soome vastupanu Kannasel.

Kaotused rasked

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) Võitlus Lõuna-Soomes jatkub lakkamatult ja mõlema poole kaotused on rasked. Kuuldub, et senine kindralstabiülem kindral Oesch juhatab nüüd Soome kaitseoperatsioone lõunarannikul venelaste rünnakute vastu üle jää.

Amsterdam, 12. 3. (ETA) (DNB) Hollandi telegraafiagentuur teatab, et avalikul korjandusel, mis korraldati laupäeval Amsterdamis Soome Punase Risti heaks, tuli kokku 35.000 guldnat.

Kopenhaagen, 12. 3. (ETA) (Havas) Siiani on Soome sõitnud tsiviilvabatahtlikena juba 900 Daani töölist.

Stokholm, 12. 3. (ETA) (DNB) Rootsi riigipäeva eilsel istungil esitati 63 mitmesugust ettepanekut, nende seas ka ettepanekuid

kaitsevalmiduse tugevdamiseks.

Seejuures nõuti laevastiku ja õhujõudude koosseisu tunduvat suurendamist.

Stokholm, 12. 3. (ETA) (DNB) Karlshamni lähedal plahvatas ehitustöödel seni teadmata põhjusil enneaegselt lõhkelaeng, mille tagajärjel sai üks isik surma.

Viimaseid telegr

Sõja aktiivsema faasi eelõhtul

Rooma, 13. 3. (ETA) (Reuter) Saladuskate, mis ümbritses seni Mussolini ja Ribbentropi läbirääkimisi, kõrvaldatakse osaliselt „Giornale d'Italia" poolt, mis märgib, et läbirääkimised

OLID TARVILIKUD ITAALIA INFORMEERIMISEKS SAKSAMAA EESMÄRKIDE ÜLE

sõja aktiivsema faasi eelõhtul. Samuti oli tarvilik, et mõlemad liitlased saaksid põhjalikult läbi rääkida teatavate hiljutiste rahvusvaheliste küsimuste üle. Läbirääkimised toimusid seega üle kogu Euroopa asjade ja sõjaeesmärkide ja püsiva rahu saavutamise põhiliste küsimuste üle. Seejuures kinnitati, et sõja oluliseks eesmärgiks peab olema parema rahu sõlmimine, kui seda oli eelmine. Itaalia kinnitas uuesti, et see ei ole võimalik arvesse võtmata tema legaalseid huvisid ja õigusi, vastavalt Euroopa ülesehituse põhimõtetele, mis on lähtepunktiks teljele ja Itaalia-Saksa liidule. Itaalia-Saksa läbirääkimised toimusid sügavas südamlikkuse ja reaalsuse õhkkonnas, kirjutab leht.

Uus maailmarekord

Kiiev, 13. 3. (ETA) (TASS) Raskejõustiklaste spartakiaadil Kiievis punasõdur Novak tõstis 251,5 kilogrammi, parandades nelja kilogrammiga maailmarekordit, mis seisis Egiptuse sportlase Toni nimel.

Sumner

London, 13. 3.
ajamist Attleega ja
Welles'il oli veel
line läbirääkimine
kolmelt vastasrinna
ühtlusest. A
talle kahtlemata,
seeritud tööliskond
võiduka lõpu
kantsler sir John
jutuajamine välism
sekretäri Cadoga
miraliteeti läbirääk
liga. Täna on Wel
les lahkub Londoni

Operats

Shanghai, 13
peakorter Lõuna-Hii
sioonide algusest Ha
na miilitsasõduri j
vat kindlustanud en
matus piirkonnas j
jaapanlaste poolt
vastu.

RIBBENTROP EI ESITANUD PAAVST

Itaalia poliitika on jäänud endis

London, 12. 3. (ETA) (Havas) „Times'i" Rooma kirjasaatja teadete järele von Ribbentrop ei olevat paavstile esitanud kindlat rahukava. Kuid ta olevat seletanud, et Saksamaa ei soovinud sõda, ja olevat vaid küsinud, kas paavst oleks valmis toetama rahukava, kui selle esitaks Saksamaa või mõni sõbralik riik.

Rooma, 12. 3. (ETA) (Stefani) Itaalia lehed kommenteerivad avalikku teadaannet läbirääkimiste kohta duce ja von Ribbentropi vahel, tõstes esile, et Itaalia poliitika ei ole muutunud. Nagu konflikti tagajärjel Euroopas tekkinud seisukord ei ole põhiliselt muutunud, nii on jäänud endiseks ka Itaalia positsioon. Itaalia ei ole erapooletu, vaid mittesõdija riik ja tahab kindlasti osa võtta uuest ajaloost, et kaitsta oma huvisid ja elulisi vajadusi. Need peavad olema sisse võetud homse Euroopa kavasse, mis rajatakse õigluse alusele. Rooma läbirääkimised andsid Saksa välisministrile uuesti võimaluse näha Itaalia sõpruse kindlust ja püsivust.

Berliin, 12. 3. (ETA) (DNB) Itaalia ametlikku teadaannet Saksa-Itaalia läbirääkimiste kohta Roomas käsitletakse Saksa ajakirjanduses uue kinnitusena mõlema riigi sõprusest. „Berliner Lokalanzeiger" kirjutab: See külaskäik tõendab telje

Hitleri terv

Berliin, 12
saatis paavst Pi
päeva puhul tra

katkestamatut ja
Inglismaa ja Prants
usuvad, et Saksama
de poolt peale suruda
teotsemiste tähtpäev
ja etappide üle ots
valitsused.
Rooma, 12. 3
Saksa välisminister
tunni jooksul kõnel
Emanueliga, paav
nega, välisminister
liniga. Ei ole mid
arutati von Ribbent
paavstiga.
Rooma, 12.
minister von Ribber
lia pealinnast esmas
olid saatmas välisn
erakonna sekretär
minister Pavolini, k
bumisel perroonile
juhust, et esitleda
dikut parun Villani
riga pikemat aega.

50.000 prantslast valmis kohe Soome marssima

5. veebruaril otsustas liitlaste kõrgem sõjanõukogu abistada Soomet ja juba 26. veebruariks oli valmis 50.000-meheline ekspeditsioonikorpus. — Liitlased abistaksid Soomet kogu jõuga

Abistamiseks vaja vaid Soome valitsuselt kutset, mida Lääs ootab

Pariis, 12. 3. (ETA) (Havas) Prantsuse peaminister **Daladier** esines täna pärast lõunat saadikutekojas pikema

SELETUSEGA SOOME KÜSIMUSE KOHTA.

Enne seda oli tal pikem nõupidamine saadikutekoja esimehe Herriot'ga. Istungi alul Herriot meenutas, et tänasel istungil pidid toimuma vaidlused ja järelepärimised Soome küsimuse asjus. Ta palus need vaidlused edasi lükata. Pärast peaminister Daladier' seletust saadikutekoda otsustas mainitud vaidlused edasi lükata tuleva teisipäevani.

Oma seletuste alul Daladier ütles, et kuna Soome eduskond on kokku tulnud, et arutada N. Liidu poolt esitatud rahutingimusi, siis valitsus pidas paremaks, et saadikutekoda lükkaks edasi vaidlused ja pärimised Soome küsimuse asjus. Edasi Daladier meenutas abi ja toetust, mida Prantsusmaa on annud Soomele. Daladier ütles, et Prantsusmaa on nende rahvaste eesotsas, kes on saatnud sõjamaterjali Soome. Kuni tänaseni

PRANTSUSMAA ON SAATNUD SOOMELE 145 LENNUKIT, 496 SUURTÜKKI, 5000 KUULIPILDUJAT, 400.000 PÜSSI, 200.000 KÄSIGRANAATI JA 20 MILJONIT PADRUNIT.

Soome valitsuse palvel Prantsusmaa on saatnud Soomele ka ultramoodsaid pommilennukeid. Ent sõjamaterjali saatmisest ei jatku Soome abistamiseks. 5. veebruaril kõrgem sõjanõukogu otsustas saata Soome ka mehi. 26. veebruariks oli koos Prantsuse ekspeditsioonikorpus, kes on vastavalt relvastatud. Suur arv laevu on valmis väljuma mitmest Prantsuse sadamast. Samasuguseid abinõusid võeti tarvitusele ka Briti valitsuse poolt. Mainitud

EKSPEDITSIOONIKORPUSE TUGEVUS ON 50.000 MEEST.

Soomet võidakse abistada meestega siis, kui ta esitab vastava üleskutse. Ent praegusel silmapilgul, kus ma siin kõnelen, ma ei ole saanud Soomelt veel mingit vastust. Soome ei ole seni pöördunud üldse mingi otsese ega avaliku üleskutsega Prantsusmaa ega Inglismaa poole. Ma

OOTAN SEDA ÜLESKUTSET.

Mispärast? Seepärast, et Norra ja Rootsi valitsused seisaksid selle vastu, kui liitlaste väed läbistaksid nende territooriumeid. Et ületada seda vastuseisu, meil peab olema täieline toetus suurema osa Rootsi ja Norra elanike poolt. Isegi totaalses sõjas ma ei soovi, et Prantsusmaa ületaks rahvusvahelise õiguse piire. Edasi Daladier seletas, et 7. märtsil ta esitas Soome saadikule Pariisis Holmale teadaande, milles üteldakse, et

LIITLASED ON NÕUS KOHESELT ABISTAMA SOOMET.

Daladier jatkas, et Soome välisminister Tanner on teatanud temale, et Soome lõplik vastus saadetakse ühel või teisel viisil täna, s. o. teisipäeval, pärast Soome eduskunna istungit. Kui Soome on esinenud üleskutsega liitlastele, siis nad lähevad Soomele

APPI KÕIGI LUBATUD JÕUDUDEGA.

Soome üleskutse on vajaline sellepärast, et Rootsi ja Norra on keeldunud läbi laskmast liitlaste vägesid, lõpetas Daladier.

Rootsi ja Norra ei salli lääneriikide vahelesegamist

Stokholm, 12. 3. (ETA) (Reuter) „Svenska Dagbladet" kirjutab: Meie peame andma lääneriikidele mõista, et nende vahelesegamist ei sallitaks Rootsi ega Norra poolt. Meie ei taha näha Skandinaaviat ja Soomet muudetuna liitlaste põhjatiiva lahinguväljaks. Samuti ei ole meil sellist usaldust nende sõjaväelisse võimu, et Poola saatus ei tekitaks meis kartusi. Kui Soome lükkab tagasi N. Liidu nõudmised, siis peab kohe järgnema Rootsi valitsuse ümbermoodustamine, kus sõjavägi oleks palju tugevamini esindatud, sest ainult riigikaitsejuhid on võimelised tegema vajalisi otsuseid niisuguses seisukorras.

Oslo, 12. 3. (ETA) (Havas) Norra telegraafiagentuur teatab, et Norra jälgib Moskvast tulevaid teateid väga suure huviga, kuid närvilikkuseta. Ajakirjandus lükkab ümber välismaal levinud teated, millede järgi Norra ja Rootsi olevat avaldanud Soome valitsusele survet. „Arbeiderbladet" on läbirääkimiste tulemuste suhtes optimistlik, kuid avaldab siiski arvamist, et ei tohi teha illusioone.

Abi pakuti korduvalt

London, 12. 3. (ETA) Reuter kuuleb, et Briti igasugust võimalikku abi, millest Chamberlain kõneles esmaspäeval alamkojas, pakuti Soome valitsusele rohkem kui ühes teadaandes, kusjuures need saabusid Helsingi enne, kui Soome delegatsioon sõitis Moskvasse arutama rahutingimusi. Autoriteetselt poolt kinnitati teisipäeva hommikul, et selle pakkumise kohta ei ole saadud Soome valitsuselt veel mingit teadet. Niipalju kui Londonis teada, viibivat Soome delegatsioon endiselt Moskvas.

Prantsuse peaministril Daladier'l oli täna enne lõunat läbirääkimine siinse Soome saadiku Holmaga.

Berliin, 12. 3. (ETA) (DNB) Chamberlaini esmaspäevast seletust Soome abistamise kohta peab „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz" tundemärgiks, et lääneriigid püüavad kasutada viimaseid võimalusi sõja laiendamiseks põhjas. Oleks tõesti tähelepanuäratav, kui nende poolt, keda oli välja valitud mängima sõjaliste objektide rolli, ei oleks sellele lõpuks selgesti reageeritud. Saksamaa võib ainult kahetseda, et lääneriikide püüdeid ei nähtud läbi varem.

London, 12. 3. (ETA) (Reuter) Ühes kirjas eelolevate täiendusvalimiste puhul Leeds'is peaminister Chamberlain kirjutab: Võideldes vabaduse ja julgeoleku eest, nagu meie seda teeme nii enda kui ka kõigi Euroopa väikeste rahvaste eest, meie ei taha hävitada ühtki rahvast, vaid tahame kaotada militarismi- ja kallaletungivaimu. Seepärast on meie eesmärgiks uuesti jalule seada poolakate ja tšehhide iseseisvus ning parandada nendele tekitatud ülekohus.

Sündmusi Lähi-I

Lääneriikide õhujõudude juhid Türgis. Iraani-

Istanbuli radikaalsed ettevalmistused

Ankara, 12. 3. (ETA) (Havas) Briti Kesk-Ida õhujõudude ülema õhumarssal Mitchelli ja Prantsuse Lähi-Ida õhujõudude juhi kindral Jaunebud kolmas Ankaras viibimise päev pühendati kontakti astumiseks Türgi sõjaväeliste isikutega ja õhuväeringkondadega. Prantsuse suursaadik korraldas eine, millest võttis osa ka Türgi sõjaväe ülemjuhataja kindral Fahrettin Altay, kindralstaabi ülema abi Assim Gundunz j. t.

Moskva, 12. 3. (ETA) (TASS) Pärast läbirääkimiste lõpulejõudmist N. Liidu väliskaubanduse rahvakomissariaadi ja Iraani kaubandusdelegatsiooni vahel, parafeeriti 10. märtsil.

N.-LIIDU-IRAANI KAUBANDUS- JA LAEVASÕIDULEPING.

Leping parafeeriti
komissari Mikojan
Aleksejevi poolt, te
Saedi ja Iraani v
Lepingule kirjutatal
Istanbul, 12
Istanbuli linnavalits
lepe Istanbuli õhuk
teostamiseks. Laialc
des linnajagudes m
pärast on kokkule
tud suur osa puuma
läbi puumajade linn
Seega on võimalik
otstarbeks linn vaja
antakse valitsuse p

Lugejad kirjuta

Kõik koera heaks!

„Kõik lapse heaks ..." — seda ütlust olen kuulnud ja need sõnad on mulle südamesse läinud, ja nad peaksid ka kõigile südamesse minema, kes on jõudnud ikka, kus võib endale lapsi soetada ja neid kasvatada just nendesinaste sõnade järele.

Armastan ka ise lapsi, vaatamata sellele, et olen küll patustanud väikeriigi rahvaarvu paljundamise vastu, kuid esialgu (nimelt esialgu, sest ma ei tahaks öelda, et oleksin selles suhtes parandamatu!) tunnen headmeelt mitte-mulle-kuuluvaist lastest. Kuulatan sageli, kuis vanemad neist kõnelevad „omasugustega" (vahel ka minusugusega) suurima armastuse ja õrnusega, on ärritatud vähimastki haigusenähtest ja muretsevad mõne kriimustuse pärast nende väikesel käekesel.

Taolist juttu kuulsin hiljuti kohvikus istudes, kus harilikult, kui just endal pole kellegagi „sõjanõukogu istungit pidada", kõrv kuuleb mõnd valjemat sõna kõrvallauast. Eriti kui seal istuvad daamid ja need pajatavad sageli nii valjusti...

Vaadates kõnelejate sihis, näen seal istumas kaht daami, üks neist vanapoolsem ja teine keskealisem — aga kui see asjaosalisi peaks kuidagi riivama, siis minugi poolest — üks keskealine ja teine noorevõitu. Ning üks neist ohkab jällegi, mis mind juba varemalt sundis tähelepanelikuks:

— Sa vaeneke... kuidas ma küll nutsin... mees võttis ta kätele ja ruttu autoga arsti juure...

Mõtlen endamisi, et ega olnud ju naljaasi mõni päev tagasi. Tänavad olid libedad, et juba mõeldes neist hakkas libe tunne. Vahest ehk väiksekene libises ja tegi endale haiget ja mammid sel juhul on ikka ju nii hädalised. Või siis juhtus õnnetus tõukekelguga. Eks ole neid lapsi hoiatatud küll koolis ja kodus, ringhäälingu kaudu ja korravalvuri kulmukortsutamisega. Aga kas mainukesed seda küsivad.

— Ta ju puhast tõugu meil. Oli Tartus ausstellungil. — ... Puhas „doobelman"...

Sa taevane aeg — kohvitass hakkas loksuma — siin on jutt koerast ning siinsamas sain tunnistajaks, kuis sündis üks mõttetera: „Kõik koera heaks!"

Vaatamata sellele, et kuulatasin juttu poole pealt, ei kaotanud ma midagi sellest tähtsast teemast. Justament nagu kinoski — satud poolele seansile, vändatakse sulle jälle uuesti otsast peale.

— Ja tark on ta. Väga tark. Ning taipab imeruttu. Ja mõtelge, ta on mul kaduma läinud kaheksateistkümmend korda.

— Ai, ai! Või kaheksateist korda. No siis on ta teile küll muret teinud.

Nii imestab päris tõeliselt vastasistuv daam. Või siis oskavad daamid tõelikkust nii tõetruult teeselda?

— Aga kuidas ta teil siis kadus?

— Ikka läbi lahtise hoovivärava. Inimesed jätavad selle lahti ja tema taipab ju kole ruttu, nagu puhastverd „doobelmanid" ikka.

— Aga, kas saite ta siis iga kord ikka kätte?

— Jah, iga kord saime kätte. Üks kord isegi Tondilt. Jah, see oli siis, kui ma ta leidsin purustatud käpaga — mõtelge, purustatud käpaga...

— Ah, kui kol
rustatud?
— Ei, ainult ve
lehes, et koer on k
ta leidnud poolsür
maja eest. See m
puhastverd koer ja
maha jätta. Viinud
kätte ja nägigi mir
— Mõtelge, ku
— Eks siis see
meile teatama. Mi
nii sain ta siis jä
Sidusin siis käterä
kohe autoga arsti
nutsin. Ja mõtelge
Ja kui lõppes
valmistanud see j
elevus, puna ja „
gudelt. Pead läksid
ja paatoseta, mis

Vara

Täna hommikul
line varas J. Mitti
Pikk t. nr. 1 ja k
Keegi möödamineja
kellel siiski õnnes
Pilli viskas ta ak

Sõiduv
S

Pärnu linnavali
jutul käinud koha
rimees Vihman
Saksamaale ümber
asus koos teiste
manni ema, kuid
sõitnud. Linnaval
nüüd siseminsiteer
de, et mees on o
ümberasujate regi
Mees on nüüd
tusi oma hädalda

Roobasc

Eile kell 11.30
12 Türi jaamas t
vagunit. Kokkupõ
basomnibuse puh
viibiv lukusepa-ab
vagunite veereser
koristaja Matild
hoobist pikali,
põrutada.
Õnnetus ei ti
bali poolt hilja
Klassivagunid
polnud viga ka r

Sumner Welles'i töörohke päev

London, 12. 3. (ETA) (Reuter) Sumner Welles'il algas teine töörohke päev kohtumisega tööerakonna juhtide Attlee ja Greenwoodiga Ühendriikide suursaatkonnas hommikupoolikul. Järgnevalt tal on jutuajamine vastasrindlike liberaalide juhi Sinclair'iga, millele järgneb eine varakantsler sir John Simoni poolt Downing Streetil ja kõnelused välisasjade alalise alamriigisekretäri sir Alexander Cadoganiga välisministeeriumis ja Winston Churchilliga admiratliteedis. Homme kohtab ta Edenit. Attlee ja Greenwoodi kõnelus kestis üks tund ja 20 minutit. Attlee ütles: Meil oli väga huvitav kõnelus.

London, 12. 3. (ETA) (Havas) Sumner Welles kohtab homme Lloyd George'iga. See kohtamine toimub president Rooseveldi delegaadi palvel.

New York, 12. 3. (ETA) (Reuter) Dr. Gallupi avaliku arvamise instituut on esitanud USA's ringküsimuse rahukonverentsi asjus. Esimeseks küsimuseks oli: „Kas teie arvate, et nüüd on tulnud aeg konverentsi pidamiseks juhtivate rahvaste vahel, et lahendada Euroopa probleeme ja lõpetada sõda liitlaste ja Saksamaa vahel? Sellele vastasid 58 protsenti küsitletud isikuist jaatavalt ja 42 protsenti eitavalt. Teisele küsimusele, kas USA peaks osa võtma niisugusest konverentsist, vastas 55 protsenti jaatavalt ja 45 protsenti eitavalt.

USA-st lääneriikidele aastas ainult 6000 lennukit

New York, 12. 3. (ETA) (Stefani) Ameerika lennukitööstused on inglastele ja prantslastele teatanud, et nad ei saa 12 järgneva kuu jooksul ehitada liitlastele 8000 lennukit. Nad võivad lubada maksimaalselt 6000 lennuki ehitamist.

500.000 nälgijat Varssavis

Krakov, 12. 3. (ETA) (DNB) Erakorralise sisserändamise tagajärjel Varssavisse, mis algas juba sõja ajal ja kohe pärast sõda, on elanike arv, mis varem oli 1,2 miljonit, kasvanud 1,8—2 miljonile. Suuremalt osalt kuulusid sisserändajad vaesematesse kihtidesse, nii et puudustkannatajate arv tunduvalt suurenes ning ulatub nüüd ligi 500.000-le. Saksa võimud on omalt poolt teinud kõik, et kõrvaldada häda. Poola abistamiskomisjoni poolt on praegu tegevuses 100 rahvakööki, mis iga päev jagavad välja üle 100.000 supiportsjoni. Pooled neist antakse tasuta, kuna ülejäänud jagatakse 20 või 10 krossi vastu.

Uputati allveelaev

London, 12. 3. (ETA) (Reuter) Õhuministeeriumist teatatakse, et luurelennul Helgolandi lahe ja jõesuudmete kohal eile pärastlõunal Briti õhujõudude üks pommilennuk ründas edukalt üht Saksa allveelaeva Schillingi reidi sissekäigul. Allveelaeva nähti saavat tabamuse vähemalt ühelt pommilt. Ta uppus arvatavasti.

Sõjaabielude rohkus Saksas

Berliin, 12. 3. (ETA) (DNB) Riigi statistikaameti äsja ilmunud aruandest ilmneb, et 1939. a. septembrist kuni detsembrini on Vana-Saksamaa 56 suurlinnas abiellunud umbes 130.000 abielupaari, s. o. 55,3 protsenti rohkem kui samal ajavahemikul eelmisel aastal. Sedamööda on sõlmitud vähemalt 50.000 sõjaabielu. Sõjalaulatused on jatkunud ka 1940. a. Esimese nelja nädala kestel uuel aastal sõlmiti suurlinnades 7684 või peagu 65 protsenti rohkem abielusid kui samal ajavahemikul eelmisel aastal. Suurlinnade sünnibilanss 1939. a. ulatus umbes 368.000 lapsele, mis on 22.000 last või 6,4 protsenti rohkem võrreldes eelmise aastaga. Suurlinnades tuleb iga tuhande elaniku kohta 17,1 sündi. Vanal Saksa maa-alal, nii linnas kui maal, hinnatakse seniste andmete järele sündide arvu viimasel aastal 1,42-le miljonile, mis teeb välja 20,5 sündi iga tuhande elaniku kohta Sündide suurenemine on jatkunud ka 1940. aastal. See oli esimese nelja nädala kestel enam kui 31.000 sünnijuhuga koguni 15,2 protsendi võrra suurem kui 1939. a.

UUS DALAI LAAMA. Esimene Euroopasse jõudnud ülesvõte uuest Dalai laamast Ling-Erh-La-Hu-Tan-Tšust, pärast tema kroonimist 22. veebruaril s. a. Tiibeti valitsejaks.

Töölistele palgaliſt puhkeaega

Pikemaid vaidlusi tööliste palgalise puhkeaja seaduse üle. — Kaotatakse l. a. töönõue. — Miks jäävad seaduse alt välja hooaja-töölised

Riigivolikogu koosolek 12. märtsil

Riigivolikogu eile õhtune koosolek, mida vaheldumisi juhatasid esimees O. Pukk ja abiesimees R. Penno, algas kell 5,14.

Päevakorra esimeseks punktiks võeti komisjonide täiendavad valimised. Üldkomisjoni valiti M. Rõigase ja E. Konno asemele J. Uuemaa ja J. Kokk.

Uusi seadusi

Teisel lugemisel võeti lõpphääletamisel vastu neli seadust: 1) kaupade sisse- ja väljaveokrediidi korraldamise seadus; 2) kliiringarvete korraldamise seadus; 3) riigi varade ja seaduse muutmise seadus ja 4) õhusõiduseaduse muutmise seadus. Kõigi nende seaduste kohta sõna ei võetud.

Veidi rääkimisi oli Eesti rahvusliku

jõukomitee seaduse muutmise seaduse

1. lugemisel.

Pärast aruandja J. Põdra märkusi mainitud seaduses tehtud muudatuste kohta arvas L. Johanson (Tall.), et ei ole küllaldaselt teostatud masinate järelevalvet. Kõlbmata masinate ülesseadmise tagajärjel sai ühes meiereis rida talueremehi surma ja haavata.

Arvab, et kõik need asutused, kes teostavad järelevalvet, peaksid oma töö ühtlustama.

Majandusminister L. Sepp kinnitas, et käesoleva eelnõuga on just tahetud

ära hoida igasuguseid õnnetusjuhtumiste

tekkimisi jõuseadeldiste tegevuse tagajärjel. Ühtlasi nähakse ette ka väiksemajõuliste aurukatelde ja teiste jõuseadeldiste järelevalve alla võtmist, mis seni järelevalve all ei olnud.

Mis puutub jõukomitee ja tööinspektsiooni töö koondamisse, siis arvas, et nende vahel võib olla teatud kontakt, kuid mõlema ülesanded on siiski lahkuminevad.

Igatahes ei või enam lubada, et meie tööõnnetuste arv nii kõrgel püsib.

R. Penno (Virum.) asus seisukohale, et jõukomitee määratavate liikmete hulka peaks kuuluma ka ühistegevuskoja esindaja.

Eelnõu võeti 1. lugemisel vastu.

Ilma sõnavõttudeta ei läinud ka seadustekogu IV köitesse kuuluvate

riigikaitsealaste seaduste muutmise seadus.

N. Ruus (Tall.) kõneles sõjaväelaste palkadest.

L. Metslang (Tall.) hakkas rääkima reservväelastest, kuid juhataja katkestas teda.

Kõneleja sai avaldada soovi, et määrustega kindlustataks töövõtjaile nende kohtade tagasisaamine pärast kordumisõppuste lõppemist.

Eelnõu võeti 1. lugemisel vastu.

Vaidlusteta võeti 1. lugemisel vastu **sõjaväekohtute seadustiku muutmise ja täiendamise seadus.**

Pikemaid rääkimisi kutsus välja

tööliste palgalise puhkeaja seadus

Aruandja A. Tartu (Virum.) märkis, et kõnesolev eelnõu täiendab ja laiendab seaduse alla kuuluvate töövõtjate kontingente, laiendab senise seaduse ulatust ja kõrvaldab rea puudusi.

Komisjon on valitsuse eelnõu muutnud ses mõttes, et töövõtjaile, kes on töötanud vähemalt 8 a. võimaldatakse 2 nädalat palgalist puhkust. On võetud sisse päevapalga arvestus ka nädalatöölistele.

L. Metslang (Tall.) ütles, et palgalist puhkeaega tuleb pikendada 12 tegeliku tööpäevani, ja palgalise puhkeaja saamise õigus peaks olema mitte ainult neil töölisil, kes on töötanud ühe aasta, vaid ka neil, kes on töötanud vähem. Palgalist puhkeaega tuleks anda 15. mai ja 15. sept. vahel.

Palgalise puhkuse andmine peaks olema tööandjale kohustav. Arusaamatuse vältimiseks peaksid seaduses olema ette nähtud ka vastavad sanktsioonid.

Eelnõus on ette nähtud, et hooajatöölised jäävad puhkeaja seaduse alt välja. Puhkeaega tuleb anda aga kõigile töölistele, kes on töövahekorras olnud vähemalt 1 aasta. Likvideerida tuleb nähe, et juhuslikud töölised puhkeaja osaliseks ei saa.

Tuleb soodustada kutseühingutele puhkekodude ellukutsumist kui ka üksikutele töölistele.

Edasi käsitles kõneleja tööliste sotsiaalolusid ja kultuurilist elu ning palgaolusid, lõpetades nõudmisega, et kõigile töölistele, kes vähemalt aasta on töötanud, võimaldataks 2-nädalane puhkus.

J. Põdra (Viljandim.) märkis, et ta on jälginud tööliste ja tööstuste olukorda kapitalistlikes, fašistlikes ja ka kommunistlikes maades. Saadud kogemuste põhjal võib kinnitada, et

ajalik palgavõitlus on täiesti normaalne

ja isegi vajaline nähe. Ja niikaua, kui tunnustame eraõigust, niikaua tuleb tunnustada töövõtjate õigust seaduslikule kaitsele. Kuid palgalise puhkuse laiendamine ja suurendamine toob kaasa paratamatult ka kaupade hinnatõusu. Et seda ära hoida, peaks tööproduktiivsust tõstma vastaval määral. Muuseas tuleks selleks kärpida meil olemasolevaid eripühi. Kõneleja arvates on meil 15 niisugust püha, mil võiks teha tööd.

Üldse jõudis kõneleja vastavate arvutuste najal tulemusele, et meil tehakse aastas tööd tegelikult 2000 töötundi, kuna kalkulatsioonides võetakse 2400 tundi. See teeb välja aastas 6,5 milj. krooni.

Kõneleja pooldas katkestamata 2-nädalalist puhkust, kuid arvas, et siis tuleks kärpida tööpäevadele langevaid pühi.

Lõppeks puudutas kõneleja tööliste puhkeaja veetmist mõistlikult ja ka lisatulu andvalt, näit. kas või aiamaad harides.

V. Jaanus (Virum.) rääkis sellest, et mitte kõik töölised ei käi käesoleva seaduse alla, nagu põllutöölised, meremehed, hooajatöölised, ehitustöölised, sadamatöölised jne.

K. E. Jalak (Tartu) võttis pikemalt sõna tööliste elust ja olust ning ka seaduse alt välja jäetud töölistest.

L. Johanson (Tall.) tunnustas, et käesolev seaduseelnõu on

mõnes osas parem kehtivast seadusest.

Kahju ainult, et valitsus ja sotsiaalministeerium on loobunud 1936. a. eelnõust, mille järele pidi antama kõigile 9 päeva puhkust.

Kõneleja vaidles mõnede J. Põdra väidete vastu, rõhutades, et igasugune puhkeaeg, kui seda otstarbekalt kasutataks. mõjub kaasa tööproduktsiooni tõstmisele.

Mis puutub tööliste varustamisse maaga ka linnades, siis ei ole kuigi palju võimalik maad anda Pelgurannast ja mujalt. Pühad ei kuulu palgalise puhkeaja hulka ja kuna töölistele tasutakse päeva ja tükitöö alusel, siis on see töölistele isegi kahjulik, kui pühad kujunevad üksteise otsa.

Suur samm edasi

Sotsiaalminister O. Kask juhtis tähelepanu sellele, et 12-päevane palgaline puhkus ka teistes riikides on alles viimase 6—7 a. saavutus. Rikas Rootsi pani selle maksma alles möödunud aastal.

Meie kehtiv seadus on väga kitsa ulatusega. Seda seadust laiendame nii, et ta kehtib kõigi tööliste kohta, kes käivad tööliste töölepingu seaduse alla. Praegu kaotame ära ka katkestamata 1 a. töötamise nõudmise ühe ettevõtja juures. Ja see on suur muudatus, mis tuleb kasuks töölistele. Siis on muudetud arvestust ses mõttes, et 3 kuu keskmine teenitud tasu võetakse arvesse ja selle järele makstakse puhkeaja eest välja päevade tasu.

Need on suured muudatused, kinnitas minister, ja kes on teadlik tööliste asjadest, peavad tunnustama, et

astume oma sotsiaalseadustega teiste riikide seas esimesse ritta.

Et hooajatööd välja tulevad jätta ja hooajatöö mõiste määrab sotsiaalminister, see just on tingitud sellest, et jääb ära seni kehtiv 1 aasta katkestamata töö nõue. Hooajatöölised teenivad rohkem, nad teevad küll kibedasti tööd, kuid ei ole õiglane võtta nende inimeste teenistuse kuunorm kokku ning, kui nad tulevad teise tööandja juure ja seal töötavad kauemat aega, siis saavad veel palgalist puhkust. See oleks palgalise puhkeaja mõiste vastu. See mõiste on kohaldatav siis, kui inimene aastaid läbi töötab vabrikus.

Meil on

tööviljakus aasta-aastalt tõusnud,

kuid meil on tõusnud ka palgad. Töötülide lahendamise komisjon on ise palku tõustnud ligi 30%, kuid seda nagu ei tahetaks tunnustada.

— Ma pean au andma meie tööliskonnale ja tähendama, et meil on õnnelik olukord ses mõttes, et meil on palju oskustöölisi ja et tööviljakus on tõusnud, võrreldes paljude teiste riikidega. Ja kui võrdleme üldist olukorda, siis võime ütelda päris tunnustavaid sõnu, — ütles minister.

Kuid ta ei salga, et on palju alasid, kus on tarvis veel palju ümber korraldada ja tööviljakust tõsta. Ja loomulikult sellega ühenduses ka palkasid parandada. Aga siin peab tööandja oma aparatuuri korraldama nii, et käsikäes käiksid tööviljakus ja palga tõus.

Puudutades küsimust, miks osa töölisi on jäetud välja eelnõu alt, märkis minister muuseas, et meremehi ei saa viia selle seaduse alla sõjaolukorra eritingimuste tõttu.

Peatudes tööliste vaba aja möödasaatmise juures, arvas minister, et ekslik on ütelda, nagu tehtaks sel alal takistusi.

J. Tõnisson (Tartu) avaldas arvamist, et kui praegusel ajal oma ühist fronti luua igasuguste võimalike väliste mõjude pealetulekul, siis on tarvis, et me just sotsiaalsete paranduste alal mitte tagasihoidlikud ei oleks. Ei tohi ülearu forsseerida, kuid peab tegema maksimaalse sellest, mis on võimalik.

Vaidlused jäid pooleli. Koosolek lõpetati kell 9,06 õhtul.

Riigivolikogu koosolek

peetakse täna kell 5 p. l.

Päevakorras on: 1) Eesti rahvusliku jõukomitee seaduse muutmise seadus 2. lug.; 2) seaduste kogu IV köitesse kuuluvate riigikaitsealaste seaduste muutmise seadus 2. lug.; 3) sõjaväekohtute seadustiku muutmise ja täiendamise seadus 2. lug.; 4) tööliste palgalise puhkeaja seadus 1. lugemisel.

Rida seadusi riiginõukogu komisjonides

Teisipäeval pidasid koosolekud riiginõukogu majanduskomisjon ja üldkomisjon.

Riiginõukogu majanduskomisjon arutas ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille aruandjaks valiti H. Neuhaus, riigi ehitusettevõtte „Ehitaja" põhimääruse muutmise seaduse eelnõu, mille aruandjaks valiti J. Masing ja hüpoteekide kinnistamise osas notariaalseaduse täiendamise seaduse eelnõu, mille aruandjaks valiti A. Onno.

Pikemaid läbirääkimisi tekkis hüpoteekide kinnistamise osas notariaalseaduse täiendamise seaduse eelnõu arutamisel, kus rõhutati eriti seda, et välisvääringus tehtud hüpoteekide kinnsitamist, mis eelnõus on ette nähtud, võib lubada ainult erakordsel juhtumil ja väga tungivail rahvamajanduslikel põhjusil. Eelnõu arutamine jatkub järgmisel koosolekul.

Ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmise seaduse ja riigi ehitusettevõtte „Ehitaja" põhimääruse muutmise seaduse eelnõud võeti vastu muutmatult.

Riiginõukogu üldkomisjon arutas jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse muutmise seaduse, Seaduste Kogu IX köitesse kuuluvate liiklus-, side- ja ehitusalaste seaduste muutmise seaduse, riiginõukogu kujundamise seaduse muutmise seaduse ja isikutõestamise ja liikumise seaduse eelnõusid.

Üldkomisjon valis aruandjaks isikutõestamise ja liikumise seaduse eelnõule A. Maureri ja riiginõukogu kujundamise seaduse muutmise seaduse eelnõule K. Terrase.

Pärast pikemaid mõttevahetusi võeti muutmatult vastu jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse muutmise seaduse, Seaduste Kogu IX köitesse kuuluvate liiklus-, side- ja ehitusalaste seaduste muutmise seaduse ja riiginõukogu kujundamise seaduse muutmise seaduse eelnõud.

Isikutõestamise ja liikumise seaduse eelnõu arutamine jatkub järgmisel koosolekul.

Eelpostide kõnelused läänefrondil

Prantslased näitasid silti pealkirjaga „Maha Hitler"

Berliin, 12. 3. (ETA) DNB fronditeadaanne: **Kaks vaenlase luureüksust löödi tagasi.**

Ülem-Reinil alustasid prantslased mitmes kohas kõnelusi sakslastega.

Katkestati vaenulik propaganda, kui näidati silti pealkirjaga „Maha Hitler". Pärast hoiatust tulistati silti ning seejuures tabati üht prantslast.

Pariis, 12. 3. (ETA) (Havas) Sõjaline seisukord: Eile ei juhtunud midagi tähtsat, välja arvatud vaid uus taktika, mida kasutavad Saksa võitluslennukid. Seni Saksa võitluslennukid piirdusid sellega, et nad lendasid suures kõrguses. Ent eile märgati esimest korda, et vaenlase võitluslennukid lendasid keskmises kõrguses. Õhtupoolikul nad lendasid mõnikord isegi õige madalalt. Mõningaid Saksa lennukeid märgati Põhja-Prantsusmaa ja Elsassi kohal. Teiselt poolt Briti lennukid jatkasid igapäevaseid lende Loode-Saksamaa ja Friisi ja Helgolandi saarte kohal.

London, 12. 3. (ETA) (Reuter) Viie Briti laeva kogutonnaaž, mis kaotati pühapäeval lõppenud nädala kestes, oli 18.673 tonni. See viib liitlaste ja erapooletute keskmise kaotuse nüüd palju madalamale keskmisest kaotusest 27 nädala kestes sõja puhkemisest saadik. Kogu Briti kaubalaevastiku tonnaaž, mis on uputatud vaenlase aktsiooni tagajärjel, on nüüd

ligi 640.000 tonni,

mis teeb 24.000 tonni nädalas.

Pariis, 12. 3. (ETA) (Havas) Viie sõjakuu jooksul kaotasid erapooletud riigid 141 laeva ligi 430.000 tonniga, mis teeb välja 0,7 protsenti maailma kaubalaevade tonnaažist. Erapooletuist on

kõige enam kaotanud Norra laevastik,

kaotades 47 laeva 180.000 tonniga. Protsentuaalselt on kõige suurem Greeka kaotus — 4,2 protsenti kogu kaubalaevastikust (17 laeva).

Nõmme linn sai uue eelarve

Manala tänav ristiti Tammsaare tänavaks

Teisipäevaõhtune Nõmme linnavolikogu koosolek 26 voliniku osavõtul algas vaikselt sellega, et kustutati ühe võlgniku võlg linna apteegile 7,22 kr. suuruses. Järgnevana tuli arutusele linnavalitsuse ettepanek Manala tänava ümberristimiseks Tammsaare tänavaks. Siin vaidlesid sellele ettepanekule vastu lwd A. Teaste ja J. Vaga, kes leidsid, et Manala tänava nimetamine suurkirjaniku nimeliseks oleks viimasele haavavaks. J. Vaga tõi ette, et A. H. Tammsaare olevat oma „Tõe ja õiguse" 1. osa viimistlenud just Nõmmel, Põllu tän. ühes majas, mispärast soovitas just Põllu tänavat ümber nimetada Tammsaare tänavaks. Lw. O. Randvee leiab võimaluse ainult siis linnavalitsuse ettepaneku poolt hääletada, kui linnavalitsus annab lubaduse Manala tänavat sellaselt korda seada, et see tänav vastaks suurkirjaniku väärikale nimele. Pärast seda, kui linnapea L. Ojaveski on kaitsenud linnavalitsuse ettepanekut, võetakse see 2 hääle vastuolemisel vastu.

Järgnevana otsustatakse ilma sõnavõtuta tagasi nõuda endiselt Saksa vähemusrahvuse kultuuromavalitsuselt neile müüdud ehituskrunt Pika ja Lõuna tänavate nurgalt 4154 ruutm. suuruses ja võetakse veel kord vastu eelmisel koosolekul juba vastuvõetud koosseisude täiendamise ja muutmise ettepanek.

Järgneb linna eelarve eelseisvaks 1940./41. majandusaastaks, mis on tasakaalus korraliste tulude-kulude osas 456.520 kr., erakorraliste tulude-kulude osas 80.000 kr. ja linna ettevõtete osas 342.710 kr. Kuna linnapea L. Ojaveski pidas oma eelarvekõne juba eelmisel linnavolikogu koosolekul, siis käesoleval koosolekul toimusid vaid sõnavõtud linnavolinike poolt. Arvustasid uut eelarvet lwd A. Süvalep, A. Vanderer, N. Kivi, J. Vaga jt., kes esitasid ka mõnesuguseid muudatusi eelarves, nagu kinnisvaramaksu alandamist 10% võrra jne. Kuid lõppsõnas vaidles linnapea L. Ojaveski kõigi nende paranduste vastu ja kinnisel hääletamisel võeti uus eelarve 24 häälega 2 hääle vastuolekul vastu linnavalitsuse poolt esitatud kujul.

Lõpuks otsustas linnavolikogu käesoleva kooliaasta 2. poole õppemaksust vabastada 6 erareaalkooli õpilast.

Revideerijad ei loobu süüdistustest

Lahkhelid Tõlliste vallavolikogus

Tõlliste vallavolikogu koosolekul tuli tähtsama küsimusena arutusele seisukohavõtt revisjonikomisjoni poolt toimitud vallavalitsuse tegevuse revideerimise asjas, kus leiti mitmeid puudusi ja seadusevastast talitamist. Seekord oli küsimus juba teiskordselt otsustamisel, kuna volikogu poolt 29. jaan. tehtud otsust maavanem ei kinnitanud. Nimelt leidis Valga maavalitsus revideerimislugu uurides omalt poolt, et paljud vallavalitsuse tegevuses puudustena näidatud asjaolud polnud olulised ja suuremad kuritarvitused üldse puudusid.

Tõlliste vallavolikogu revideerimist uuesti arutades leidis nüüd, et vallavalitsus ikkagi on talitanud seadusevastaselt, ja otsustas jääda süüdimõistva otsuse juure. Revisjonikomisjoni revideerimisprotokoll loeti koosolekul ette ja arutati läbi kõik selle 20 punkti. Nagu seejuures selgus, on komisjon oma tööd teinud nii põhjalikult, et vallavalitsuse revideerimiseks on kulunud tervelt kaks päeva!

Praegu on nii tegemist lahkhelidega revideerimisküsimuses Valga maavalitsuse ja Tõlliste vallavolikogu vahel. Kuidas saadakse üle tekkinud arusaamatustest ja kuivõrd seadusevastane on tegelikult olnud Tõlliste vallavalitsuse tegevus, on esialgu selguseta.

Metsatööd Pärnumaal lõppemas

Metsatööd Pärnumaal on praegu kõikjal juba lõppemas. Suuremas osas metskondades ongi raietöödega juba lõpule jõutud. Vaid mõnes üksikus metskonnas käib veel viimaste raielankide mahavõtmine. Seega suudeti ettenähtud raietööd vaatamata külmale ja lumerohkele talvele ning töölistepuudusele siiski õigeagselt läbi viia. Praegu viibib Pärnumaal veel metsatöödel ümmarguselt 1000 inimest.

Pärnumaa 18 metskonnas on praegu metsaveoga ametis üle 1000 hobusemehe. Kuna bensiin on tänavu kallis ja autode liiklemist omajagu takistab ka lumi, siis toimubki metsavedu tänavu peamiselt hobustega. Talumehed leiavad seega metsaveos kenakese lisasissetuleku.

Saun köeti põlema!

Holstre valla Mustapali külas süttis põlema Tõnis Laari vihusaun, mis lühikese ajaga põles maani. Sauna väärtust omanik hindab 150 kroonini. Suurem oli kahju aga vallasvara hävimisest, kuna tules hävis 250 kr. väärtuses sepatööriistu. Saunahoone, kui ka vallasvara olid tule vastu kindlustamata.

Tuli sai alguse saunakerisest välja lennanud sädemeist, kuna sauna oli tublisti köetud.

Vajatakse tuberkuloosiarste

End. Tarvastu leprosooriumi tiisikushaigete eraldusmajaks

Tuberkuloosi vastu võitlemise sihtasutuse viimasel juhatuse koosolekul otsustati pöörduda avaldusega Tartu ülikooli arstiteaduskonna poole, milles avaldatakse soovi, et arstiteaduskonnas ühe vanema kursuse üliõpilastele loetaks õppeülesandena tuberkuloosi ja selle vastu võitlemist kahe semestri jooksul üks tund nädalas. Loengule seltsiks veel praktiline tutvumine tuberkuloosi vastu võitlemise tööga kohalikus tiisikusnõuandlas ja ravilas.

Teiseks otsustati paluda arstiteaduskonda, et viimane võtaks kaalumisele, kas ei oleks võimalik üht ülikooli poolt antavat stipendiumi arstiteaduskonna üliõpilasele siduda tingimusega, et selle pikema aja kestes saaja oleks kohustatud töötama pärast ülikooli lõpetamist kolm aastat tuberkuloosi alal vakantse koha olemasolul.

Mõlemad ülalnimetatud soovid tehti ülikooli arstiteaduskonnale teatavaks eile.

Tuberkuloosi vastu võitlemise sihtasutuse viimaseaegsest tegevusest märgitagu veel tutvumist endise Tarvastu leprasooriumi ruumidega sinna tuberkuloosihaigete eraldusmaja loomiseks.

Narva jõge purustatakse lõhkeainetega

Kuna tänavu on karta, et äkiline sula võib valmistada üllatusi, siis võimalike õnnetuste vältimiseks, mida jäämasside liikumapääsmine võib tekitada, tahetakse hakata kasutama isegi lõhkeaineid, et jääd purustada. Esijoones tahetakse lõhkeaine abil purustada jää Narva puu- ja raudsilla vahelises osas. Nimelt pole varemalt kunagi olnud juhust, et mainitud rajoonis jõgi oleks kattunud tugeva jääga, kuna seal on kärestik. Kui sildadevaheline jää pääseks liikuma tervikuna, siis võib see panna tõsisesse hädaohtu puusilla alussambad. Kuigi on juba praegu tehtud ettevalmistusi sillajalgade lahti raiumiseks jääst, ei peeta seda siiski küllaldaseks, ja seepärast tahetaksegi kärestiku osas jää purustada lõhkeainetega.

Seemnekartuli hinnad

Kevadeks on paljud põllumehed avaldanud soovi endale soetada uut eksport-seemnekartulit. Nüüd on Eesti Kartulikasvatajate Ühingus registreeritud kõik põllumehed, kes kevadel soovivad 1939. a. I-a klassi tunnustatud seemnekartuleid müüa. Osaliselt on registreeritud ka I klassi tunnustatud seemnekartulite tagavarad. Seemnekartuli hinnad on enam-vähem juba välja kujunenud. Nii maksab 1940. a. kõige nõutavam eksportsort Varajane kollane Kr. 5.00—5.25, Yorgi hertsog Kr. 6.00, Bintje ja Majesteet Kr. 4.75—5.00 pro kvintaal. Samuti on kodumaise tähtsusega sordi Kalevi tunnustatud seemnematerjali hind Kr. 4.75—5.00 prv kvintaal. Sellele lisanduvad veo- ja pakkimiskulud.

A/s. Tallinna Laevaühisus maksab 20 prots. dividendi

A. HÜÜS VALITI TAGASI JUHATUSSE

A/s. Tallinna Laevaühisuse eilsel korralisel peakoosolekul, mis peeti kaubandus-tööstuskoja ruumes, kinnitati üksmeelselt juhatuselt esitatud 1939. a. aruanne ja puhtakasu jaotus, mille kohaselt aktsionäridele makstakse 20% dividendi. Nagu selgus esitatud ülevaatest, on möödunud aasta tegevustulemused osutunud kõigiti rahuldavaiks. Teatav tagasilöök tekkis aasta viimsel veerandil sõja puhkemise tagajärjel.

Vanuse tõttu juhatusest välja langenud A. Hüüs valiti ühel häälel tagasi. Endistest liikmetest kuulub juhatusse O. Toomara ja H. Neuhaus. Revisjonikomisjoni valiti J. Loosberg, K. Baars, F. Lauristin, J. Kalm ja A. Saar.

21 tunnustatavat kartulisorti

Põllutööministeerium kiitis heaks 1940. aastaks tunnustatavate kartulisortide nimekirja. Sortide küsimus oli varem kaalumisel Eesti Kartulikasvatajate Ühingus ja vastavas komisjonis, kuhu kuuluvad eriteadlased põllutööministeeriumi põllumajandusosakonnast, taimekaitse ja seemnekontrolli ametist, põllutöökojast, Jõgeva sordikasvanduse kartuli-osakonnast ja Eesti Kartulikasvatajate Ühingust.

1940. aastaks on nimekirja võetud üldse 21 tunnustatavat kartulisorti. Neist 12 väljaveoks kohaseid, 3 tööstuse-sorti, 2 söödakartuli sorti ja 4 tunnustatakse ainult söögikartulina sisemaa tarviduseks.

Seemnekartulina väljaveoks tunnustatavate sortide nimekirja võeti: Varajane kollane, Majesteet, Bintje, Yorgi hertsog, Industrie, Kratt, Eesti kollane, Neerukujuline, Juuli, Odenvaldi sinine, Taara ja Pepo. Tööstus- ja söödakartulina tunnustatavate sortide nimekirjas on Deodara, Savik (Hero) ja Parnassia, kuna söödakartulina tunnustatavateks loetakse Kalev ja Kungla. Lisaks neile võeti vastu söögikartulina sisemaa tarviduseks tunnustatavad sordid Imperator, Sileesia, Alma ja Varajane roosa (Early Rose).

Varastatud hobune leiti Tapalt

Tapal Kiriku tänaval märgati ilma järelevalveta seisvat hobust, kes hiljem toimetati politsei kätte. Selgus, et tegemist oli ööl vastu 7. märtsi Kadrina kirikla tallist varastatud Heinrich Tammemäe hobuse ja rakendusega. Leiust teatati politseile. Kes hobuse ja rakenduse varastas ning Tapale viis, pole seni selgunud.

Rong surmas tundmatu mehe

Eile kell 19 jäi Rakvere-Kunda haruteel, Sõmeru valla piirides rongi ette umbes 50-aastane tundmatu meeskodanik, kes sai surma. Laibal leidus vigastusi peas ja mujal. Surnu saadeti Rakvere haigla surnukuuri.

Kolmas spordikongress sügisel

Juba kevadel eelkongress Tallinnas. — Järgmiste Eesti Mängude projekti kinnitab spordikongress. — Algab Eesti spordiajalooliste materjalide kogumine. — Maakondade spordiinstruktoreil ja erialaõpetajail keelati võistlemine

Balti Mängude korraldamine päevakorral

Kolmas üleriigiline spordi ja kehalise kasvatuse kongress kutsutakse Tallinna kokku tänavu sügiseks — otsustas Eesti Spordi Keskliidu juhatus oma viimasel koosolekul, kus oli arutusel rida tähtsamaid ja ulatuslikumaid spordiellu puutuvaid küsimusi. Üleriigilise kongressi sissejuhatusena peetakse juba kevadel Tallinnas eelkongress, mis arutab ülesseatavaid küsimusi pealinna ulatuses. Edasi otsustati võtta kaalumisele Balti mängude korraldamise küsimus, astuda samme Eesti spordiajaloo koostamiseks materjalide kogumise aluse loomiseks, keelata võistlemine palgalistel erialaõpetajail kui ka maakondade spordiinstruktoreil.

Seni on Eestis peetud kaks üleriigilist kehalise kasvatuse kongressi, kuid mõlemad juba aastate eest, mil spordielu kui ka kehaline kasvatus oli Eestis hoopis teissugusel järjel kui tänapäeval. Vahepeal on mõnelgi alal astutud edasi tõhusaid samme, kuid samuti on praegugi veel valitsemas vanu puudusi, milledele lisaks on tõusnud uusigi.

SEISUKOHAVÕTMISEKS KÕIGI SUUREMATE PROBLEEMIDE SUHTES

kui ka uute sihtjoonte püstitamiseks on peetud juba mõnda aega soovitavaks üleriigine põhjalik nõupidamine, mille nüüd Eesti Spordi Keskliidu juhatus on otsustanudki kokku kutsuda üleriigilise kongressi näol.

Kui senised mõlemad kongressid olid ainult ühepäevased ja ajanappusel paratamatult ei suudetud põhjalikult süveneda kõigisse küsimustesse, siis eelseisev kongress läheb

KAHEPÄEVASENA PÕHJALIKU TÖÖ TÄHE ALL.

Vastavate eeltööde soovitajaks kui ka materjalide kogujaiks maakondlikus ulatuses on maakondlikud spordiliidud, kes vastavate eeltöödega algavad peatselt. Maakondlikud liidud võtavad kõigi puuduste, raskuste ja ülestõstetavate küsimuste suhtes juba ette oma kindlad seisukohad, et selles suhtes kongressil aega mitte raisata.

Kuna pealinn on väljaspool maakondlikke spordiliite, kutsutakse Tallinna organisatsioonide seisukohtade selgitamiseks juba

KEVADEKS KOKKU EELKONGRESS.

Selle ettevalmistamiseks valiti neljaliikmeline komitee, kuhu kuuluvad V. Prii, G. Kalkun, Joh. Villemson ja A. Kolmpere.

Üleriigilise kongressi edukaks läbiviimiseks tahetakse kõik eetööd sooritada põhjalikult. Kongressi esimese päeva kavas on referaadid, teisel päeval eriküsimused eriliitude ulatuses — iga liit peaks nõu oma asjades, kuid üleriigilises ulatuses.

Suuremas ulatuses võetakse keskliidu järgmisel koosolekul kõne alla

BALTI MÄNGUDE KÜSIMUS.

Nende teostamisel tuleks põrgata mitmesuguste raskuste vastu. Kõige esiteks ei saa Soome neist osa võtta, kui rahu ei peaks tulema. Teiseks raskuseks on Läti ja Leedu vahelised sporditeravused, mille tõttu nende vahel ei peeta isegi maavõistlusi. Kolmandaks on teadmata eriliitude seisukohad, kuna seni on juba peetud Balti Mänge kitsamas ulatuses — ühealalistena — juba jalgpallis, poksis ja tennises, samuti on kavatsusel olnud Balti turniiride korraldamine ujumiseks. Järgmiseks koosolekuks loodetakse teada saada eriliitude seisukohad üldiste Balti Mängude korraldamise küsimuses.

Viimasel ajal järjest teravamalt esile tõstetud spordiajaloo koostamise küsimuses asuti seisukohale, et tõesti on viimane aeg alustada Eesti

SPORDI AJALUGU KÄSITAVATE MATERJALIDE KOGUMISELE

isikutelt kui ka spordiorganisatsioonidelt. Tööde alustamiseks toetuse saamiseks pööratakse kehakultuuri sihtkapitali valitsuse poole, kuna keskliidul endal puudub selleks raha. Toetuse suurusest, mis selgub juba lähematel nädalatel, oleneb ka tööde ulatus.

Raskejõustikuliit oli keelanud võistlemise maakondlikel spordiinstruktoritel, kuna need on palgalised. See otsus tabas Tartumaa instruktorit L. Kukke tõstjana ja Järvamaa instruktorit A. Anieri maadlejana. Protesti esitasid selles suhtes vastavad maakondlikud liidud Keskliidu juhatus võttis nüüd üksmeelselt vastu otsuse, millega erialaõpetajail ja maak. spordiinstruktoritel

KEELATAKSE VÕISTELDA KÕIGIL RAHVUSLIKEL VÕISTLUSTEL

kodumaises ulatuses, kuna rahvusvahelistel võistlustel võivad nad esineda, kui vastavad rahvusvahelised määrused seda lubavad. Viimane erand puudutab ainult suusatamisõpetajaid. Selle otsuse põhjal ei saa meie tuntumatest sportlastest enam startida tõstemeister L. Kukk, tuntud pikamaajooksja A. Anier, Viljandi kergejõustiklane V. Kalam, edasi valgalane P. Nõo, E. Tuhk Saaremaalt jne.

Järgmiste Eesti Mängude korraldamise küsimus tuleb otsustamisele järgmisel koosolekul seoses l. a. peetud Eesti Mängude aruannete kinnitamisega, kusjuures sõelumist leiavad kõik ilmnenud puudused.

JÄRGMISTE EESTI MÄNGUDE EELPROJEKT

esitatakse sügisel peetavale spordikongressile seisukoha võtmiseks. Eesti Mängude eeltöid ei taheta jätta seisma, vaid neid pidevalt jatkata. Ei taheta jõuda olukorrani, et eeltööde tegemiseks arvataks piisavat ainult mõni kuu ja siis nad üle-pea-kaela sooritada. Eesti Kultuurfilmilt otsustati osta üks koopia läinud aastal peetud Eesti Mängudest valmistatud kitsasfilmist, mis antakse kasutada spordiorganisatsioonidele.

ASK KORVPALLIMEISTRIKS

Edukamaks korvikütiks H. Veskila 173 p.

Käsipalli meistervõistlustel on peagu selgunud juba Eesti meistermeeskonnad, kuigi pidamata on veel matše. Korvpallis on tabelijuhil ASK-l lootusi tulla kolmandat aastat järjest Eesti meistermeeskonnaks. ASK-l on mängida veel tabeli viimase Russiga kaks matši sügis- ja kevadsarjas, Nõmme ÜENÜ ja neljas matš Tartu NMKÜ vastu. Esigrupi moodustavad ASK, Tall. Kalev, liiduklassi uustulnuk ÜENÜTO ja Tartu NMKÜ. Liiduklassist väljalangemise oht ähvardab varemate aastate Tallinna paremat korvpalliseltsi Russi.

Võrkpallis on kindlustanud endale meistritiitli esmakordselt ÜENÜTO, võites kahel korral paljukordse meistermeeskonna Tall. Kalevi. Viimane võib jääda koguni kolmandale kohale, kui ASK võidab viimased kolm matši tabeli viimaste vastu. ÜENÜTO-l on mängida ainult Pärnu Kalevi ja ESS-i vastu. Liiduklassist tõenäoliselt langeb Pärnu Kalev, kes seni ei ole võitnud veel ühtki matši.

Tabeliseis korvpallis on praegu järgmine (arvud tähendavad järjekorras peetud mänge, võite, kaotusi, korvidesuhet ja punkte):

1. ASK	8	7	1	390:281	14
2. Tall. Kalev	9	7	2	333:265	14
3. ÜENÜTO	9	5	4	362:375	10
4. Tartu NMKÜ	9	5	4	261:280	10
5. Tall. NMKÜ	8	2	6	281:324	4
6. NõmmeÜENÜ	8	2	6	260:348	4
7. Russ	7	1	6	239:254	2

Meistrivõistluste seniseks edukamaks korvikütiks on Heino Veskila (ASK) 173 punktiga. Järgnevad G. Press (Tall. NMKÜ) 87, H. Tillemann (ÜENÜTO) 83, H. Kalberg (Tall. Kalev) 76, O. Kaldre (ÜENÜTO) 69, V. Erikson (ASK) 66, V. Särg (ASK) 65, J. Roes (Kalev) 63, R. Keres (Tartu NMKÜ) 61, Ressaar (Tall. NMKÜ) 60, H. Larka (Kalev) ja R. Sillo (ÜENÜTO) 55 p.

Neli lätlast lauatennise EM-võistlustele

Tennisliidu lauatennise sektsioonile saabus Eesti lahtistele meistervõistlustele ülesandmisi isegi Lätist. Riiast tuleb võistlustele Balti riikide meister lauatennises rahvusvahelise kuulsusega D. Štams, Läti värske meister M. Levitanus, Z. Zelbe ja Läti naismeister prl. Z. Beržins. Lätlased võistlevad ühtlasi ka meeste- ja segapaarismängudes. Meistervõistlused algavad neljapäeval Börsisaalis ja lõpevad reedel.

82 kergejõustiku kohtunikku Tallinnas

Kergejõustikuliidu kohtunikekogu Tallinna osakonna uuendatud juhatus jagas ametid järgmiselt: esimees Gustav Võntso, abiesimees A. Poolak, sekretär R. Oolep, abisekretär H. Troost ja ametita liige J. Aumere. Tallinna osakonda kuulub 82 kohtunikku, neist liidukohtunikke 6, kohtunikke 66 ja kohtunike kandidaate 10. Lähemal ajal korraldatakse uute kohtunike ettevalmistamiseks kursused. Tulevikus on kavatsusel korraldada veel erikursused jalgrattaspordikohtunikele, neid eraldades kergejõustiku alal tegutsevatest kohtunikkudest.

Tartu meistrid lauatennises

Tartu meistervõistlused lauatennises peeti 10 osavõtjaga. Meeste üksikmängus tuli meistriks O. Silbermann (NMKÜ), kes ainsa kaotuse sai teiseks jäänud H. Ärmannilt. Kordusmatšis O. Silbermann võitis 3:0 (21:12, 21:11, 23:21). Kolmandaks tuli V. Luik (NMKÜ). Meeste paarismängu võitsid V. Luik/H. Ärmann, võites finaalis O. Silbermann/Marienburgeri 2:0 (21:13, 21:15).

rondil

di saarte ko-
uter) Viie Briti
pühapäeval lõp-
tonni. See viib
e kaotuse nüüd
usest 27 nädala
gu Briti kauba-
ud vaenlase akt-

i,

s) Viie sõjakuu
d 141 laeva ligi
7 protsenti maa-
rapooletuist on
ra laevastik,
. Protsentuaalselt
— 4,2 protsenti

ve

uses ja võetakse
l juba vastuvõe-
utmise ettepanek.
ks 1940./41. ma-
korraliste tulude-
ste tulude-kulude
osas 342.710 kr.
oma eelarvekõne
olekul, siis käes-
avõtud linnavoli-
et lwd A. Süva-
a jt., kes esitasid
es, nagu kinnis-
jne. Kuid lõpp-
kõigi nende pa-
amisel võeti uus
ekul vastu linna-

käesoleva kooli-
tada 6 erareaal-

lõppemas

gu kõikjal juba
dades ongi raie-
i mõnes üksikus
aielankide maha-
raietööd vaata-
le ning töölste-
vila. Praegu vil-
mmarguselt 1000

praegu metsaveo-
Kuna bensiin on
omajagu takis-
vedu tänavu pea-
ad seega metsa-

ma!

süttis põlema
kese ajaga põles
hindab 150 kroo-
vara hävimisest,
ses sepatööriistu.
olid tule vastu

st välja lennanud
i köetud.

ongress. —
rialaõpeta-

l

IGIL RAHVUS-
EL
avahelistel võist-
vastavad rahvus-
Viimane erand
petajaid. Selle
atest sportlastest
kk, tuntud pika-
kergejõustiklane
Nõo, E. Tuhk

aldamise küsimus
lekul seoses l. a.
e kinnitamisega,
ilmnenud puu-

E EELPROJEKT
kongressile seisu-
eeltöid ei taheta
jatkata. Ei taheta
emiseks arvatakse
nad üle-pea-kaela
tsustati osta üks
i Mängudest val-
antakse kasutada

lkson (ASK) 66,
v) 63, R. Keres
all. NMKÜ) 60,
ÜTO) 55 p.

M-võistlustele

nile saabus Eesti
esandmisi isegi
ti riikide meister
sega D. Stams,
us, Z. Zelbe ja
. Lätlased võist-
apaarismängudes.
eval Börsisaalis

ku Tallinnas

gu Tallinna osa-
metid järgmiselt:
mees A. Poolak,
Troost ja ame-
konda kuulub 82
6, kohtunikke 66
mal ajal korral-
stamiseks kursu-
eldada veel eri-
e, neid eraldades
ohtunikkudest.

nnises

nnises peeti 10
tuli meistriks
usmatšis O. Sil-
:21). Kolmandaks
rismängu võitsid
O. Silbermann/

Kohalikke teateid

Algab Tallinna ümbruse maade liigitamine

Kava koostamine toimub Harjumaa- ja Tallinna-Nõmme linnavalitsuste koostööl

Tallinna ja Nõmme linnade ümbruse piirkond on nüüd kindlaks määratud ja vabariigi valitsuse poolt kinnitatud 27. veebruaril.

Piirkond algab teinepool Merivälja Viimsi lahe äärest ja tuleb Lepiku küla teed mööda kuni Iru rahvamajani. Sealt jookseb piirkond mööda Pirita jõge kuni Lagedini, haarates enda alla ka väikekruntide-grupi teiselpool Lagedi jõge. Edasi läheb piirkond Jüri kiriku teele, jookseb tükk maad mööda teed edasi Lehmja küla juurest, Lehmja mõisa maid sisse haarates, kuni Raudalu maanteeni. Sealt läheb piirkond Raudalu maanteed mööda linna poole, kuni linnaümbruse suvituspiirkonnani, sealt Nõmme linna administratiivpiirini, võttes kaasa ka osa Nõmme linna külje all asetsevaist maadest. Edasi läheb piirkond mööda Nõmme linna administratiivpiiri kuni Pääsküla jõeni, sealt mööda Harku ja Tõdva valdade piire Hüüru jõeni. Hüüru jõge mööda läheb piirkond üle Haapsalu raudtee teisel pool Laagri jaama. Sealt läheb piirkond mööda Hüüru jõge ja Rannamõisa teed kuni Paldiski maanteeni Rannamõisani, haarates enda alla ka Rannamõisa suvituskoha piirkonna ja läheb sealt mööda merekallast algpunkti tagasi.

Nüüd algab selle maa-ala kohta liigituskava koostamine, milles määratakse ära üksikud asulataolised grupid, mille piirides võiks edaspidi kruntide tükeldamine toimuda vastavalt liigituskavale. Ülejäävad maad jääksid aga põllumajandusliku otstarbega kasutatavaiks maadeks.

Liigituskava koostamise puhul on oodata jälle pikemaid nõupidamisi, sest linnaäärsete maade liigituskava koostatakse Harju maavalitsuse ja Tallinna ning Nõmme linnavalitsuste poolt ühiselt ja kokkulepitud alustel.

Rahvustundest rahvusteadvuseni

Tallinna Perenaiste Seltsi aastapäevalt

Teisipäevasel Tallinna Perenaiste Seltsi koosviibimisel, millega tähistati ühtlasi seltsi 8-dat aastapäeva, kõneles prl. Hella Rajasaare teemal „Rahvustunne ja rahvuslik kasvatus", öeldes muuses, et samavõrra kui tänapäev kuritarvitab mõistet rahvus ja rahvustunne, samavõrra ta kummardab seda. Ühiseks rahvuseks kitib kokku ühine päritolu, samad kombed ning ühine kultuur. Küsimusele, kas on üldse vaja kõnelda rahvuslikust kasvatusest, vastab referent, et kuigi inimesele ning ühiskonnale näib olevat parem, kui ei arendataks seda tunnet, on see vajalik tänapäeva ühiskonna organiseerumise seisukohalt. Ilma selle tundeta ollakse üksik ning juurtetu.

Natuke peame siiski veel sirutama selgroogu. Peame õppima usaldama oma kultuuri ja saama lahti alaväärsuskompleksist. Peame oma rahvustundest arendama rahvusteadvuse. Sageli ajaloo vältel on rahvustunne rahvusteadvuseks kujunenud ohus.

Oma ettekande lõpetab referent Juhan Liivi sõnadega: „Keegi ei hoia rahvast, kui ta seda ise ei tee".

Õhtu pidulikkust tõstsid laulu-, rahvatantsu- ja deklamatsiooniettekanded.

Õpetajate soove ja seisukohti

Õpetajate koja juhatuse koosolekul otsustati osa võtta tervishoiunäitusest. Tähendatud näituse korraldavad sotsiaalministeerium ja riigi statistikabüroo. Näituse komissariks on dr. Lepp. Õpetajate koja usaldusmeesteks seoses näitusega valiti direktorid M. Meiusi ja A. Roos.

Õppejõudude tasude korraldamise asjus on koda saanud rea ettepanekuid koja sektsioonidelt ja õpetajate organisatsioonidelt. Neis ettepanekuis räägitakse vanemate õpetajate ja internaatide töötasude küsimustest. Selgub, et paljudes kohtades kulub õpetajal internaadi korraldamistööks 1000 töötundi. Tasuks selle eest on mõned omavalitsused aga määranud vaid 50 senti.

1. elukalliduse rajooni alla soovitas koja juhatus arvata Kuressaare ja selle ümbruse koolipiirkondi, kuna seal on elukallidus tõusnud.

Õppejõudude laste õppemaksust vabastamise asjus otsustas koda veelkordselt pöörduda vastavate asutuste poole.

Õppejõudude tasude seaduse muutmisega seoses olevad ettepanekud peavad koja sektsioonid ja õpetajate organisatsioonid saatma koja juhatusele 1. juuniks.

Järelkooli küsimuses otsustati lõplik seisukoht võtta järgmisel juhatuse koosolekul. Haridusministeeriumist saadetud projekt anti seisukoha võtmiseks algkoolide sektsioonile.

Toetust määrati A. H. Tammsaare teoste tõlkimisfondile 250 krooni ja A. Raudkatsi „Võimlemise meetodite" väljaandmiseks 300 krooni.

Edasi otsustati astuda tihedamasse kontakti kultuurfilmiga ja selleks valida usaldusmehi. Samuti selgitab koda tekkinud arusaamatusi õppejõudude lisalasteabirahade maksmise asjus. Vahetati mõtteid kodade ühistöö arendamise kohta.

Koja nõukogu otsustati kokku kutsuda 4. ja 5. maiks.

H. Malmsten juubeldas

Eile õhtul tähistas „Töölisteatri" näitleja H. Malmsten oma 15-a. lavategevuse juubelit. Juubilar mängis orja osa komöödias „Xanthippe kaitseks".

Etendus läks täis-saalile. Komöödia lõpul õnnitleti juubilari teatri juhatuse, näitlejaskonna ja teiste teatrite poolt ning anti üle kingitusi.

Kutsetöölistele antakse tunnistused

14. märtsil toimub kaubandus-tööstuskoja saalis Tallinna tööstusliku kutseoskuse ametite meistrite ja oskustööliste 11. ja 12. lennu pidulik aktus. Aktus algab Tallinna naistööstusõpilaste koorilauluga prl. S. Krulli juhatusel. Pärast seda järgneb aktusekõne ja tunnistuste väljajagamine meistritele ja oskustöölistele.

Tööliste elu

Tekstiiltööstus Kuduri tööliste üldkogu koosolekul esitas töölisvanem H. Leppisto aruande käitises valitseva olukorra üle. Peale möödunud aasta palgatõusu, on töölisnõukogu esitanud ka käesoleva aasta alul elukalliduse tõusu tõttu palganõude, mis ka rahuldati. Päevatöölistele tõsteti palku 20 s. päevas, samuti ka tükitöölistel, kellede tagatud palka tõsteti samuti 20 s. päevas. Uuteks töölisvanema kandidaatideks seati üles H. Leppisto, A. Rannus ja H. Tarm. Sõnavõttudel juhiti tähelepanu puudustele käitises.

Tallinna Tekstiilitööliste Kutseühingu korralisel peakoosolekul võeti vastu eelarve ja aruanded, samuti ka uus kutseühingu ja toetuskassade kodukord. Tulevases tegevuskavas on ette nähtud töömahu uurimine tekstiiltööstuses ja usaldusmeeste ning töölisvanemate koosolekute kokkukutsumine. Koosolek muutis ka ⅔ häälteenamusega kutseühingu põhikirja, mille järele nüüd võimalus avaneb ka Harjumaal ellu kutsuda tekstiiltööliste kutseühinguid.

Eesti Metallitööliste Liidu nõukogu oma koosolekul valis liidu esimeheks Edgar Petree. Juhatusse valiti: F. Solvak, J. Pruul, E. Paulson, N. Pulver, H. Lomp, ja A. Talu. Revisjonikomisjoni valiti: J. Karask, R. Vaine, A. Kiidelmaa, L. Nukmann ja J. Johanson.

Võeti vastu liidu eelarve ja kodukord ja otsustati astuda Töövõtjate Kutseühingute Keskliidu liikmeks.

Lutheri tööliste üldkoosolekul esitas töölisnõukogu tegevuse aruande töölisnõukogu esimees A. Vettmann. Koosoleku tähtsaimaks päevakorrapunktiks kujunes töölisvanem Venderi ettekanne korteriolude korraldamise üle, millest tööliskonnal kujunes ühtlane nõue, et ka Lutheri käitis mõnede teiste suurte käitiste eeskujul asuks ehitama odavahinnalisi tööliskortereid.

Kave šokolaadi- ja kompvekitööstuses on asutud töölisi varustama lõuna puhul supiga. Et käitisel oma uutes ruumides on avarad võimalused tööliskonna heaolu eest hoolitsemiseks, siis on söögisaali paigutatud ka klaver ja raadio. Seniks kui „Kave" kultuuriühing registreeritakse. korraldab oma ruumes tööliskonnale koosviibimisi töölisnõukogu, millest tööliste kõrval seni on osa võtnud ka käitise omanikke ja ametnikke.

Palgaolude korraldamise nõue maiusainetetööstuses. A.-s. Ginovkeri töölisnõukogu on käitise juhatuse ees esinenud palgaolude parandamise nõudega. Samasugused nõudmised tahetavat esitada ka A.-s. Brandmanni ja „Kave" tööstustes.

Narva kalevivabrik maksab töölistele tasu tööseisakute eest. Narva kalevivabriku valitsus otsustas maksa töölistele ka nende päevade eest tasu, millal vabrik ei saanud töötada vee vähesuse tõttu. Pakase ajal oli niisuguseid tööseisakuid korduvalt. Teatavasti ka Kreenholmi vabr.-valitsus maksis töölistele n.-n. jääpühade eest tasu.

Vaeslastele toetust. Narva kalevivabriku-valitsus andis käitisnõukogu käsutusse 100 kr., mis läheb pühaderõõmu valmistamiseks kehvemate töölisvanemate lastele. Toetust antakse peamiselt neile, kes on vaeslapsed, ja neid olevat 30 ümber.

Asutati perekonnaelu kultuuri ühing

Tallinnas on kutsutud ellu Eesti Perekonnaelu Kultuuri Ühing. Põhikiri on registreeritud ning valitud ka juhatus järgmises koosseisus: esimees dr. E. Kirsimägi, abiesimees v. adv. K. Talts ja sekretär pr. H. Johani.

Ühingu eesmärgiks on: a) uurida perekonnaelu rajamise, jatkamise, nurjumise ja perekonnaelust hoidumise psühholoogilisi, sotsiaalseid, juriidilisi, ajaloolisi, meditsiinilisi jne. tegureid; b) levitada ja süvendada kõigi individuaal- ja sotsiaalkasvatuslike vahenditega eluliselt õiget ning Eesti rahvuslikku iseolemist ja terviklust kindlustavat perekonnaelu ideoloogiat, eetikat ja traditsiooni; c) algatada ja teostada kultuurse perekonnaelu rajamist, jatkamist ja püsimist soodustavaid korraldusi ning võidelda kõigi abinõudega perekonnaelu väärnähtuste ja perekonnaelu eitavate eluvormide vastu.

Ühingu lihtliikmeiks võivad olla kõik vähimalt 18 a. vanused abielukõlvulised vallalised eesti rahvusest isikud, kes tunnustavad kultuurse perekonnaelu ideaaliks jäävalt püsivat lasterikast ainuabielu, tegevliikmeiks — eelnimetatud nõudeile vastavad isikud abiellunult.

„Oma-Abi" 10.000 kr. ülejääki

Tarvitajateühing „Oma-Abi" Koplis, pidas pühapäeval, 10. märtsil, oma korralise aasta-peakoosoleku.

Koosoleku avas esimees A. Sirro, juhatas V. Tuisk, protokollis A. Kukk. Ülevaatest selgus, et aruandeaastal oli ühingul 11 kauplust 19 osakonnaga, puu- ja turbaladu, pagaritööstus ning singisülditööstus. Kauplustes müüdi kaupa läbi 818.259 kr. väärtuses, mis on 1938. a. läbimüügist suurem 14,4% võrra. Kõigist ettevõtteist saadi tulusid 127.316,35 kr., millest läks kuludeks 117.402,32 kr. ja ülejääki jäi 9.914,03 kr.

Aruanne kinnitati ühel häälel ja juhatusele avaldati tänu edurikka tegevuse eest.

Tegevuse ülejääk 9.914,03 kr. jaotati järgmiselt: osaaksuks 698,26 kr., põhikapitali 991,40 kr., tagavarakapitali 1.982,81 kr., ehituskapitali 1.200 kr., liikmete abistamise fondi 400 kr. ja ostukasuna otsustati tagasi maksa liikmeile 4641,56 kr.

Juhatusest välja langenud A. Sirro ja K. Lõoke valiti tagasi. Kuna juhatuse liikme L. Ko[illegible]a tegevuses on ette tulnud väärnähteid, asus neid selgitama peakoosolek. L. Konga, kuulates ära ettekantud kaebused enese kohta, astus tagasi juhatuse liikme kohalt. Uueks juhatuse liikmeks valiti A. Ketta. Seega on juhatuses: A. Sirro, J. Napp, A. Ketta, K. Lõoke ja A. Raidma.

Revisjonikomisjoni valiti P. Bogdanov, B. Oräv ja J. Napp II.

Koolid esikohal, TEMS teine

Lõppes seltside maleturniiri 16. voor

Seltsidevahelise maleturniiri 16. vooru viimaseid matše: NMKÜ võitis elektrijaama 5,5:1,5 (1 partii pooleli) ja ÜENÜ Hõimla võitis kurtummasid 5,5:2,5. Sellega ühtlasi lõppes ka turniiri 16. voor. Veel jääb mängida 3 vooru.

Pinev konkurents esikoha pärast koolide ja TEMS-i vahel jatkub. Praegu on vahe nende vahel, mis enne oli terve punkt, kahanenud poolele punktile. Võistlevate seltside nüüdne järjestus on järgmine:

1) koolid 106,5 punkti, 2) TEMS 106 p., 3) NMKÜ 98,5 p. (1), 4) Kutseühingute Keskliit 95 p., 5) ETK 79 p., 6) Nõmme Kalju 75,5 p., 7) ÜENÜ Tall. osak. 73,5 p., 8) majandusministeerium 68,5 punkti. Edasi järgnevad: postlased 65 punkti, trammiteenijad 63,5 p., riigitrükikoda 61,5 p., a.-s. Luther 59 p., ÜENÜ Hõimla 58 p., põllutööministeerium 55,5 p., elektrijaam 50 (1) p., kurttummad 38 p., Balti puuvillavabrik 35,5 p., nahatöölised 35 p., maalrid 28 p. ja raudteetöölised 27,5 punkti.

E. Laht — TEMS-i esimaletaja

Tallinna Eesti Maleseltsi esivõistlustel Laht võitis oma poolelioleva partii Veldemaa vastu ja tuli seega TEMS-i tänavuseks esimaletajaks. Vastne esimaletaja Eerik Laht on liiduklassi maletaja ja õpib praegu tehnikaülikoolis.

Laht saavutas kõnesoleval turniiril 15,5 punkti 18 võimalikust. Turniiri kaua aega juhtinud liiduklassi maletaja Vello Kalde sai 15 punkti ja pidi leppima teise kohaga. Edasiste kohtade jaotus ei ole veel lõplikult selgunud. Praegu on kohtadele kandideerijail punkte: Brašinsky 12,5, Veldemaa 11,5 (1 partii pooleli), Sepp 11 (1), Renter ja Peet à 11 ja Rootare 9,5 (1).

Ühislaulude valikust juba teine trükk

Kuna veebruaris ilmunud ühislaulude vihik „Valik ühislaule I" on lühikese ajaga 10.000 eksemplaris läbi müüdud, siis, silmas pidades vihiku senist hoogsat levikut ja aina jatkuvat huvi ühislaulude vastu, otsustas Eesti Lauljate Liidu juhatus välja anda „Valik ühislaule I" teise trüki muutmatul kujul.

Tänuavaldus

Palun kõiki vastu võtta minu südamlikem tänu, kes mind 25-a. kutselise lavategevuse tähistamisel tervitustega rõõmustasid ja kinkidega üllatasid.

Eriti tänan kõrgeaulist härra presidenti, härra haridusministrit, näitekunsti sihtkapitali valitsust, Eesti Näitlejate Liitu, Tartu linnavalitsust, Tartu maavalitsust, Tartu panku, seltskonda ja ärisid, „Vanemuise" seltsi juhatust ja teatrivalitsust ning kõiki teat[illegible] ja [illegible]eege.

Märts 1940.

Juhan Kull.

Eesti Rahvapanga üksmeelne peakoosolek

Eesti Rahvapanga korraline aastapeakoosolek peeti eile Estonia Rohelises Saalis. Panga 239-st ühingu liikmest oli peakoosolekul esindatud 70 164 esindajaga. Peakoosolekut avades panga nõukogu esimees A. Simm Tartust märkis panga tegevuse 20. a. tähtpäeva ja tänas kõiki neid, kes selle aja kestes on panga tegevusele kaasa aidanud.

Koosoleku juhatajaks valiti J. Sooman Tallinnast ja L. Kangur Tartust.

Päevakorra juure asudes panga esimees A. Kask andis ülevaate panga arengu teest 20 aasta jooksul.

Möödunud tegevusaasta aruande ja puhtakasu jaotuse kinnitas peakoosolek ühel häälel. 1939. a. puhtakasust, mille suurus on 52.430,09 kr., määrati tagavarakapitaliks 11.720 kr. ja osakasuks 8% osakapitalilt — 37.900 kr. ning ülejääk jäeti nõukogu käsutusse. Keskpanga omakapitalide suurendamise sihiga otsustas peakoosolek osakasu mitte välja maksa, vaid arvata see liikmete osamaksude täienduseks.

Ametivanuse järgi väljalangenud panga esimees A. Kask ja nõukogu liikmed A. Simm, J. Nihtig, J. Põdra ja A. Strahn valiti koosolijate rõhuva häälteenamusega tagasi.

Nõukogu liikmete asemikeks valiti E. Selberg, J. Ojaveski ja R. Kraus.

Panga revisjonikomisjon otsustati valida 5-liikmeline ja sinna valiti J. Jakobson, T. Käärik, R. Vene, J. Roosme ja K. A. Nõmmisto.

Läbirääkimistel rõhutati säästupropaganda arendamise tähtsust ja võimalusi, eriti noorsoo hulgas.

Perekonnaseisuteateid

Abiellumissooviavaldusi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Oskar Saar ja Aime Luhaäär; Eduard Traat ja Anette Lepp; Arnold Lemmerkänd ja Salme-Leontine Uus; Riho Sooveer ja Magda Leppik; Harald Pähkla ja Mõnica-Laine Mölder; August Riismann ja Anna Karu; Peeter Arikainen ja Liisa Halberg; Johann-Aleksander-Edmund Linde (Läti vabar. kod.) ja Loreida Rohtla.

Tall. Kaarli kog. reg.: Johannes Marnot ja Rosalie Kull; Heinrich-Johannes Männikso ja Salme-Vilhelmine Aavandi.

Tall. Pauluse kog. reg.: Johannes Palu ja Salme-Elfriede Pinsel; Raivo Soosalu ja Marta-Marie Lãnebach.

Tall. Püha-Vaimu kog. reg.: Enn Eenma ja Salme Ladvas.

Pühalepa ev.-lut. kog. reg.: Emil Tüür ja Erna Känd.

Abiellunud. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Johannes Selja ja Tatjana Tilk.

Sünde. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Sirje Raklas, Rudolf-Nikolai ja Alma t.; Paavo Sumera, Ando ja Silvia-Brigitte p.; Toivo Varjend, Viktori ja Virginia p.

Surnud. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: An Sommer, neluna Gruno, 73 a. v.; Säde Voogmaa, 25 a. v.; Valdur Pent, 8 kuud vana; Oskar Herman Karu, 48 a. v.; Juhan Mäesalu, 59 a. v.

Mõne reaga

Nõmme rahvaülikoolis kõneleb dr. H. Sirk 13. märtsil kell 19 teemal: Loodusepärane ravimine.

Vene kirjandust retsiteerib täna õhtul kell 8 Kunstihoone 3. korral väikeses saalis pr. Mary Schneider-Braillard.

Kaarli oratooriumi-koori juubelimärgid anti peale meie eilses lehes nimetatud tegelaste veel õpetaja Fr. Stokholmile ja ins. O. Ambergile.

Tallinna plekitöösturmeistrite ühingu peakoosolekul esines ülevaatega ühingu tegevusest F. Tsõpukov, kes märkis, et ühingu töö on olnud intensiivne. Ühing avaldas oma seisukohad käsitööstuskoja kaudu mitmete seaduseelnõude kohta, aitas kaasa toormaterjalide muretsemisel jne. Ühingu juhatusse valiti: F. Tsõpukov, A. Haman, J. Eek, F. Roos ja A. Madisson. Revisjonikomisjoni valiti tagasi ja Erith-Erit ja F. Rusinov.

Tehnikaülikooli meeskoori erakorraline harjutus toimub neljapäeval, 14. skp., k. 20 korp! Leola ruumes, Toomkooli 15.

A. H. Tammsaare romaanist „Põrgupõhja uus vanapagan" kõneleb neljapäeval, 14. märtsil, kell 8 õhtul. Tallinna Naisklubis prl. Ella Susi.

Algab suur kivipurustamistöö

Tallinna linna ehitusosakond annab kirjalikul vähempakkumisel välja 15.000 kuubikmeetri suuruses raud- ja paekivide purustamistööd. Vähempakkumised toimuvad 27. märtsil.

Apteekide öövalve

kesknädalal vastu neljapäeva:

Kadrioru apteek, Narva mnt 64. tel 303-01; Suur-Pärnu apteek, Pärnu mnt. 68, tel 463-21; E. Matsoni apteek, Niguliste 5, tel. 436-06; E. Urmi apteek, Sakala 3, tel. 308-55.

Arstide öö- ja pühapäevavalve tel. 04.

Nõmmel — Trossini apteek, Apteegi tän. 4.

Siseriig

Harjumaalt

Harjumaa saab uue loomaarsti-jaoskonna. Algava 1940./41. a. eelarve jõustumisel on veterinaartalitusel kavatsus avada Harjumaale uus veterinaararsti jaoskond. Uus jaoskond tuleks Kloostri-Ristile ning Harju maavalitsust palutakse selle kavatsuse kohta avaldada oma arvamist.

Keila linna uus eelarve 50.000 kr. Viimasel Keila linnavolikogu koosolekul võeti vastu linnavalitsuse poolt koostatud eelarve 1940./41. majandusaastaks. Uue eelarve järele on Keila linnal ette näha korralisi tulusid-kulusid 35.000 kr. ja erakorralisi tulusid-kulusid 15.000 kr., kokku seega 50.000 kr. tulusid-kulusid majandusaasta kestes.

Läänemaalt

Kullamaa Ühispank töötab edukalt. Kullamaa Ühispanga peakoosolek oli kõigiti üksmeelne. 1939. aasta aruandest selgus, et pank on erakordsete aegade peale vaatamata jätnud puhaskasu üle 2000 krooni. Panga omakapitalid kui ka üldbilanss on tunduvalt tõusnud. Valimised toimusid ka kõik üksmeele tähe all, kus endised juhatus- kui ka nõukoguliikmed kõik tagasi valiti. Pank võib rahuldustundega oma 30-aastasele tööpõllule tagasi vaadata.

Pärnumaalt

Surju saab apteegi. Sotsiaalministeeriumi farmaatsiaosakonna poolt on Kilingi-Nõmme esimese järgu apteegi pidajale prov. M. Kasele antud luba abiapteegi asutamiseks Surju. Sellega oleks siis täitunud kohalike elanike ammune soov apteegi saamiseks Surju asundusse.

Uus traktorijaam Paikusele. Põllutöökoja poolt anti Jaan Kägule luba uudismaaharimise eratraktorijaama asutamiseks Paikuse valda.

Vändra maanoored — tubleimad Pärnumaal. Põllutööministri poolt väljapandud „Külvaja kuju" statuudi alusel toimetas vastav komisjon Pärnumaa maanoorteringide möödunud-aastase töö tulemuste hindamist. Parimate tulemustega töötanud maanoorteringiks maakonnas 1939. a. tunnistati Vändra I maanoortering.

Pärnust

Pärnus tuleb Pärnumaa naiste karskuspäev. Naiste Karskusliidu algatusel korraldavad Pärnu naisorganisatsioonid pühapäeval, 31. märtsil, Pärnus Pärnumaa naiste alkoholivaba kultuuripäeva. Päeva kavas on karskussisulisi jumalateenistusi kohalikes kirikuis ja suurem aktus „Endlas", kus kõnedega esinevad proouad Helmi Põld ja Helmi Mäelo Tartust.

Algab pedagoogilise muuseumi likvideerimine. Linnavalitsuse sellekohase otsuse kohaselt likvideeritakse Pärnu pedagoogiline muuseum. Likvideerimiskomisjoni moodustamiseks kutsutakse eeloleval nädalal kokku kõigi linna algkoolide juhatajad. Muuseumi varad jaotatakse linna algkoolide vahel.

Linnavolikogu tuleb kokku eelarvekoosolekuks. Linna 1940./41. a. eelarve on praegu trükis. Lähemal ajal on oodata linnavolikogu kokkukutsumist eelarve arutamiseks. Arvatavasti tuleb linnavolikogu selleks otstarbeks kokku pühade-nädalal.

Narvast

Tagaotsitav talusulaseks. Narva raudteepolitsei tabas Tudu jaamas üleriiklikult tagaotsitava vargapoisi, 30-a. August Koppelmanni, kes on pannud toime terve rea väärtasjade vargusi Järvamaal. Viimasel paaril kuul ta töötas Virumaal, Valvara vallas talusulasena ja olevat olnud kõigiti korralik mees. Kuid siis kadunud sulane äkki teadmata kuhu, kõnelemata vähimatki peremehele.

Raskusi eelarve tasakaalustamisega. Narva linnavalitsus asus koostama uut eelarvet, mis tänavu erakordsete aegade tõttu on eriti raske. Osakonnad on esitanud oma eelarved ja nende järele on kogu eelarve puudujääk esialgu 120.000 kr. Linnavalitsus loodab siiski leida võimalusi kulutustes teha kokkuhoidu ja viia eelarve tasakaalu. Kuna aga eelarve tasakaalu viimine nõudvat suuri pingutusi, siis polevat väljavaateid, et enne 1. aprilli osutuks eelarvet viia volikogusse.

Virumaalt

Pussitamine laadal. Viru-Jaagupi laadal sai ööl vastu teisipäeva raskesti pussitada Küti valla Kulina küla elanik Joh. Soodla, 23 a. v., Mehel tekkis laadal kaklus Nestor Veeväljaga, kes lõi Soodlale raske haava suunurka, kus nuga poolitas veresoone. Kaks haava on paremas käevarres, üks vasakus käes. Vigastatu toimetati Rakvere erahaiglasse, kus vigastatu olukord tunnistati raskeks.

Paidest

Algab maleturniir kolmes klassis. Maletajatepere on tänavu Paides näidanud eriti suurt tõusu. Sellest tingituna algab neljapäeval Paides suur maleturniir, kus võistlejad on liigitatud kolme klassi. A klassis on 10 mängijat, B klassis 11 ja algajate klassis 9.

Hommikupalvus
kirikuist. Tartu P
taja juures toimus
konna õpetajate
päevaga ühenduses
tajate edasiarenda
koosolekul soovi, e
palvusi ka Tartu
Tartu Kaupmeh
Ühisus pidas ees
koosoleku, kus mu
seltsi liikmeist on
Juhatusse valiti K
maa, R. Võsu, K.
Brett ja J. Kurg.

Ühiskauplused
peeti Viljandis Ee
jandi piirkonna esi
heaks, samuti ka
275.799,63 kr.
Pikema kõnega
ETK asejuhataja V
tarbeainete saamise
juhtidele ühtlasi sü
müügi piiramisele,
liiga kaugele.
„Võiekspordi"
„Võiekspordi" esin
29 esindajat 20 pi
vuse kohta andis
L. Anderson. Koos
„Võiekspordi" üldko
19. märtsil.

Vi

Leetrid Nula a
klassides haigestus
lasi leetritesse. Et
tas kohalik jaosk
ja 2. klassi sulged

Uus juhatus Sp
koosolekul valiti j
juhatus moodustati
E. Hanso, O. Pii
A. Viirmaa. Uuele
soikunud spordielu
uuelt juhatuselt a
jalgpallitaseme tõst
alla käinud.
Ühispanga edu
dunud aasta tegev
oludele vaatamata.
vähenemist, on teis
läbikäik oli 7.193.
kusjuures tegevus
on suurem kui ku
suurenesid 13% võ

T

Särevere tul
vere valla tulet
koosoleku, millel
eelarve 3620 kr. su
langenuist valiti t
E. Oglas, kuna u
Paavelts. Peakoos
viduse korral kun
ostmiseks. Ühingu
Alliku ja Kirna tu
757, olles suurem

Valga Ühispar
koosolekul kinnit
võeti vastu uus e
tusest vanuse jär
tagasi. Nõukogu
Karu ja J. Saarn
nud tegevusaasta
jäägiga.
Liiakasuvõtmin
asetseva Kaagjär
tajale koostati
võilt. Nimelt n
220 s., kuid kehti
ainult 215 s.

Lahkus

Ööl vastu teis
43-liikmeline gru
Lahkujate hulgas
ümberasujad oska
mida nad aga le
õppida.
Tollirevisjoni
kohalesõitnud tol
jon läks võrdlem
vähe kraami kaas

Nõiaprotsessid 300 aastat tagasi Ta

Kui kuradikutsikad pugesid Kautjala möldri kõhtu

Tallinna Ajaloo Seltsi teisipäevasel koosolekul esines linnaarhiivi assistent A. Kotkas kõnega keskaegsetest nõiaprotsessidest, eriti aga Tallinnas asetleidnud nõidade põletamisega tuleriidal.

Sissejuhatavas osas esitas kõneleja ülevaate nõiamõistest ja nõiaprotsesside tekkimisest.

Hulgalistest näidetest jäi mulje, et usuvahelistes võitlustes areneb ka uskumine nõidusse ja tekkis nõndanimetatud „nõiakultus". Rooma katoliku- ja Saksa luteriusu vastastikuses võitlusekeerises jõudis nõidus ja nõiaprotsessid oma haripunktile. Selle otsese tagajärjena levis rahva keskel valekaebuse ja umbusu mürk, hävitades vastastikust usaldust ja perekonnaelu.

Tallinn — omaaegne kultuurikeskus — pidi olude sunnil tegelema ka nõiaprotsessidega. On säilinud

KOHTUPROTSESSIDE AKTE 12 JUHUL,

kus kohtus esinesid Tallinna elanikud süüalustena ja ka tunnistajatena. Kaebealusedki kuulusid Tallinna elanike peresse. Teistel juhtudel arutati linnakohtus väljaspool linnapiire asetleidnud nõidumisi ja tülisid.

VANIM LUGU TALLINNA NÕIAPROTSESSIDEST

on säilinud 16. sajandi keskelt. Kaebealusena mainitakse „mittesakslast" naist, kelle nimi on Marrita. Kohus ei saanud otsust teha, sest Marrita suri vangikambris „head surma". Ta laip maeti St. Barbara surnuaiale.

NAINE EI TOHTINUD MEHE JÄRELE JOOSTA.

1592. aastal juulikuul arutati kohtus Kägala Matsi naise Pille süüasja. Pille olevat kuradi-pruut, sest miks oli ta ühe naisemehe järele joosnud, hüpanud ja naernud? Üheks pealekaebajaks on ka mainitud mehe naine.

Kaebealune anti timuka kätte piinamiseks. Vaatamata piinapingile, ei võta Pille süüdistust omaks. Ka mitmekordse piinamise järele mitte. Mis Pillest sai, selle kohta puudub aktides kohtuotsus.

LIBAHUNT MURDIS 16 KARILOOMA.

1595. a. süüdistati linnakodanikku Hans Winhardti naabri hobuste nõidumises ja muude kuratlike tempude tegemises. Suurimaks süüks anti talle libahundiks käimist. Ta murdnud oma naabritel 16 karilooma ära.

Kuna kaebealune agaralt salgas, hakati teda 6. augustil kohtufoogti juuresolekul piinama. Teda piinati igasuguste võtetega ega jäetud enne järele, kui kaebealune oli kõigile esitatud kaebustele jaatavalt vastanud.

11. augustil langetas kohus otsuse ja mees saadeti tuleriidale.

HUVITAVAIM PROTSESSIDEST

toimus 9. septembril 1616. a., kus kaebealuseks oli soomlane Andres, kes teeninud sulasena Pajupää külas Jüri kihelkonnas.

Kautjala möldril Hansul olnud laupäeval, 24. augustil, viljatalgud. Mölder jaganud talgute lõpul igale talgulisele kibutäie koduõlut. Joomise juures läinud purjus mehed — mölder ja Andres — rinnutsi kokku. Pärast Andrese lahkumist võtnud mölder tema kibu ja joonud sealt seest. Pühapäeval tunnud mölder, kuidas mingi

ELUS LOOM JOOSNUD TA KEHAS RINGI.

Kolmapäevaks jõudnud loom möldri südame alla ja hakanud seda närima. Möldril tulnud meele, et ta olnud Andresega talgul rinnutsi koos ja lasknud seepärast Andrese enese juure kutsuda ning ütelnud:

„See on sinu süü, aita nüüd!"

Andres masseerinudki möldrit, ikka südame poolt alla kõhukoopale. Valu annudki järele. Kui aga Andres möldrilt lahkunud. hakanud kõht uuesti valutama. Jälle saatnud mölder Andrese järele…

Möldri tunnistajad Tõnu Jaak ja Jürgen Rebane seletasid kohtus: Andres peale masseerimise võtnud veel peoga soola, puhunud pomisedes selle peale ja käskinud perenaisel soola veega sisse joota. Perenaine pole seda teinud.

Andres eitab nõidumist ja seletab: tema palunud soolale kolmainu Jumalalt tervekstegevat mõju ja

LUGENUD „AVE MARIA" PALVE PEALE.

Kohus ei leppinud sellega ja Andres anti timuka kätte piinamiseks, küll see mees paneb kaebealuse kõnelema. Esimeseks tehtud temale „pöidlakruvi". Andres oianud küll valu pärast, kinnitanud aga jumalakeeli, et tema on süüta möldri nõidumises.

Nüüd heideti Andres piinapingile. Venitati tema kehaliikmeid, põletati tulise rauaga ja kisti lihakseid tangidega lahti. Rängast valust uimane ja mõistuse kaotuse lävel tunnistaski Andres:

„Kui tema h
minema, ilmunud
koera tema kõrva
dunud koerad ä
kohal."
Kuna ülest
kohtukirjutajal a
vaikis Andres eg
rääkinud. Timuk
ülestunnistamist:
„Need koera
talgulised pole n
koerad nägematu

HÜPANUD

Siis muutunud k
nud ühes õllega
müravadki."
Kohus tahab
mist õppinud, et
pingile.
Andres selet
Valkala küla Ma
kutsumine ei ole
peale ja hüüa:

„KU

Koerad on k
Kuradi pealekäim
möldri kallale. N
surnud… Teiste
teinud."
26. septembri
põhjendava mot
seaduste järele
karistada.
Järgmisel p
kohtu ette. Tem
talutati siis seotu
(praeguse Raeko
olema hoiatuseks
kinni, et Andres
pealtvaatajatele
Selle järele
võlla juure, kus
Kinniseotud käte
ja timukas oma
mees oli tuhaks
Protokollikiri
sõnadega (muidu
lele hingele armu

Teater - Muusika

„Estonia" teater

Täna, kesknädalal, operett **„Ungari pruudid"**, mille seiklusrikas tegevus ja kaunid ungari viisid on publikule väga meeldinud. Alandatud hinnad. Peaosades Gerda Murre, Riina Reinik, Agu Lüüdik, Hugo Sutt j. t.

Neljap., 14. skp., ooper **„Karmen"**. Nimiosas Enna Maripuu, don José — Ralf Kolmpere, Escamillo — Georg Taleš, ja Micaela — Ludmilla Rebane.

Reedel, 15. skp., H. Raudsepa näidend **„Kompromiss"**. Oma uues näidendis autor on annud huvitava läbilõike naise elust, kes püüab leida kompromissi kooseluks korraga kahe mehega.

Laup., 16. skp., ooper **„Trubaduur"**.

Pühap., 17. skp., kaks etendust: päeval kell ½3 operett **„Roxy ja ta imemeeskond"**, õhtul kell ½8 komöödia **„Pesa"**.

Eesti Draamateater

Neljap., 14. skp., kell ½8 õhtul **„Igavesti mehelik"**.

Laup., 16. skp., kell ½8 õhtul viimset korda **„Tubakatee"**.

Pühap., 17. skp., kell ½8 õhtul **„Jäämererahvas"**. Eelmüük avatud kella 12—4 p. l. ja 6—8 õhtul.

Töölisteater

Täna **„Rätsepad Sillamatsil"** üldhindadega. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Neljapäeval **„Windsori lõbusad naised"** viimset korda.

Reedel **„Ehast koiduni"** üldhindadega.

Laupäeval **„Xanthippe kaitseks"** 3. korda.

Prof. J. Vitolsi nim. trio

tänase kontserdi kavas on: Janis Medinš'i klaveritrio sol-minooris, Janis Kepitis'e sonaat tšelolle ja klaverile mi-minooris ja P. Tšaikovski trio op. 50 la-minooris.

Kontserdi algus kell 8 õhtul.

13. RAHVAKONTSERT

korraldatakse pühapäeval, 17. märtsil, kell 12 päeval kino „Modernis". Kontserdil esinevad solistid M. Laas (viiul), L. Siim (tšello), P. Härm (tenor) ja sümfooniaorkester N. Goldšmidti juhatusel. Kavas publiku poolt soovitud helitööd.

SCHUBERTI LÕPETAMATA SÜMFOONIA

tuleb ettekandele pühapäeval, 17. märtsil, kell 6 õhtul Kaarli kirikus, pealeselle Bachi, Beethoveni, Rossini, Verdi, Jürme, j. t. helitöid. Kontserdil esinevad solistid Lulli Goldšmidt (sopr.), Ulli Jürilo (mezzo-sopr.), Joh. Jürme (orel) ja sümfooniaorkester N. Goldšmidti juhatusel. Pääsmed 25—75 s. eelmüügil „Esto-Muusikas".

Konservatooriumi lauluosakonna

konvendi 3. kontsert toimub 15. märtsil kell 20 „Estonia" kontsertsaalis. Esinevad enamikus Ludmilla Hellat-Lemba ja A. Arderi lauluklasside õpilased. Kavas F. Kreisleri, M. Lüdigi, A. Lätte, G. Puccini, J. Tamvergi, Tšaikovski, Verdi ja Wagneri helitöid.

E. Pärnal 10-a. lavajuubel

Täna õhtul „Vanemuise" näitleja, koomik Endel Pärn tähistab oma 10-aastast lavategevuse juubelit. Juubelietenduseks on P. Abrahami 9-pildiline operett „Roxy", milles Pärn esineb väravavaht Hatšekina. Operett on Tartu publikult saanud seni sooja vastuvõtu osaliseks.

E. Pärn astus teatrilavale esmakordselt „Vanemuises" 1929. a. sügisel, kus ta esines A. Kitzbergi „Libahundis" Margusena. Enne seda oli Pärn esinenud veel „Bürgermusses" „Kloostrimüürides", mis kanti ette eranäitetrupi poolt, kuid tollekordse „Vanemuise" näitejuhi Ed. Türgi lavastusel. Seal avastaski Ed. Türk Pärna näitlejaanni ja kutsus ta „Vanemuise" näitlejaks. Pärn oli sel ajal alles 16-aastane.

E. Pärn on saanud Tartu teatripubliku lemmikuks oma koomilistes osades. Andekas näitleja on esinenud menukalt nii sõna- kui ka muusikalavastustes.

Raadio

Kolmapäeval, 13. märtsil.

7.00 äratusmäng. Võimlemine, algajatele. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 Hommikukontsert (helipl.). 8.15 Tallinn ja Türi: Turuteade. Heliplaate. Tartu: Heliplaate. 8.30 hommikupalvus — õp. mag. A. Horn (Jaani kirikust). 8.45 Türi: Jääteade.

16.30 Türi: Jääteade. 16.45 teated ja reklaam. 17.00 Tallinn ja Tartu: Prantsuse keel — mag. K. Kann. Tartu: Venekeelne teadete-saade. 17.30 Kirevas Hispaanias (helipl.). 18.15 Türi: Põllumajanduslikud teated. 18.25 Türi: Igasse tallu puhtatõuline kanakari — Põllutöökoja maanoorte-sekretär Ruut Paglant. 18.15 Tallinn ja Tartu: Jazzi-rütme (helipl.). 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.10 Corso-trio kontsert. 19.50 Välispoliitiline vestlus — toimetaja Artur Grönberg. 20.05 Väike ooper Saksamaan helides (helipl.). 20.40 „Lahtiste allikate poole", katkend August Gailiti samanimelisest novellist. Loeb Priit Põldroos. 21.05 Ooperiaariaid. Eugenie Kahn (sopran). 21.25 Kuidas vanemad saavad soodustada last edukat õppimist — Elli Ainelo. (Lasvanematele, Tartust.) 21.40 päevamärkmik. 21.45 päevauudised ja sporditeated. 22.00 õige aeg. Tants ja ballett (helipl.). 22.55 päevauudised. 23.05 Türi: Päevauudised inglise ja saksa keeles.

Neljapäeval, 14. märtsil.

7.00 äratusmäng. Võimlemine edasijõudnutele. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 Hommikukontsert (helipl.). 8.15 perenaistele. 8.20 turuteated. 8.30 hommikupalvus — õp. R. Koolmeister (Jaani kirikust). 8.45 Türi: Jääteade.

16.30 Türi: Jääteade. 16.45 teated ja reklaam. 17.00 Muretu õhtupoolik (helipl.). Tartu (— 17.20): Venekeelne teadete-saade. 17.50 Eesti turismimaana — Turismi Keskkorralduse peasekretär Arvo Taioste. Eesti muusika (helipl.). 18.10 „Lugu jänesekesest, kes sõi ainult värskeid kapsaid", M. Windthorsti järele kuuldemänguks seadnud Elli Dahlberg. (Mudilastele.) 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.10 Viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask (Tartust). 19.15 Nüüd õpime ühislaule! Neljas ülekanne ringhäälingu-rahva ühislaulude õppimise tunnist. Juhatab Gustav Ernesaks. Kavas: Härma: Ei saa mitte vaiki olla. Eesti rahvalaulud „Pulmalust" ja „Jaan lä'eb jaanitulele". Eesti tantsuviis „Eideratas". 19.40 Eesti keel — R. Kress. 20.00 Majanduslik ringvaade — toimetaja Leho Karrda. 20.15 Leedu rahvaviise (helipl.). 20.35 „Ummik", Artur Sikemäe kuuldemäng viies loos. Näitejuht Felix Moori 500. lavastus. 21.40 päevamärkmik. 21.45 päevauudised ja sporditeated. 22.00 õige aeg. Sümfooniline muusika. RR orkester, juh. O. Roots, ja Läti tšellokunstnik Atis Teichmanis. 22.55 päevauudised. 23.05 Türi: Päevauudised inglise ja saksa keeles.

Juhan Kotli †

Teisipäeva, 12. märtsi, hommikul suikus Väike-Maarjas oma kodus igavesele unele endine kauane V.-Maarja koguduse köster ja seltside tegelane Juhan Kotli, saades 86 a. vanaks.

Juhan Kotli tegutses Väike-Maarjas kogu oma paremad tööaastad, olles köstriks üle 40 a. Seejuures ei piirdunud ta oma ametalaga, vaid oli agaraks tegelaseks muusikapõllul laulukooride, orkestrite ja vastavate seltside asutajana. Samuti oli ta põllunduskultuuri edendajaks põllumeeste seltsi asutajana ja juhatusliikmena. Ka oli ta ühistegelane, asutades tarvitajateühingu ja andes sellele oma majas esimesed ruumid.

J. Kotli sündis Räpinas 9. aug. 1853. a. Õppis Räpina kihelkonnakoolis ja Valgas Zimse seminaris, mille lõpetas 1877. a. õpetaja kutsega. Õpetajaametis töötas ta kaks aastat Maarja-Magdaleenas ja 4 aastat Laiuse kihelkonnakoolis, mille järele valiti Väike-Maarja köstriks, kus töötas üle 40 a.

Sünnipäevalapsi

Ann Roots 70-aastane

Homme pühitseb taluperenaine ning agar kirikutegelane Ann Roots oma 70. sünnipäeva.

Juubilar sündis 1870. a. Viljandimaal Põltsamaa v. „Punase" taluperemehe tütrena. Pärast abiellumist asus elama taluperenaisena Võhma külla „Juudi" tallu. Tööka ning edasipüüdliku inimesena aitas viia talu majanduslikult jõukale järjele. Oma igapäevase töö ning raskuste kõrval on tal Põltsamaa ev. luteri koguduse nõukoguliikmena alati jatkunud aega ning head tahet kirikuelus kaasa töötamiseks.

J. Aunamäe 60-aastane

Täna pühitseb oma 60. sünnipäeva kauaaegne Tallinna linna gaasi- ja veevärgi raamatupidaja Julius Aunamäe.

J. Aunamäe sündis 13. märtsil 1880. a. Kurna vallas Harjumaal. Pärast Tallinna Katariina II nimelise linnakooli lõpetamist 1901. a. täiendas ta oma haridust Tallinna linna poeglaste kaubanduskooli kaubandusklassides. 1901.—1902. a. teenis vallakooliõpetajana Harjumaal ja 1902.—1906. a. Virumaal. 1906.—1914. a. Asserini tsemendivabrikus raamatupidaja abina, 1919.—1920. a. Tallinna renteis vanema kassapidajana ja 1920. a. alates Tallinna linna gaasi- ja veevärgis raamatupidajana. Omab Eesti Punase Risti teenetemärgi.

Johannes Granö, maateadlane, sünd. 14. märtsil 1882. a. Lapua kihelkonnas Põhja-Soomes.

Jaan Kukk, arst, sünd. 14. märtsil, 1887. a. Kavastu v. Tartumaal.

August Kullam, ametnik, sünd. 14. märtsil 1889. a. Tartus.

Gustav Lauter, vallasekretär, sünd. 14. märtsil 1875. a. Velise v. Läänemaal.

Tõnis Pedak, põllumees, sünd. 14. märtsil 1878. a. Kolga-Jaanis Viljandimaal.

Edgar Sulg, insener ja tööstur, sünd. 14. märtsil 1891. a. Kirepi m. Tartumaal.

Gustav Tomander, põllumees, sünd. 14. märtsil 1897. a. Jõelähtme v. Harjumaal.

Ernst Veberman, kalanduse eriteadlane, poliitikategelane, sünd. 14. märtsil 1885. a. Haljalas.

Enn Võrk, helilooja, sünd. 14. märtsil 1905. a. Amblas Järvamaal.

Arno Poolak, ajakirjanik ja sporditegelane, sünd. 14. märtsil 1909. a. Pärnus.

Politseipeegel

Kaklejad teatri einelauas. Kindla elukohata vennad Alfred ja Jakob Roop'id ning V. Balti teh. nr. 29—11 elutsev Teodor Eichler võetakse vastutusele Töölisteatri einelaua ruumes kaklemise pärast.

Kojamees ei registreeri. Lennuki 43—4 elutsev Makari Kajalin teatas, et kojamees majaomaniku asetäitjana ei registreerinud teda majaraamatusse, olgugi et registreerimine on sunduslik ja isik elutses majas üle kuu.

Autoga vastu puud. Tuule 10 elutsev Enn Siimuste teatas, et veoauto A-1622 sõites Pärnu mnt. Järve tänavale, ajas puruks tee ääres kasvava ilupuu.

Avalikus kohas joodi viina. Lõokese 8—4 elutsev Eduard Kask ja Nõmmel, Valdeki 42—6 elutsev Arnold Parker jõid avalikus kohas viina.

Silma alla haav. Lõokese 8—4 elutsev Eduard Kask kaebas, et ajal, millal ta viibinud Pärnu mnt. maja 107 hoovis, tunginud temale kallale Heinrich Stahl, kelle elukoht on Pärnu mnt. 109—8, ja löönud talle parema silma alla umbes 2-sm pikkuse haava.

Politseiarestimajja paigutati 9 joobnud isikut.

Vargusi pealinnas

Riigi sadamatehastest Merepuiestee 13 varastati vaskkraane 60 kr. väärtuses.

Agnes Sild, kelle elukoht on Aafrika 7, teatas et vargad, purustades aknaklaase, tungisid tema korteri ja viisid kaasa 100 kr. väärtuses riidekraami.

Liivalaia 74 elutsevalt kellasepp Hermann Hausmannilt varastati 4 kella, mille koguväärtus on 100 kr.

Jaak Konsi keldrist Falkpargi 24—10 varastati jalgratas, mille väärtus on 100 kr.

Kelle suusad?

Politsei tabas Nõmmel poisikesed, kelle käest saadi kätte kitsad, pikad võistlussuusad. Poisikesed rääkisid, et nad olevat suusad võtnud Nõmme turuplatsilt ühe maja eest. Suusad võib saada kätte politseist.

Loodetav ilm

Keskmise kiirusega läänekaarte tuuli, suuremalt jaolt pilves, kohati sademeid ja udu. Pehme ilm püsib.

Vastutav toimetaja H. Tammer.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Korteripakkumised

TALLINNAS

Ära anda
6-toaline
uuesti remonteeritud
korter
Kaarli pst. 9.

Ära anda 160 r.-m.
laduruumi
ouhtama kauba jaoks, hoone II korral. Vene 18.

Kesklinnas Kr. 12 eest 1—2 isikule magamiskohaks **väike tuba** keskkütte ja el. saada. Küsida telef. 417-56.

Välja üürida **kaks korterit** — 3 tuba, köök ja 2 tuba, köök. Endla 9. Tel. 438-84.

Väike tuba
pliidiga ära anda 9 kr. kuus. Õle 31—2 (Pelgulinn).

Välja üürida
üks 3- ja üks 4-toaline korter keskküttega ja üks 3-toaline korter ahjuküttega. Ligemaid teateid saab vandeadv. G. Kochilt Vabaduse väljak 7, tel. 427-82, kl. ½7—8 õht.

Tööstus-ruumid
üürile anda. Vesi, elektritööstusvool sees; tuleõigus. Samas saada ka 2-toaline korter. Suurtüki 15.

Suur tuba
ära anda köögi ja vanni tarvitamisega. Kaupmehe 16—1.

Üürile anda linna südames paljukäidavas tänavas väike **korter** — 3 tuba, köök, W. C., ahjud ja elekter; ilma vannita ja pesuköögita. Sobiv kontoriks või advokaadile. Kirj. soovi-avald. slt. „32/5972".

Kesklinnas välja üürida 5-toaline
korter
Samas ka müüa marmorpesulaud. Küs. Rüütli 6—2.

Korter
vaheseinaga ära anda. Vesi ja klosett kojas. Kivimurru 24—4.

TUBA
— erasissek., päikesep., köögi tarvit. — välja anda kindlas ametis 1—2 üksik. Näha iga päev kl. 18—19 Koidu 114—6.

Korter
— 3 tuba, köök, vann; parkett; puhas, soe; üür 50 kr. — ära anda Toom-Rüütli 7—2.

Päikeseküllane **korter** (2 tuba ja köök, elekter sees) saada Luite 10—1 (Tall.-Väike jaama taga)

Saada **korter** — 2 tuba, köök, esik (väikesed toad). Viidemanni 3—16 (Kadriorg).

Ilus hästimöbl. päikeserikas **tuba** 2 aknaga ja erasissekäiguga ära anda. Kaupmehe 31—2.

4-toaline
korter
sooja vee ja keskküttega ära anda. Küsida mööbliäris „Venus", Pronksi 6. Tel. 456-04.

Möbl. tuba
erasissekäiguga välja üürida 1 või 2 härrale. Toompuiestee 17-a—10.

Tütarlaps leiab **kaasüürilisekoha** tütarlapse juures. Lennuki 36—6.

Tuba
omaette sissekäiguga ja vanni tarvitamisega ära anda Ristiku 22—2.

Väike soe
möödl. tuba
ära anda. Tina tän. 5—4.

Odavasti üürile anda kuiv
laduruum.
Tartu mnt. 4.

Juuksetööstuse-ruumid
(võib ka mõneks muuks otstarbeks) ära anda Terase 16—3, telef. 307-35.

Mööblita tuba
välja üürida. Erasissekäik, küte ja valgustus. Hind 25 kr. Narva mnt. 10—1.

Erasissekäiguga **toa** uues keskküttega majas võib saada kindlas ametis käija isik. Sobib ka kahele. Soovi korral köögi ja vanni tarvitamisega. Väike-Ameerika tän. 15—12-a.

Kaupluse-ruumid
välja üürida. Gildi t. 7.

Korter
(3 tuba, köök, esik ja vannituba) ära anda. Muraka tän. 7—5.

Möbl. tuba
(omaette) ära anda. Näha pärast kl. 15 Jakobsoni 10—24, hoovis, 3. maja, 2. korral.

Korter
— remont., 3 tuba, köök, esik, W. C., üldvann — välja üürida. Lennuki t. 26—1.

Kindlas ametis käijale üksikule härrale või preilile soe puhas **tuba** välja üürida. Juureveo t. 15—1.

5-toaline korter, vanni- ja teenijatoaga kohe üürile anda puumajas, alumisel korral, ahjudega. Raua 58. Näitab kojamees.

Ruumid
saaliga tööstuseks, korteriks või muuks otstarbeks ära anda. Küsida kl. 9—18 tel. 482-23 või Kullasepa 14.

4-toal. korter
vanniga (ahjuküttega) 4. korral Viru tän. 1 ära anda. Küs. majahoidjalt Vene 4.

Puumajas teisel korral ära anda ahjuküttega
4-toal. korter
ühes vannitoaga. Näha igal ajal. Küsida majahoidjalt Pärnu mnt. 31. Lähemaid teateid saab telef. 455-96.

Korter
— 4 tuba ja köök, päikesepoolne, II korral, parkett, soe vesi jne. — ära anda Kopli tän. 8. Kella 10—12 ja 4—6, telef. 444-62.

Ära anda üksikule omaette ilus
tuba
moodsas korteris. Toompuiestee 13—4, tel. 414-54.

Kindlas teenistuses üksikule ära anda väike tuba kütte ja valgustusega 10 kr. kuus. Västriku 3—4. Tondi j. juures. Tulla pärast kella 7.

Kadrioru rajoonis üürile anda 4-toal.
KORTER
kõigi mugavust., keskkütte, sooja vee ja garaažiga. P.-pinda 118 r.-m. Küsida kl. 8—10 ja 18—20 telef. 308-90.

Päevaseks tarvitamiseks erasissekäiguga **tuba mööbliga** või ilma ära anda. V. Posti 3—5, telef. 483-99.

Kohe üürile anda
4-toal.
korter köögi, vannitoa ja teenijaruumiga, põrandapind 122 m², üür Kr. 60.— Näitab majahoidja Hollandi põiktän. 10—15.

Üürile anda **tuba** mööbl. või ilma, üksikule kindlas ametis käijale härrale. Küs. telef. 324-52.

Päikesepoolne puhas **möbl. tuba** erasissekäiguga ära anda uues majas, hoovis, Koidu tän. 79—16.

Kaasüüriliseks
võib tulla karske meesterahvas Jõe 22—7.

Korter
— 2 tuba, köök ja esik — uues majas välja üürida. Küsida Kopli t. 18—3.

Korteripakkumised

NÕMMEL JA MUJAL

Puuhooviks
Nõmmel turu juures plats välja üürida. Teateid saab kella 10—1 Nõmme, Põllu 16—1.

Ajakohane
2-toaline korter
ära anda Nõmmel, Lossi 11—1. Telef. 518-89.

Nõmmel ilus **korter** — 2 tuba, teenijatuba, vannituba, köök, suur rõdu — uues keskküttega majas ära anda. Ravila tän. 22 (Nurme peatus).

Korteriotsimised

Pirital, (siinpool jõge) või Meriväljal vajatakse suveks
möbleeritud 5-toalist maja
Üksikasjalised teated hinnaga kirj. slt. „6/5946".

Üksik proua soovib väikest **tuba** Võib ka kaasüüriliseks tulla. Kirj. slt. „8/6628".

Haritud preili soovib möbleeritud **tuba** Nõmmele, soovitav üksiku proua juure. Kirj. pakk. ühes hinnaga slt. „9/6509".

Ametiskäija noormees soovib **kaasüüriliseks** vanema pr. juure või üksikut korterit, soovitav Liivalaia ümbruses. Kirj. slt. „16/5956".

Kindlas teenistuses abielupaar vajab kiiresti tuba köögiga või vaheseinaga. Soov. Pelgulinna rajooni. Kirj. slt. „37/6697".

Riigiametn. vajab kohe II või III linnajaos 2—3-toalist
korterit
Pakk. kirj. ühes hinnaga slt. „1/6661".

Riigiteen. otsib 1- või 2-toalist **korterit** Teat. kuni 20. skp. hinnaga kirj. slt. „19/6679".

Kindlapalgaline isik soovib 2 toa ja köögiga
korterit
IV või V linnajakku. Kirjad slt. „23/6643".

2 suurt tuba mööbliga või ilma, vanniga, soovitav telefoniga, otsib vanem üksik härra ainsa üürilisena kesklinnas või trammi lähedal. Kirj. slt. „28/6648".

Lugupeetud majaomanikud! 2-liikm. kindlap. perek. vajab korterit 2 toa, köögi, esiku ja W. C. Teatada põrandapinna suuruse ja hinnaga kirj. slt. „26/6766"

Korralik abielupaar **otsib korterit** — kaht tuba köögiga või tuba köögiga Telliskivi tänava rajooni. Kirj. slt. „27/6767".

Väike perekond vajab **1 tuba ja kööki** või 2 väiksemat tuba ja kööki. Korralik maksja. Kirj. slt. „2/6782".

Kellel on ära anda **toiduainete-kauplus** ühes elukorteriga? Palun teatada kirj. slt. „11/6751"

Üksik kindla teenistusega daam palub **väikest korterit** või mööblita tuba. Võib ka üksiku juure korterikaaslaseks tulla. Kirj. slt. „19/6759".

Vajatakse maale alevikku või provintsilinna pagaritööstuse-, söögisaali- või õllekaupluse-
ruume.
Kirjad slt. „39/6739".

Vaja nüüd või edaspidi 2-toal. köögiga või 1-toal. köögiga **korterit** Soovitav, kus oleks väike töötoaruum. Kirj. slt. „24/6724".

Pangaametnik vajab kas kohe või hiljemalt 1. V s.a. korralikku 3-toalist
korterit
Soovitav V linnajagu. Teat. kirj. slt. „35/6735".

Üksik daam otsib erasissekäiguga mööblita **tuba** või väikest korterit. Kirj. slt. „31/6731".

Teenistuseskäija abielupaar soovib 2—3-toalist **korterit** ühes keskkütte, vanni ja autogaraažiga. Pakkum. teat. kirjal. slt. „19/6799".

Üksik daam vajab suuremat **mööblita tuba** kõigi mugavustega. Soovitav Vabadusväljaku rajoonis. Pakk. slt. „12/6792".

Pagari-kondiitriäri ühes tööstusruumidega soovitakse üürida kas Tallinna või Nõmmele. Kirj. slt. „29/6809".

Müüakse

Uue kivimaja ¼ mõttelist osa müüa väljamaksuga 12.000 kr. või vahetada ilusa jõeäärse talu vastu. Kirj. slt. „21/6681".

Müüa
majad
suurel krundil. Väljamaks 20.000—15.000 kr. Viidemanni 2-b—3, hoovimajas.

Müüa voodi vedrumadratsiga (130 sm.), riietekapp peegliga, öökapp ja tool — valge email — 120 kr. Nõmme, Metsa 33—3. Tulla pärast kella 5.

Müüa
vanaaegne tualettlaud 11 sahtliga (Saksamaa pähkel), lihtne puhvet ja moodne väike ümmargune laud. Näha päev läbi Tehnika 20—5.

Raadioaparaate
„Telefunken" 3 lainega 5 l., maksis kr. 650, müüme kr. 165; „Marconi" 2 lainega, maksis kr. 325, müüme kr. 125, „Blaupunkt" 3 lainega, 5 l., patarei, maksis kr. 275, müüme kr. 195; Telefonivabrik 3 lamb., maksis kr. 225, müüme kr. 35; „Ret" 3 lamb., maksis kr. 120, müüme kr. 45; odavaid raadiolampe. Raadio-fotoäri
Ra-Fo, Viru 13.

Müüa Tartu mnt. raj. suur moodne, 3-toal. härrastekorteritega
puumaja
Hind 48.000 kr. Sissetulek v. hea. Teat. ainult iseostjail p.-k. 335 või kirj. slt. „13/6753".

Tuntud firma
jalanõude väikemüük.
Jaomaks võimaldatud. Tallinn, Kopli 8—6, (3. korral, kino „Diana" peal)

Müüa **odav hobune,** soovitav maale. Ostja jätku oma aadress kirj. slt. „17/6677".

Töökorras **rändsaeraam** müüa. Teateid saab Ulja p.-k. Kadrinas, Jüri Niitra.

„Päevalehe" üksiknumbrid on müügil
Kose Tarvitajate Ühisuse kaupluses

Ostetakse

Ostan lapse 3 rattaga pruugitud
jalgratta
Kirj. slt. „37/5977".

Talu suurusega 8—12 ha soovin osta jõe või järve ääres vähese metsaga. Võib olla hoonestamata. Kirj. slt. „11/5951".

Ostan
kaltse, lambavillu, loomakarvu, takku ja rohukotte. Pärnu mnt. 62, hoovis.

Soovin osta **maja** Nõmmele või selle ümbrusesse, väljamaksuga ca 10.000 kr. Kirj. slt. „40/5980".

Petserlane ostab igasuguses seisukorras riideid, tööriistu, mööbleid, iluasju, õmblusmasinaid, vaske jne. Kirj. slt. „3/5943".

Raadioaparaate
ostan ja maksan parimat hinda. U.-ü. „Vare", K. Pätsi 21.

Tartu ostja
ostab kõiki pruugitud ja vanu asju, ka riideid, raamatuid ja kuuri- ning pööningukolu. Kirj. slt. „30/5850".

Ostan **raamatuid** kõigis keeltes, igas. olekus ja arvul. Kirj. slt. „31/5851".

Antiikseid mööbleid, kroonlühtreid, vaipu, õlimaale, ikoonasid portselan-, kristall-, kuld- ja hõbeasju ostab antikvariaat **A. Pastarus**, V. Posti t. 7, tel. 445-56.

Soovin osta väiksema **talu** väljamaksuga 2000 kr. ümber. Võib ka võlgu peal olla. Kirjad ühes andmete ja tingimustega: Anija asundus, p.-k. 9. O. A. K.

Soovin osta moodsa 3—4-toalise **korteri** või väikese maja Tallinnas või Nõmmel. Väljamaks kuni 10.000 kr. Pakk. ühes tingimustega kirj. slt. „16/5916".

Soovin osta väikese **maja, korteri või talu** väljamaksuga 2800—3000 kr. Palun teatada tingimustega kirj. slt. „10/6630".

Kõrgema hinnaga ostan
uusi ja pruugitud riideid, pandipileteid, pesu, jalanõusid, õmblusmasinaid, jalgrattaid, muusikariistu, häid mööbleid jne.
Suur Karja 8—8.

Ostan **maja või talu** Väljam. kuni 3200 kr. Teat. kirj. slt. „15/6675" või Koidu 124—7. G. N.

Ostan 4—5-t. **veoauto** Pakk. saata firma, aastam., sõidet. km arvu ja hinnaga kirj. slt. „35/6655".

Soovitakse osta klassikal. maalikunsti album ainestikul **Dante — „Põrgu"** või muid kunstiatlaseid. Pakk. kirj. slt. „36/6776".

Ostja Lihulast ostab kõrge hinnaga pruugitud mööbleid, riideid, õmblusmasinaid jne. Teat. slt. „1/6781".

Diivani ja toolid
(raadiogarnituuri) soovin osta otse tööstusest. Kirj. slt. „1/6741".

Olen sisse sõitnud. Ostan kõrge hinna eest pruugitud mööbleid, riideid ja kõiksugu majakraami. Kirj. slt. „8/6788".

Soovin osta naisterahva pruugitud
õmblusmasina.
Kirj. slt. „4/6664".

Soovitakse osta **fotoapraat** — soovitav peegelkaamera, suurus 6×6 kuni 6,5×9, särijõuga 2,8. Pakkumised saata Politseikooli, Lai t. 48, telef. 443-34.

Mitmesugust

Härradele pühiks
päevasärke, kaelasidemeid, kindaid, pesu, sokke
soovitab
V. Kaljuste
VALLI 2.

Soovin laenata
heade %% ja kindlustustega 100—200 kr. Kirj. slt. „11/5911".

32-a. üksik meremees soovib **tutvust** tõsise iseloomuga prl. või pr., kel on kogemusi ärialal. Kirj. slt. „35/5975".

Soodsaimalt valmistab Teile **kauapüsivaid**
ELEKTRI-AURULOKKE
Juuksur A. EBER
Soo 41, vastu „Belgiat".
TEL. 469-25.

Mina oma äraläinud naise Marta Siimuse, sünd. Keskküla tegude ega **võlgade eest ei vastuta.**
Vahur Siimus,
Tallinn, 12. III 40.

Soovin rentida linna lähedale **maatüki** ühes kohapeal elamise võimalusega. Oleks ka soovitav omaette maja juurviljaaiaga. Pal. kirj. slt. „29/5929".

Soovin kiiresti laenu **1000 krooni** talu obligatsiooni peale. Prots. kokkuleppel. Kirj. slt. „9/5909".

35-a. musikaalne kinnisvaraomanik maal soovib **tutvust** 20—25-a. musikaalsete neidudega. Võib järgneda ka abielu. Kirj. slt. „29/6689".

Soovin laenu
80—100 krooni
2 kuuks. Kindlustus olemas. Kirj. slt. „35/5895".

Rendile anda
aedniku-krunt
ühes omaette elamu, kõrvalhoonete ning kasvuhoonega. Suurus 5 rvkm. Lähemaid teateid: Valga, Kesk t. 2, O. Pastarus.

Noormees palub
10 kr.
laenu. Kirj. slt. „29/6729".

Kena haritud, mitmek. huvidega ametiskäija 24-a. neiu **tutvuks** samasug. omad., kuni 30-a. pikema noormehega, kes oleks suuteline looma kultuurset kodu. Kirj. slt. „38/6738".

Töölisringist vanem preili soovib tõsist **tutvust** vanema härraga. Vanus 30—40 a. Kirjad kuni 15. märtsini slt. „5/6785".

Väga korralik, energil. 26-a. noormees, 8-a. praktikaga äri- ja kontoritööde (raamatup.) alal, soovib kindlat teenistuskohta **osanikuna** Sular. kapital 3000 kr. ainult soliidse kindlustuse vastu. Teat. kirj. slt. „18/6678" või K. N., Koidu 124—7.

Järvamaal keskmise suurusega
talu
rendile anda raudteejaama ja meierei lähedal. Kirj. slt. „14/6714"

Tallinna linna Kurna mõis soovib üürida lühemaks ajaks vähemat
saekaatrit.
Telefon Tõdva 14.

Kas leiduks maalt või linnast 35—45-a. pr. või prl., kes julgeks **abielluda** lihtsa vaese töölisringkonnast 37-a. mehega, et ühiselt kodu luua? Kirj. slt. „25/6765".

Daamid-prouad!
Üksik 27-a. noormees (mittetantsija, üle keskm. kasvu) ootab teilt kutset. Pal. teat. kirj. slt. „37/6777".

Kaks mulgi prouat
tutvuksid
30—47-a. härradega. Kirjad: Viljandi, „Päevalehe" abital., „Väike blond proua", „Sale šatään".

Mitmekesiseim lastelugemisvara on „LASTE RÕÕM".

Vanem korralik naisterahvas soovib
tutvust
korraliku 50—60-a. mehega abielu mõttes. Kirjad slt. „26/6806".

Sissetöötatud tööstusele otsitakse kaasatöötavat
osanikku,
kapitaliga Kr. 2000—4000. Kindlustus täieline. Kirj. slt. „8/6828".

Neiud!
26-aastane maanoormees, brünett, pikemat kasvu, otsib tutvust neidudega, keda veetleb maaelu ja kes ei pea taluperenaise kohustusi raskeks. Vaestel on eesõigus, sest rikkust ja vara oman ise. Ainult tõsised kirjad leiavad vastust. Kirj. slt. „11/6791".

Saksamaal asuv Eesti ja väliskapitaliga töötav äri vajab mees- või naiskompanjoni, kapitaliga
RM. 10.000—20.000.
Kaasatöötamine soovitav, kuid mitte kohustuslik. Pakk. saata slt. „30/6810".

Lp. daamid!
Palun mind külastada uuel kohal, töötan nüüd **Pikk tän.** 36 juuksetööstuses (enne töötasin Narva mnt. 45). Austusega Linda.

Äriosanikku
2000—3000 kr. vaja. Isiklik kaasatöötamine soovitav. Kirjal. slt. „13/6833".

Osanikku
tarvis tulutoovasse tööstusse. Kaasatöötamine võimalik. Kirj. slt. „3/6823".

Veoauto saada
kolimisteks ja muudeks vedudeks. Tartu mnt. 60—1-a, tel. 322-13.

Iseseisvad prl.-pr., teiega soovib
tutvuda
kindla elukutsega 29-a. poissmees. Kirj. slt. „34/6814".

Väljast sõitnud parimais aastais leskpr., kes omab varandust ja suure praktika perenaisekunstis, soovib leida tubli kaasa kinnisvara omavate või kõrgemapalgaliste intell. meesisikute hulgast. Pakk ühes kiire kohtamise määramisega saata slt. „38/6818".

Kas leidub aus ja tubli mees 40—60 a., kes
abielluks
iseseisvalt töötava kodu omava vigase neiuga? Kirj. slt. „40/6820".

Kadunud

Noor kaelarihmaga hall hundikoer kaduma läinud turu ümbruses laupäeval, 9. skp. Lahket leidjat palutakse teatada ohvitseride keskkogu uksehoidjale, Raekoja pl. 14

Kadunud **KÕRVARÕNGAS** (türkiiskiviga) pühapäeva õhtul teel Viru väljak (Vene turg) — Pärnu mnt. — Müürivahe tän Tasu eest ära anda „Kuld Lõvi" hotelli portjee kätte.

Börsisaalis 10. märtsil kell 14 kaotatud mälestusese **hõbe-käevõru** palutakse leiutasu eest ära tuua leiubüroosse või Sauna t. 1—13, Sykes. Leidja on tuntud.

Leitud

T. Loomakaitse Seltsi on toodud **bernhardiiner** ja hundikoer. Sealsamas ära anda mitmed koerad. Pikk 30; kl. 11—1.

gel

ıkoha'a ven-
. Balti teh.
takse vastu-
ıklemise pi-

3—4 elut ev
majaomanik
araamatus e,
ja isik elut-

ev Enn Sii-
Pärnu mnt.
svava ilmun.

8—4 eluisev
—6 elutsev
na.

tsev Eduard
Pärnu mnt.
lale Heinrich
109—8, ja
-sm pikkuse

bnud isikut.

s

13 varastati

ka 7, teatas
ngisid tema
rtuses riide-

ermann Haus-
ärtus on 100

—10 varastati

kelle käest
d. Poisikesed
õmme turu-
saada kätte

li, suuremalt
Pehme ilm

ner.
s-Ühisus.

asuv Eesti
aliga töötav
ees- või nais-
kapitaliga

.000—
00.

e soovitav,
kohustuslik.
slt. „30

amid!

külastada
töötan nüüd
juuksetöös-
õötasin Nar-
Austusega

nikku

. vaja. Isik-
mine soovi-
lt. „13/6833".

ikku

ovasse töös-
õtamine või-
slt. „3/6823".

saada

ja muudeks
rtu mnt. 60
22-13.

.-pr., teiega

uda

tsega 29-a.
rj. slt. „34/

tnud pari-
leskpr., kes
ust ja suu-
perenaise-
ovib leida
kinnisvara
kõrgema-
tell. mees-
st. Pakk
kohtamise
saata slt.

aus ja tubli
.. kes

uks

õtava kodu
e neiuga?
6820".

unud

rihmaga hall
duma läi-
bruses lau-
p. Lahket
kse teatada
eskkogu uk-
koja pl. 14

ÕNGAS
pühapäe-
Viru väl-
g) — Pärnu
rivahe tän
ära anda
hotelli port-

10. märtsil
tud mäles-

evõru
utasu eest
büroosse või
13, Sykes.
ntud.

tud

itse Seltsi

liner
Sealsamas
ed koerad.
—1.

Töötsimised

Maaler
otsib korterite remonte ja pühade ajal läbiviidavaid maalritöid. Kirj. slt. „25/6405".

Lp. aednikud!
Palun võimaldage karskele noormehele kuhugi linna (võib ka maale) aedniku käealusekoht. Teeb ka surnuaiatöid. Omab tunnistused. Kirj. slt. „3/5903".

Lp. mööblitöösturid!
Võimaldage tragile neiule poleerimise õppimine. Kirj. slt. „4/5904".

Korralik ning aus 15-a. poiss palub **jooksupoisiks** käskjalaks, ärisse õpilaseks või mõneks muuks. Lahked kirj. pakk. slt. „7/5907".

Vilunud **rätsepatööline** (püksi- ja vestitegija) soovib töötuppa. Kirj. slt. „40/5900".

Hiiuneiu palub tööstusse, majateenijaks, **passikohta** või kuhugi mujale. Kirj. pal. slt. „1/5901".

Kaubandusk.-haridusega 19-a. tütarlaps soovib **kohta** kontorisse. Võib esialgu ka praktikandiks olla. Tunneb raamatupidamist ja kirjutab masinal. Olemas 3-a. kontoripraktika. Kirj. pal. slt. „13/5913".

Püksitööline **otsib tööd** kodus töötamiseks. Töö korralik. Kirj. slt. „14/5914".

4-liikm. artell
otsib pae- või lihttööd. Kirj. slt. „31/5971".

Talutöödes vilunud **põllutööline** (sulane) palub kohta kohe maale tallu pikemaajalise kaubaga. Kirj. slt. „38/5978".

Majahoidjakohta
soovib hästi vilunud, vähese materjaliga keskküttekütja. Omab koduse teenistuse ja soovitused. Kirj. slt. „8/5948".

Korralik neiu soovib **töökohta**, linna või maale. Kirj. slt. „35/5935".

Vilunud lokkija
kes on töötanud paremas äris, soovib kohta. Pal. kirj. slt. „26/5926".

Hästi vilunud **rätsepaabiline** (naister.) soovib tööd. Kirj. slt. „39/5899".

Korralik abielupaar **otsib majahoidjakohta.** Tunneb kõiki majas ettetulevaid remonttöid. Omab soovitused. Kirj. slt. „33/5893".

Hea keetja
soovib kohta. Kirj. slt. „36/5936".

Lp. tööandjad!
Korralik tütarlaps palub majateenijaks. On vilunud ja omab tunnistuse. Kirj. slt. „6/6625".

17-a. tütarlaps soovib kohta perenaiseabiks, teenijaks või pesukotta. Kirj. slt. „24/5884".

Lastekasvatajanna (vanem, vilunud) soovib paremasse perekonda umb. 2—3-aast. juure (räägib eesti, saksa ja vene keelt) palgaga mitte alla 30 kr. kuus. Kirj. slt. „2/5942".

Vilunud **müüjanna** otsib teenistust. On kauemat aega tegutsenud ühiskaupluses. Valitseb vene keelt ja veidi saksa keelt. Omab tunnistuse. Pal. kirj. slt. „28/5928".

Vilunud **juuksur** otsib kohta, kas alatist või pühiks välja aitama. Kirj. slt „27/5927".

PESUNAINE
soovib koduseid kundesid. Võib ka passijaks olla ja kraamimas käia. Kirj slt. „34/5934".

Kutsega **naiskokk** teeb külmi ja sooje sööke, tuleb ka pidudele. Kirj kuni 20. skp. slt. „38/5898".

Aus puhtustarmastaja **majateenija** soovib kohta. Keedab hästi, räägib vene keelt, omab head soovitused. Pal. kirj. slt. „17/5917"

Vilunud **kokaabi** vajab kohta. Võib ka ära sõita. Kirj kuni 20. skp. slt. „20/5920".

TAAGEPERA SANATOORIUM VAJAB

halastajaõde

palgaga Kr. 69.— kuus + teenistusvanusetasu, priikorter, küte, valgustus. Sooviavaldused ühes kutse- ja arstitunnistusega esitada sanatooriumi juhatajale kuni 30. märtsini s. a.

Järva maahaigla Paides vajab

vanemat-õde.

Palk kuus Kr. 79.— + tasuta korter, küte, valgustus ja toit. Vanusetasu ja lasteabiraha ühel alusel riigiteenijatega.
Palved esitada haigla juhatajale 20. märtsiks 1940. a.

Haigla juhataja.

Rakvere-Virumaa Tiisikuse Vastu Võitlemise Selts vajab

halastajaõde

tiisikusnõuandlale. Palk. 60 kr. kuus + teenistusvanusetasu + priikorter, küte ja valgustus. Sooviavaldused saata kuni 27. märtsini s. a. seltsi juhatusele Rakvere, Pikk t. 14.

Majandusõpilaste-kooli õpilane soovib ärisse või kontorisse **õpilasekohta.** Kirj. slt. „21/5921".

Vilunud **maaler** otsib tööd, ka väljaspool Tallinna. Osaline järelmaks võimalik. Kirj. slt. „22/5922".

Otsin **üksiteenijakohta.** Keedan iseseisvalt, räägin keeli. Oman täieliku vilumuse kõigis majatöis. Isiklik soovitus viimasest kohast. Kirj. slt. „25/5925".

Pagar-kondiiter otsib kohta. Omab soovitused. Kirj. kuni 16. skp. slt. „15/5955".

Neiu soovib **passikohta.** Omab tunnistused ja soovitused. Kirj. slt. „18/5958".

Noor korralik tütarlaps palub lapsehoidjaks või teenijaks. Tunneb lastekasvatust, on töötanud sel alal arsti juhatuse all. Tunneb ka muid majapidamises ettetulevaid töid ja veidi keetmist. Kirj. slt. „12/6672"

Palun võimaldage tööd: prouale — vestiõmblust, kontorikraamimist või tööstusse; 20-a. majapidamiskooli lõpetanud tütarlapsele — ükskõik mis tööd; lepib kõigega. Kirj. slt. „14/6634".

Dipl. minöör
otsib tööd. Töötab lõhkeainetega igasugu olukorras. Võib ka artellis töötada. Kirj. slt. „27/5967".

Korralik naister. palub passi- või **köögiteenijakohta.** On endal korter. Kirj. pal. slt. „26/5886".

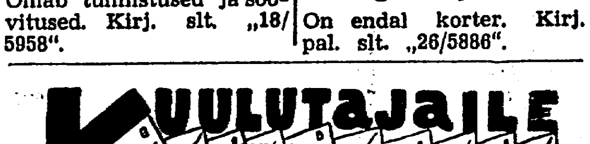

11. ja 12. märtsil sisse tulnud kirjad.

1/6501	3	1/6301	6	22/5402	1	22/6602	3
1/5581	2	1/4221	1	22/5762	1	23/6443	1
1/5661	1	1/5821	3	23/4723	1	23/5683	8
1/6461	6	1/5101	2	23/5603	7	23/5163	1
1/6621	3	1/5261	1	23/5123	2	23/6123	1
1/5781	1	2/6302	16	23/5403	1	23/5843	2
2/6622	4	2/5382	2	23/6283	2	23/5803	1
2/5782	1	2/6502	2	23/6603	1	24/5714	1
2/4822	1	3/4783	1	24/4884	1	24/5604	2
3/6303	8	3/5423	2	24/5644	3	24/4724	1
3/5863	3	3/5383	1	24/5324	1	24/5284	1
3/5743	1	4/5104	3	24/5404	4	24/6284	1
4/5384	5	4/4864	8	24/6204	3	24/5084	2
4/5624	3	4/5224	1	24/5764	4	25/5725	4
4/5784	3	4/6424	2	25/5685	1	25/5245	1
4/6264	1	5/5385	6	25/5405	4	25/6205	1
5/6305	2	5/5585	2	25/5525	1	25/5765	1
5/6145	2	5/6385	3	26/6366	6	26/5726	4
5/5665	1	5/3545	1	26/5206	2	26/6246	1
5/3665	1	5/5825	1	26/5246	1	26/6326	5
5/6505	1	6/5746	1	26/2726	2	26/6446	3
6/4986	2	6/6186	1	27/4847	3	27/5607	3
6/5866	2	6/4866	1	27/6287	2	27/6167	4
7/6467	3	7/5467	2	27/5647	30	27/5287	1
7/5667	4	7/5427	3	27/5487	2	27/5767	2
7/6507	6	7/6427	6	27/5167	1	28/5528	2
7/5227	1	7/6307	1	28/5408	3	28/6488	3
8/4708	1	8/4788	1	29/5129	1	29/6329	1
8/6348	1	8/5308	1	29/6569	2	29/5769	1
8/5228	1	8/5788	1	29/4569	1	29/5529	1
8/5188	1	9/6169	1	29/6609	2	30/5410	2
9/4892	2	9/5789	4	30/5610	1	30/5850	2
9/5349	1	9/6189	3	30/6530	11	30/6570	5
9/4829	2	9/6349	1	30/5330	1	31/6291	3
9/4549	1	9/5869	1	31/6131	1	31/5371	1
9/5629	1	9/6469	2	31/5851	2	31/6491	1
10/4430	1	10/6150	4	31/6411	1	32/6292	4
10/5510	1	11/5191	14	32/4852	2	32/4892	1
11/5311	1	11/5631	2	32/6372	2	32/5812	3
11/5391	2	11/5511	2	32/6532	2	32/5332	1
11/6431	4	11/6391	1	32/5766	1	32/6612	1
11/2471	1	12/6432	1	32/6572	2	33/5093	10
12/5352	1	12/6312	9	33/4853	1	33/6293	2
12/6372	2	12/5592	1	33/5453	1	33/5733	1
12/5272	3	12/5832	5	33/5613	1	33/5773	1
12/6392	3	12/5472	1	34/4814	1	34/5574	1
12/4672	2	12/6152	1	34/6174	1	34/5414	2
13/5353	3	13/5313	3	34/6294	1	34/5054	1
13/5113	1	13/6473	2	34/3654	1	34/6614	7
13/5393	1	13/6433	2	34/5134	1	34/3174	1
13/6393	1	13/6513	1	35/5255	4	35/6415	2
14/5554	1	14/5634	6	35/5815	2	36/5616	1
14/6114	2	14/5754	4	36/5376	2	36/5736	1
14/5514	2	14/4474	3	36/5496	1	36/5256	1
14/6354	2	14/5314	6	36/6616	1	36/6536	6
14/5834	4	15/4995	3	36/5576	1	37/6337	3
15/6275	3	15/6315	1	37/5657	4	37/4417	1
15/6155	2	15/5515	2	37/5817	1	38/6338	3
15/6475	3	15/6395	1	38/5738	4	38/5138	2
16/5356	3	16/6476	3	38/5698	2	38/6178	2
16/5596	2	16/6396	4	38/5178	1	38/5098	1
16/5796	2	16/5316	1	38/6498	3	38/5818	1
17/5677	5	17/5837	1	38/6538	4	38/6258	1
17/5397	1	18/5638	1	38/6218	1	39/6379	5
18/5758	1	18/5478	1	39/5299	3	39/5259	2
18/4758	1	18/5798	5	39/5619	2	39/4859	2
18/5278	1	18/5838	2	39/4939	1	40/4900	2
18/6478	4	18/6558	2	40/5340	1	40/5620	5
19/6199	1	19/4119	2	40/6300	9	40/6140	1
19/6279	6	19/6599	3	40/5580	1	40/4380	1
19/5759	4	19/4559	3	A. 1646	1	A. 1744	1
19/6479	1	19/5799	2	A. 1747	1	B. 1787	6
19/5879	1	20/6200	3	R. 3333			2
20/5760	1	20/5320	1	210903			1
20/6600	6	20/4000	1	250903			1
21/5321	2	21/6361	2	Ally 28			1
21/5241	1	21/6601	10	Meery 30			1
21/6531	1	21/5761	1	R. H. S.			1
22/5682	8	22/6162	2				

Kokku 749 kirja.

Klaverite-poleerimine.
Tulen koju korda seadma, värvima, poleerima jne. igasuguseid mööbleid (ka nahk-). Kirjad pal. slt. „13/5953".

Korralik tütarlaps palub kohvikusse või konditriärisse ettekandjaks. Omab head soovitused. Kirj. slt. „17/6637".

Juuksuri-praktikant
soovib kohta daamidetööle. Kirj. slt. „11/6711"

Eestöötegijaks-tööjuhatajaks
korralikku tallu soovib põllutöö- ja eestöötegijate kooli lõpetanud energiline noormees. Kirj. slt. „8/6708"

Härrad rätsepad!
Vilunud abiline soovib kestvat tööd. Kirj. slt. „7/6707".

Ago-tsvikkija,
täiesti karske ja korralik, palub tööd kas töötuppa või kodus töötamiseks. Tunneb oma ala hästi. Kirj. slt. „23/6683"

Rätsepaabiline
soovib kohta. Soovitav laagritöö. Kirj. slt. „22/6682".

Noor keskk.-harid. tütarlaps palub südamest õpilase- või praktikandikohta, kas ärisse, kontori, vabrikusse, tööstusse, trükikotta. On raskes seisukorras. Pal. kirj. slt. „33/6773".

Pagar
soovib kohta. Kirj. p.-k. 2. Lasva.

Otsin kohta **kasvatajaks-perenaiseks,** või mõneks tunniks laste juure või passijaks. Oman häid tunnistusi, eriti kasvatajana. Kõnelen kolme kohalikku keelt. Rääkida kl. 10—16 tel. 482-68 või kirj. slt. „22/6722".

Mees-karjatalitaja
palub kohta nüüd või 1. aprilliks. Lüpsab. Omab tunnistuse. Palga palub rahas ja moonas. Kirj. slt. „18/6718".

Vilunud müüjanna
otsib kohta ärisse, kontorisse, kinno jne. Valitseb keeli ja masinakirja. Kohaneb kiiresti. Omab tunnistuse. Kirj. slt. „3/6663".

17-a. maatütarlaps
soovib kohta söögimajja või perenaiseabiks. Võib oma korterist käia. Kirj. slt. „9/6669".

Kaubanduslikul alal kaua tegutsenud **II liigi autojuht** soovib kohta. Suur vilumus raskeveoautodega töötamisel. Kirj. slt. „16/6676".

Korralik 24-a. noormees palub mingisugust **tööd** ükskõik mis alale. Kirj. slt. „27/6647".

Korralik tütarlaps palub kohta ettekandjaks, majja või mujale tööle. Kirj. slt. „34/6654"

Täiskarske ja kautsjonivõimeline **II liigi autojuht** soovib kohta. Omab pikemaajalise praktika. Kirj. slt. „30/6770".

Vilunud pesunaine **soovib kohta**
Peseb puhtasti ja korralikult. Võib ka passikoht olla 3 korda nädalas. Pal. kirj. slt. „32/6772".

Aus korralik **noor tüdruk** palub teenijakohta, oskab keeta, omab tunnistused. Kirj. pal. slt. „3/6783".

Vilunud **ettekandja** palub kohta, võib ka väljaspool Tallinna olla. Teat. kirjal. slt. „24/6804" või telef. 323-57.

Majahoidja
vähese perega, lasteta, soovib kohta. Kirj. slt. „5/6825".

Lp. tööandjad!
Palume võimaldage 2 tugevale noormehele tööd vabrikusse, lattu või autole. Kirj slt. „4/6744".

Lp. õmblejad,
võimaldage tütarlapsele käealusekoht. Kirj. slt. „40/6780".

Aus korralik töökas Saaremaa tüdruk soovib linna ligidale suuremasse tallu 1. apr **teenijaks-perenaiseks.** Vastata ainult neil, kes on nõus 100 kr. palka ette maksma. Kirj. slt. „32/6732".

Maalt tulnud vanem naisterahvas soovib majateenijakohta, lapse juure või väikesesse perekonda, oskab veidi keeta. Kirj. slt. „20/6800".

H. Gutmann'i kohakuulamise-kontor V.-Karja 3—6, tel. 432-59. Soovitab: keetjaid pidudeks, passijaid, ettekandjaid ja nõudepesijaid.

TALLINN, V.POSTI 1
TELEF. 447-02, 484-44

Lp. juuksurid!
Otsin kohta meestetööle. Võin ka naistetöös abistada. Kirj. slt. „21/6801"

Tütarlaps kes on õppinud juurelõikamist ja steppimist, soovib kohta. Kirj. slt. „15/6795".

Maalt tulnud **tütarlaps** palub mingit teenistust, võib olla ka perenaiseabiks. Kirj. slt. „31/6811".

Lp. tööandjad!
Aus keskealine naister. (keedab iseseisvalt ja tunneb kõiki majatöid) otsib kohta oma korterist käies. Pal. kirj. slt. „5/6745".

Tunnid

Matemaatika,
eesti, inglise ja saksa k. tunde ant. 12 õppeaasta ulat. Ettevalm. kõiksugu eksameile. Süda t. 8—8. Kodus 9—12 ja 4—8.

Üliõpilane annab **vene keele** tunde. Küsida Viru tän. 6—1; telef. 442-05, kella 14—16.

Algebra-, trigonomeetria-, analüüsi-, füüsika- jne. tunnid igaks otstarbeks, eriti nõrkade parand., klassitöiks ja kolledži eks. **K. Pätsi (Kentmani) tän. 16—2.**

Inglise ja saksa
keele tunnid.
Vilmsi 16—3.
Telef. 300-88.

The Berlitz School'is
Sakala 39—5,
õpite kergelt ja ruttu kõiki võõrkeeli. 1. aprillist s. a. alates Mundi 3—6, Jegorovi maja, lift.

Tööpakkumised

Provintsi vajatakse kohe või edaspidi karsket ja vilunud **kellaseppa** kestvale hästitasuvale tööle. Kirj. pakk. kuni 15. märts. slt. „2/6422".

Vajatakse provintsilinna vorsti- ja delikatessärri energilist sümpaatse välimusega **õpilast-müüjannat.** Kirjal. Narva 7, Peetri 15—2. A. U.

Vajatakse **sulast** aiatöödele. Kaub. kolmapäeval, 13. skp. kella 3—4 p. l. Pärnu mnt., Tall. Majandus-ühisuse hoovis.

Vajatakse lastarmastajat ja korralikku **lapsehoidjat.** Liivalaia 82—3.

Tarvis **kingsepp**i mitmesugustele töödele. Avas, Narva mnt. 15.

Tallinna ligidale tallu vaja 1. apr. pikemaks ajaks tublit **sulast** kes iseseisvalt kõiki ettetulevaid töid oskab. Võib ka naisemees olla, kui naine on osav karjatalitaja ja lüpsja. Pakk. ühes palga ja kirjeld. end. kohast kirj. slt. „26/5966"

Juuksurit
ja kammijat tarvis laupäeviti alatiseks. Vilmsi tän. 1, ärisse.

Korralikku majapidamisesse tarvis 1. aprillist vilunud **karjaravitsejat** (abielupaari). Palk rahas ja moonas, korter omaette. Lüpsmine sünnib masinaga. Teat. kirj. slt. „37/5937" või V. Kalamaja 29—15.

Vilunud **mees-rätsepaabilist** vaja I järgu pintsakutöödele. Kesk-Liiva 1—2

Vajatakse kohe majatöid ja keeta oskajat **teenijat.** Nõmmele, Pikk t. 67—1.

Vajatakse **rätsepat** töötuppa tüki- või tunnitööle. Töö aasta läbi. Pikk 7—2. Samas tarvis ka rätsepakäealust.

Noor energiline tütarlaps võib **õpilaskoha** saada jalanõudeärisse. Soovitav kolme koh. keele oskus. Kirj. slt. „20/5960".

Juuksuripraktikant, kes tunneb ka naistetööd, saab kindla koha. Samas vajatakse ka laup. töölist Kirj. slt. „21/5961".

Naistöölised, kes on vilunud **kaltsude sortimisel,** võivad end üles anda kl. 9—15 Pärnu mnt. 62.

Vajan tublit karsket põllutöös vilunud **sulast.** Tulla S.-Kloostri t. 18, a.-s. Talko kontori; küsida E. Herem'it.

Müüjaid ja õmblejaid
tarvis moeärisse. Kirj. slt. „39/6699".

Vajatakse korralikku **koristajat** ennelõunaks. Tulla kella 16—18 Suurtüki 28—8.

Puhvetipreilit
tarvis restorani „Lootus" Tartu mnt. 22.

Vajatakse **lokkijat** Pärnu mnt. 60. Telef. 422-25.

Vajatakse maale raudteejaama ligidale kõigis pagaritöis vilunud nooremat karsket **pagar-kondiitrit.** Tulla kella 4—5 p. l. Toompst. 26—3.

Vajatakse korralikku ja hoolast 14—16-a. **jooksupoissi** Kirj. slt. „15/6715".

Otsitakse kontorisse õpilaseks **noormeest,** kes valitseb täieliselt eesti, saksa ja vene keelt Kirj. pakkumised lähemate andmetega vanuse, hariduse jne. kohta slt. „19/6719".

Vaja **uksehoidjat** (šveitserit) restorani „Must Kass". Väike kautsjon tarvilik.

Vajatakse vilunud triiksärgiõmblejaid ja triikijat. Soovitav, kes on naiskutsekooli lõpetanud. Tehnika 3—2.

Vajatakse nooremat III l. **autojuhti.** Kautsjon rahas 150 kr. Läbi rääkida 13. III kl. 12.00 söögisaal „Autojaamas" Viru väljakul (Vene turg).

Tarvis tellitud töös vilunud **palituratsepat,** oma kodus töötamiseks. Kirj. slt. „6/6666".

Vaja oma veoabinõudega **leivaväljavedajat,** kel on endal kohti. Tulla Lembitu 14—10.

Rätsep vajab **käealust.** Võib ka vähema vilumusega olla. Kesk-Luha t. 2—3.

Kohe tarvis perenaisele **abilist.** Läbirääkimisele tulla kl. 18—20 Nõmmel, Laane t. 9—1.

Naisülikiiete-rätsep vajab **abilist,** kes varem sel alal on töötanud. Tehnika 6—14.

Vilunud **puhvetipreili** saab koha restorani. Tulla kl. 10—12 h. Nunna tän. 11—7.

Tarvis pagariärisse **poissi.** kes saiu välja viib. Võib ka vilumata olla. Tulla Nõmme-Kivimäele, Pärnu mnt. 174.

Krae- ja pluusitööstusse tarvis **töölist ja õpilast** V. Posti 3—5, III korral.

Teenijat
tarvis väikesesse perekonda. Kaubelda Luha 4, lihakaupluses.

Milanees-polode
õmblejaid vaja. Soov. teat. kirjal. slt. „35/6815".

Vilunud **mööbelseppa** vaja Liivamäe 27, töötuppa.

Saapatööstus vajab täiesti vilunud **masina-tsvikkijat,** kes ka kloppmasinal töötab. Teat. kirjal. slt. „11/6831".

Rätsep vajab tellitud töödele **töölist** ja vilunud käealust, kes teeb head taskud ja nööpaugud. Kirj. slt. „4/6824".

Tarvis linna ligidale loomatalitajat-**tüdrukut.** Kõnelda kella 10—12 Sakala 12—9.

Vajatakse nooremat **teenijat.** K. Pätsi 10—3.

Vajatakse kohe **köitjat,** kes on eriti vilun. **paberilõikamistöös.** Tulla trükikotta „Libris", Narva mnt. 15.

Tallu tarvis vilunud **sulast.** Kaubelda kella 4—6 Sakala 19, puulao kontoris.

Karske **pagar** võib kohe saada koha provintsi. Kirj. slt. „2/6742".

Ustav teenija võib tulla. Nõmmele. Pärnu mnt. 50—4.

Restorani tarvis vilunud **naiskokka** ja puhvetipreilit. Teat. kirj. slt. „38/6778".

Vajatakse vilunud **ettekandjat.** Kaubelda kella 13—14 Granildi 31—8.

Vajatakse
6-a. lapse juure pr. või prl. päeval kella ½2—7. Läbi rääkima tulla kl. ½7—½8 Karu 25—1.

Vajatakse tublit karsket **sulast** restorani ja köögiteenijat Kaubelda kl. 11—12 Ku-Ku-Klubis, Vabaduse väljak nr. 8.

Juuksurit
(kutsega) vaja laupäeviti meestetööle. Kirj. slt. „24/6764".

Eestöötegija (naisemees), kes tunneb suurema talu tööde juhtimist, võib aastakoha saada. Kirjad täielise elulookirjeld slt „13/6793".

Vajatakse vilunud **abilist** vorstikauplusesse. Läbi rääkima tulla Kullasepa 5, ärisse.

Maale tallu tarvis **tüdrukuid.** Kauplemine 13. märtsil kella 10—2 päeval Lastekodu (end. Lutri) 24—19, hoovimajas.

Vajatakse karsket korralikku **pagarit,** kes ka kondiitritööd tunneb. Teat. kirj. slt. „29/5889".

Tarvis **kojameest** kes tunneb maja remonditööd. Jakobsoni 23—5.

Vajatakse **triiksärgi-õmblejaid** kes hästi kraesid õmblevad. Koidu 94—9.

Müüakse

Müüa heas korras **pruugitud harmoonium.** Vaatama tulla pal. äripäevil Tartu mnt. 73—11, väik. hoovimajas, T. Olbrei.

Uus maja müüa (mõtt. osa, eraldi hoovimaja) 2-, 3- ja 4-toalise korteriga. Kuuüür 160 kr. Villardi 28—11, omanik.

Maja müüa — üheperekonna elamu, 3 tuba ja köök, krunti 400 r.-s., hind kokkuleppel. Nõmme-Kivimäel, Roosi tän. 9.

Odavasti müüa **puutreipink** Falkpargi 19—3 või küs. telef. 318-46

Aknakardinad
müüa (käsitöö — filee ja heegeld.). Pikk 35—2, küsida pagariärist.

Jahi-kuulipüss
kiikriga müüa. Paldiski mnt. 23-a—1. Näha kl. 16—18.

Vähetarvitatud **reaskülvimasin** müüa põllupidamise lõpetamisel. Küsida „Grand Hotelli" riietehoidjalt Kopli 2-a.

Odavasti müüa
punasest puust poleeritud mööbel, saali-, söögi- ja magamistoad. Pärnu mnt. 18, mööblitööstus.

Müüa
kiiresti ja odavasti 2 talu (20 ha ja 100 ha), ilusas kohas, jaamast 5—8 km. Küsida (ka kirjalikult): A. Martinsonilt Aegviidus

Täiesti uus **kohver-kirjutusmasin** juhuslikult müüa. Kodu 3—2.

Müüa omaniku, must, nelja uksega, väga korras, õige vähe sõitnud **töldauto** „Opel-Olympia", 1939. a. mudel. Kindel hind Kr. 3500. Osta soov. kirj. slt. „10/5830".

Müüa **tammepuhvet** Hind on odav — ei ole reklaam, on tõeliselt odav. Villardi 32, puutöök. (Endla tän. alla tulles).

Pääskülas müüa **üheperek.-elamu** luksuslik, ühes 800 ruutsülla pargiga; autotee majani. Soov. kirj. slt. „35/6775".

Müüa uus naister. **kuldkäekell** firma „Omega", olemas 2-a. vastutus. Kirj. slt. „3/6743".

Müüa juhuslikult odavasti uued ja pruugitud **magamiskušetid** (moodsad). Lembitu tän. 10—2.

Müüa sissetöötatud daamide- ja härrade-**juuksetööstus.** Teateid saab Tapal, Jaama tän. 6. Telef. 97.

Diivanid ja pruugitud riidekapid ruumipuudusel odavasti müüa; ka puuvoodi vedrumadratsiga. Tartu mnt. 93—1, töötoas, trammi lõpukohas, sissekäik hoovist.

Müüa poolklubisohva ja 2 tooli, raadiosohva ja 2 tooli ja moodsaid diivaneid. Ka tellimisi ja parandusi tehakse hästi ja odavasti. R. Vark'i sadulsepatöökojas. Heeringa t. 12-a. Telef. 323-44.

Juhuslikult odavasti müüa: liha- või vorstiveokast ühes väikeautoplatvormiga või ilma, raudplekist ahjud, veepump-prits, tärklisemasinatrummel, 5" ja 6" masinarihmad, korralik pehme mööbel (rokokoo), kapid, lauad, toolid ja muud majakraami. Teat. saab tel. 524-57 homm. kella 7—½10 või Tartu mnt. 19, voodiäris.

Juhuslikult odavasti müüa **tolmuimeja- ja poonimisaparaat.** Ev Siilmann ja Ko, Pärnu mnt. 28.

Pildi-peegli-raamitööstus
M. Sild on üle kolinud Sakala tänavalt Imanta tän. 20 Telef. 443-73.

Müüa
diivani-, saali- ja raadiolaudu Kristiine 30, töötoas. Valmistatakse tellimise peale ka muid töid.

Maal rahvakeskuses I
tee ääres müüa maja
uus kahekordne ehit
äri- ja eluruumidega n
aiamaaga. Väljamaks
3300. E. Maap. ja ol
gatsioonivõlga Kr. 3
Kirj. slt. „13/6713".

Savipõhjamaaga, v
gadeta
talu
kohe müüa. Suurus
ha, hind 16.000 kr. E
tused kahe talu ja
metsa oma tarbeks, T
linnast 58 km, raudt
6 km. Ostjad kirjut
slt. „A. 1771".

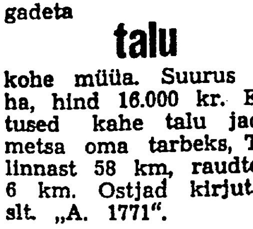

Kaalutööstus
„TAARA
Tallinn, Narva mnt. 4
tel. 315-09.
Laos suur valik
laua- ja detsimaal- **KAAL**
Vanade kaalude rihtin
ja templi alla seadmin

Raadio-aparaat
ostate kõige soodsar
otse tehase laost I
tän. 3.

Kevad tuleb, kuid T
näovärv on hall .
Peske end igal hom
kul
„Spiraal"
näoharjaga, mis erg
des vereringvoolu an
Teie välimusele loom
ku sära. Saadaval s
remates rohukauplu
ja kosmeetikaärides. C
tus juures. Engros-m
Pikk 15—4, tel. 42

Müüa
puugaasi-mootori
25—30—85 H. P.
Diiselmootori
125—90 H. P. Mas
tööstus Lindorg, Tulb
Tallinn. Telef. 43
Korralikkuse ja vast
davuse garanteerib
tus.

Müüa uus moodne
maja,
korterid 2, 3 ja 4
vannid, parkettpõrar
aastatulu Kr. 6000,
pikaajaline. Teat. kl.
11 ja 4—7 Raudte
—9.

Oleme saanud
kuiva
press-kütteturvast
Müük kohapeal kg-
ja 100 kg alates k
saatmisega. Õle tän
puuhoovis, tel. 464-5

Tallinnas Vabadus
jaku lähedal uue
kordse
kivimaja
pool mõttelist osa
85.000 eest müüa. V
maks 40.000—50.000
sissetulek 10.500 kr.
tas. Teat. kl. 5—8
Vismari t. 12—8, h
majas.

Puumaja
3-kordne, müüa K
tän. rajoonis, ehit.
a. Majas on 18
2 äriruumi. Sisse
Kr. 5500 aastas, v
maks Kr. 30.000.
kella 9—12 ja 5—7
7—1.

Müüa Vana-Rannam
suvila
(põikpalkmaja); s
4×6 sülda, mans.-k
ga. Hind 2850 kr.
soov. kirj. slt. „11/

Voolu- ja patarei
raadioaparaa
välis- ja kodumaa
mad, müüakse odav
naga, alates Kr. 50.
„Vare". K. Pätsi 2

Enne kui kuskilt
endale voodi, palur
lastada
Semleki voodiär
Tartu m. 19, kus on
gil igasugused mo
odavad voodid, prak
iivan-kaksikvoodid
val diivan, öösel ka
mese-voodi) ja diiv

Tallinnas heas ra
müüa korras
maja
(väljamaks 5000 kr
vahetada Nõmme,
Merivälja jne. maja
Teat. kirj. slt. „11

Müüa kahe osako
juuksetööst
kesklinna ligidal
vas tänavas. Kirj
„20/6720".

Müüa
juhusl. väga hea
ter kevadpalitu (
pikale kasv. Üles
pal. mitte tülitada
tän. 25—3.